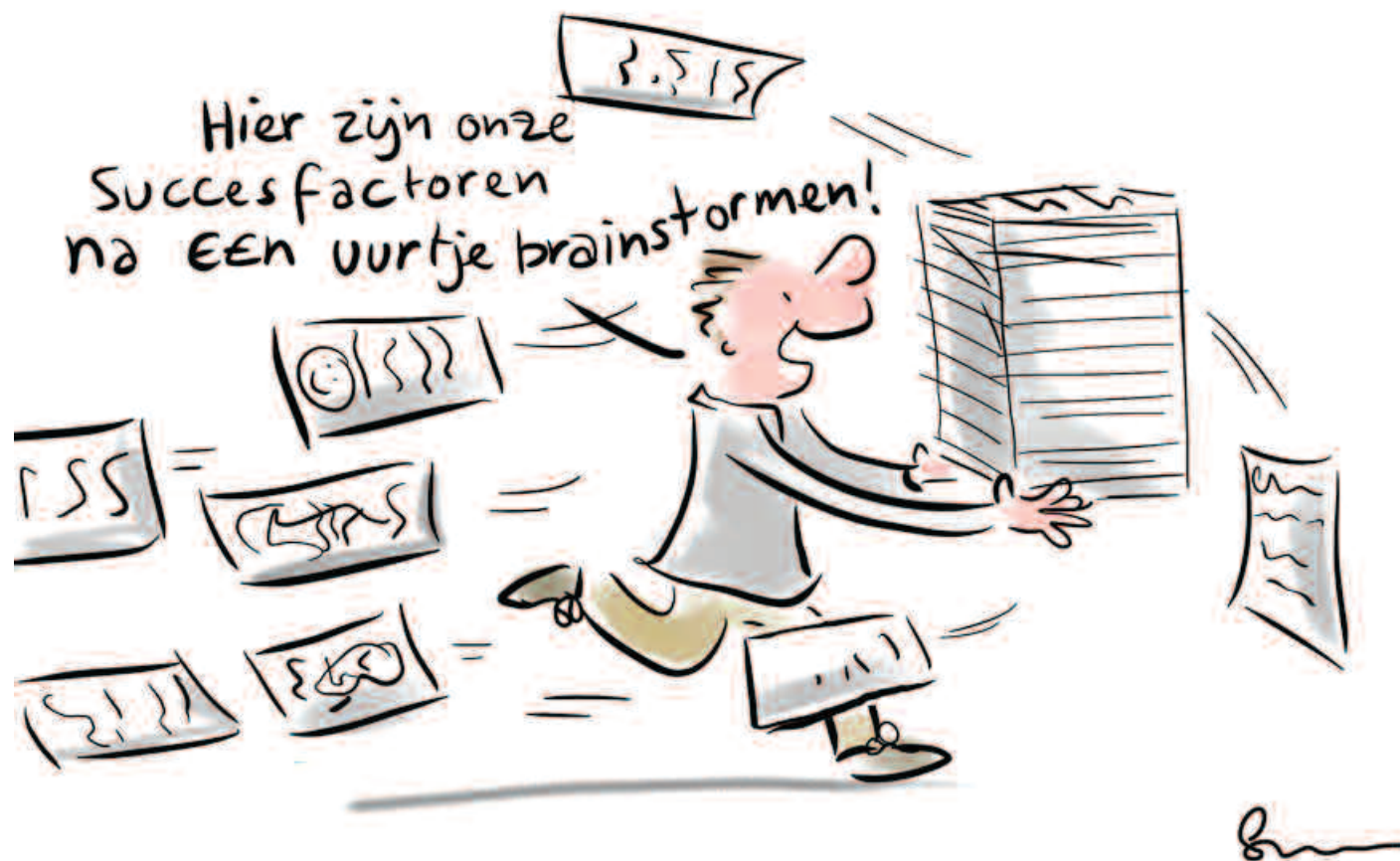

KOMT WEL GOED MET DIE WET!

Rapportage programma Omgevingswet Inventarisatiefase

September 2017

Lochem, september 2017

Gemeente Lochem
Postbus 17, 7240 AA Lochem
(0573) 28 92 22
www.lochem.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Voorwoord	7
De opdracht	9
1. Impactanalyse	11
1.1 Dienstverlening	11
1.2 Wet- en regelgeving	12
1.3 Architectuur	19
2. Voorbereiding beleidskeuzes	23
2.1 Veranderaanpak/bestuurscultuur	23
2.2 Pilots (accounthouders)	26
2.3 Samenwerking	26
2.4 Dienstverlening	31
2.5 Kerninstrumenten	38
3. Communicatie/participatie	49
4. Omgevingswetmatigheden	51
5. Programmaorganisatie	53
5.1 Middelen	53
5.2 Vervolg	54
Bijlagen	55
1. Werkprocessen	56
2. Inventarisatie beleidsnota's	58
3. Inventarisatie verordeningen	71
4. Mogelijkheden actualiseren bestemmingsplannen	78
5. Overzicht aantallen vergunningen	80
6. Wijzigingen per milieuthema	82
7. Wijzigingen bodem	88
8. Positionering RWS	96
9. Communicatie en participatie aanpak	100
10. Organogram programmaorganisatie	108

Omgevingswet roept vragen op.

OMGEVINGS-WÁT?!

Samenvatting

In deze rapportage treft u de uitkomsten van de werkzaamheden van de programmaorganisatie Omgevingswet in de gemeente Lochem in de inventarisatiefase.

De rapportage omvat een impactanalyse van de werking van de Omgevingswet op de werkprocessen (dienstverlening), wet- en regelgeving (alle beleidsinstrumenten en verordeningen) en de digitale vereisten (beschikbaar zijn van en aansluiting bieden op de informatiesystemen). Tevens is er aandacht voor het voorbereiden van beleidskeuzes ter invulling van de bestuurlijke ruimte, communicatie, samenwerking en implementatiestrategieën. De rapportage is opgesteld aan de hand van de projectopdracht en een plan van aanpak.

Impactanalyse

De projectgroep dienstverlening heeft zich bezig gehouden met het inventariseren van:

- de huidige werkprocessen
- de autonome processen die op ons af komen
- werkvormen in de geest van de Omgevingswet

Dit vanuit het perspectief van de bestuurlijke afspraken op nationaal niveau dat het dienstverleningsniveau minimaal hetzelfde moet blijven bij invoering van de Omgevingswet.

De projectgroep wet- en regelgeving heeft de impact onderzocht van de Omgevingswet op:

- Actuele beleidsnota's en verordeningen
- Bestemmingsplannen
- Kostenverhaal en planschade
- Omgevingsvergunningen en andere toestemmingen
- Milieuprogramma's
- Sociale thema's binnen de Omgevingswet

Centraal onderdeel van de impactanalyse van de projectgroep architectuur is de impact te bepalen van de Omgevingswet op de bestaande organisatie-inrichting zoals de gegevensbestanden en onze informatiesystemen (de zgn. gegevens- en applicatiearchitectuur) van de gemeente Lochem. Bijzondere aandacht gaat hier uit naar de aansluiting op het nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingswet (het DSO), de gemeentelijke Digitale Infrastructuur(GDI), de digitale archivering van zaken en ook het nieuwe zaakgericht werken in het kader van burgerparticipatie.

Vorbereiden beleidskeuzes

De **bestuurscultuur** – bestaande en toekomstig – is in kaart gebracht aan de hand van het VNG model calculerend-onderscheidend-consoliderend-vernieuwend. De uitkomst van de diverse sessies leidde tot een voorkeur voor het calculerende en onderscheidende spoor, afhankelijk van de casus en het politieke belang dat eraan wordt gehecht. Wij maken geen keuze vooraf wat ons algemene vertrekpunt is. Per onderdeel gaan we positie kiezen, wetende wat deze positie inhoudt. Door onze positie te kennen en vooraf deze te benoemen, is er helderheid zowel intern als naar de samenwerkende externe partijen.

Wij kiezen er niet voor om projecten aan te wijzen als **pilots** voor de Omgevingswet. Wij proberen vanuit de projectorganisatie alle lopende werkzaamheden, projectmatig of routinematig van aard, steeds meer te doorspekken met de werkwijze die wordt voorgestaan onder de Omgevingswet. Te denken valt aan een duidelijke positiebepaling vooraf, goede participatievormen, inhoud gaat voor regels etc.

In deze fase is gesproken met alle **belangrijke samenwerkingspartners** in de keten. In de regionale samenwerking is er aansluiting bij de Achterhoek op met name het vlak van kennisuitwisseling en de milieutaken. De ODA is hierin een centrale partner. Voor de (overkoepelende) beleidsmatige keuzes ligt de regio Stedendriehoek meer voor de hand.

We zijn enthousiast over de principes van serviceformules, klantreizen en persona's in het verbeteren van onze **dienstverlening**. Deze willen we in het verdere proces als uitgangspunt nemen en verder uitwerken op een voor Lochem passende manier.

Ter voorbereiding op de keuzes inzake het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet zijn de diverse instrumenten in beeld gebracht. Hierna volgt een analyse van de koppeling, volgordelijkheid en afhankelijkheden van de instrumenten omgevingsvisie en omgevingsplan. Het verdient aanbeveling om te starten met het opstellen van een nota van uitgangspunten voor de omgevingsvisie. Plan en visie kunnen daarna door elkaar verweven worden in opstellen, vaststellen en bijstellen.

Communicatie en participatie

Een communicatie-en participatieplan is opgesteld. Dit plan bevat de kernboodschap Omgevingswet Lochem: samen werken aan onze leefomgeving. Tevens is een eigen logo ontworpen en is de communicatie via digitale kanalen gestart.

Vervolg

Medio zomer 2018 kan de gemeenteraad het plan van aanpak vaststellen voor de volgende fase, de fase van beleidsvoorbereiding. Dit plan van aanpak wordt door de programmaorganisatie opgesteld in overleg met het MT, college van B&W en de gemeenteraad.

Na de vaststelling van deze rapportage worden de zes deelprojecten gestart die onder het motto 'de basis op orde' zijn geïdentificeerd. De werkzaamheden aan Lochemse klantreizen gaan verder en de krijgen een aftrap in een gezamenlijke bijeenkomst van alle projectgroepen samen. Verder gaan we afspraken maken binnen de kolom wet-en regelgeving in samenwerking in de Achterhoek met de ODA en gaan we nadenken over een participatieaanpak. De communicatie over de Omgevingswet loopt eveneens door met het verleggen van de focus van intern naar ook externe communicatie.

Voorwoord

Omgevingswetmatigheden!

Bij de invoeren van de Omgevingswet hebben we een prachtige kans om Lochem mooier te maken. Meer ruimte voor initiatieven en een passende dienstverlening om onze inwoners daar in wegwijs te maken. Maar daarvoor moeten er wel keuzes gemaakt worden. Voordat we daaraan toe zijn moeten we eerst weten waar we het over hebben.

Met een goed en gedegen proces in de organisatie van de gemeente Lochem, met de raads werkgroep en het college hebben we in ieder geval een goed beeld wat er van ons verwacht wordt. Voor mij als bestuurder wordt het nog leuker als we alle inwoners, werkgevers, instanties en gebruikers van de openbare ruimte kunnen betrekken bij die keuzes. Helaas laat het rijk ons nog even in onzekerheid over de start van wetgeving. Dat is jammer want ik voel aan alle kanten dat iedereen graag concreet wil worden. Maar dat vuurtje gaan we wel warm houden.

De Omgevingswet lijkt vooral bepaald te worden door de cultuur van de gemeente. Hoe ga je om met de mogelijkheden die de wet biedt. Hoe ga je de initiatiefnemer bedienen. De ontwikkeling op deze vlakken moeten natuurlijk gewoon door gaan. De organisatie is daar al druk mee bezig en ik zou dat ook graag willen stimuleren. We moeten echt met gezwinde spoed verder. Als we beleidsplannen herzien, moet dat natuurlijk met de focus vanuit de Omgevingswet.

Kortom iedereen staat te popelen om de kansen te ontdekken. Ondanks dat we alles nog niet weten, willen we toch graag aan de slag. Daarom kan ik niet anders concluderen dat we de 'interne' betrokkenen al goed hebben geïnformeerd en geactiveerd. Nu de rest nog. Want we zijn nog veel inwoners die geen idee hebben waar de wet over gaat en welke impact het heeft. En we doen het natuurlijk voor de inwoners van onze prachtige gemeente, die met de Omgevingswet hopelijk met nog meer tevredenheid de eigen leefomgeving waarderen.

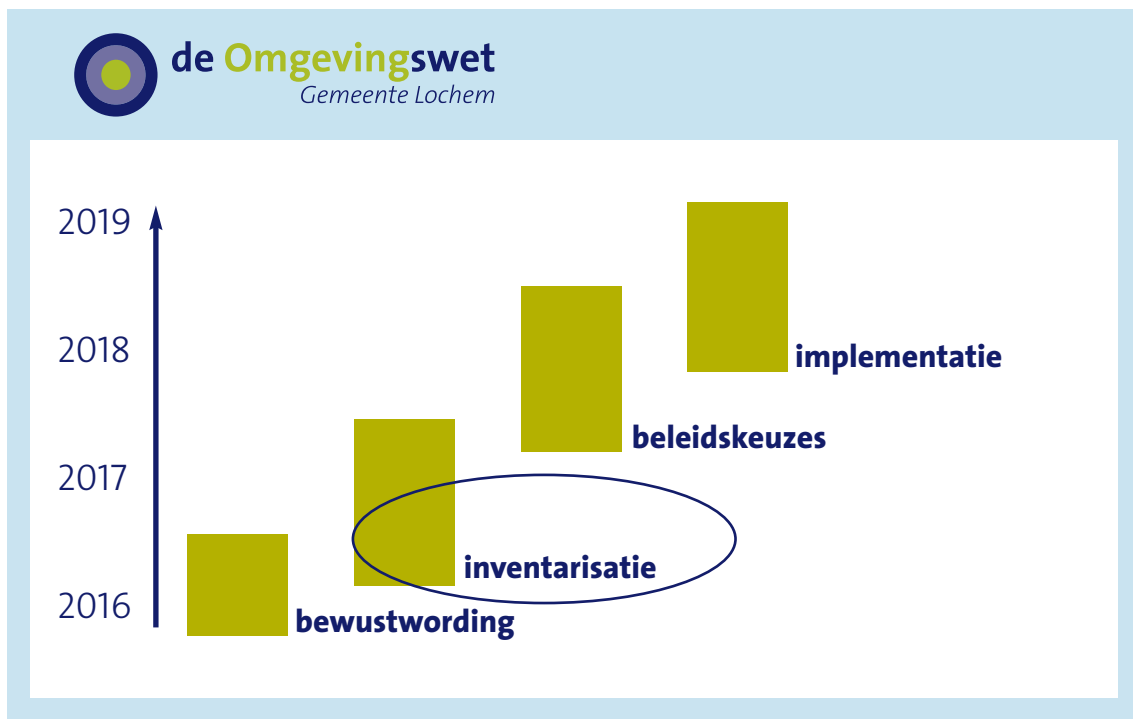
Bert Groot Wesseldijk
Omgevingswethouder

De opdracht

Op 1 november 2016 stelde het college van B&W het plan van aanpak vast voor de inventarisatiefase van de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Dit plan van aanpak is de basis van de projectopdracht **voorbereiden invoering Omgevingswet in de gemeente Lochem**. In deze opdracht is vastgelegd wat de opdracht en de resultaten zijn van de eerste twee fases van de voorbereiding binnen de gemeente Lochem. De eerste fase – bewustwording – is afgerond op 4 juli 2016 door vaststelling van de rapportage in het MT. De tweede fase – inventarisatie – startte hierna en liep tot 1 juli 2017. Deze rapportage loopt formeel dus tot deze datum.

In de projectopdracht staat de opdracht voor de tweede fase als volgt omschreven:

Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het vormgeven en het opstellen van een plan van aanpak voor de tweede fase van de voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet: de inventarisatiefase.

In het plan van aanpak neemt de opdrachtnemer op:

- Een impactanalyse van de werking van de Omgevingswet op de werkprocessen (dienstverlening), wet- en regelgeving (alle beleidsinstrumenten en verordeningen) en de digitale vereisten (beschikbaar zijn van en aansluiting bieden op de informatiesystemen).
- Voorbereiden van beleidskeuzes ter invulling van de bestuurlijke ruimte.
- De programmaorganisatie en de deelprojecten.
- De benodigde middelen (euro's, uren, instrumenten).
- Voorbereiden keuzes voor samenwerking.
- Voorbereiden implementatie strategieën per project.
- Een communicatieplan.
- Een planning.

En dáárom die Omgevingswet:

1. Impactanalyse

Belangrijk onderdeel van deze inventarisatiefase is het – voor zover mogelijk – bepalen van de impact van de Omgevingswet op de gemeente Lochem. In dit hoofdstuk treft u in hoofdlijnen de impact aan vanuit de drie projectkolommen: dienstverlening, wet-en regelgeving en architectuur.

1.1 Dienstverlening

De projectgroep dienstverlening heeft zich het afgelopen half jaar bezig gehouden met het inventariseren van onze huidige werkprocessen, de autonome processen die op ons af komen en hebben we ons georiënteerd op wat we nu al kunnen doen om meer te werken in de geest van de Omgevingswet. Dit vanuit het perspectief van de bestuurlijke afspraken op nationaal niveau dat het dienstverleningsniveau minimaal hetzelfde moet blijven bij invoering van de Omgevingswet.

Werkprocessen

De invoering van de Omgevingswet heeft invloed op diverse werkprocessen. Van omgevingsvergunning tot ont-heffing exceptioneel transport en van bestemmingsplan tot evenementenvergunning. In totaal zijn er 47 werk-processen die aangepast moeten worden op de Omgevingswet. Van deze werkprocessen zijn er 25 vastgelegd en beschreven (zie bijlage 1).

Autonome processen

Er zijn drie autonome processen die invloed hebben op de wijze van dienstverlening. Het gaat om de Basis Registratie Personen, de gemeentelijke KCC gedachte en de verdergaande digitalisering.

Werken in de geest van de Omgevingswet

Op 23 november en 14 december 2016 hebben twee werksessies plaatsgevonden over ruimtelijke initiatieven en de nieuwe Omgevingswet. Adviesbureau Overmorgen heeft ons tijdens deze sessies begeleid.

In deze werksessies heeft een afvaardiging van de teams Vergunningverlening, Handhaving, Civiel en Ruimtelijke Ontwikkeling het huidige werkproces geanalyseerd. Ze benoemden knelpunten en verbeterpunten om op basis daarvan een nieuw werkproces te kunnen voorstellen. Uitgangspunt daarbij was de vraag: wat vinden wij belangrijk voor onze klanten en voor onszelf? Dit is nader uitgewerkt in paragraaf 2.2.

Kennismaking met klantreizen

Op 27 oktober 2016 werd een regionale VNG-workshopdag over dienstverlening gehouden in ons gemeentehuis. Onderwerp van gesprek waren persona's, klantreizen en serviceformules. Ook in de nieuwsbrieven is regelmatig aandacht besteed aan het fenomeen klantreis.

Een persona is een karakterisering van een bepaald type gebruiker. Zo is Jan de ondernemer die zijn zaken uitbesteed aan de professionele adviseur, die als persona Friso heet. Persona Sietske is de modelburger die graag wil weten hoe de vork in de steel zit en bij de gemeente het naadje van de kous wil weten. Hoe deze persona's het contact met de gemeente beleven, wordt weergegeven in een klantreis. De klantreis geeft de stappen weer die een persona doorloopt in het proces. Ook de mate van tevredenheid tijdens de klantreis komt aan bod.

Voor de producten die we als gemeente leveren kunnen we kiezen uit serviceformules. In een serviceformule wordt beschreven hoe je invulling geeft aan de dienstverlening op het gebied van beleving, toegang, service, assortiment en prijs. Door gebruik te maken van serviceformules, klantreizen en persona's hanteer je als gemeente het uitgangspunt: de klant centraal. Net als in de Omgevingswet.

We zijn als projectgroep enthousiast over de principes van serviceformules, klantreizen en persona's. Deze willen we in het verdere proces als uitgangspunt nemen en verder uitwerken op een voor Lochem passende manier.

1.2 Wet- en regelgeving

De projectgroep Wet- en regelgeving heeft zich in de inventarisatiefase bezig gehouden met onder andere de volgende vragen: Wat hebben we nu (beleid/verordeningen/bestemmingsplannen) en welke veranderingen brengt de Omgevingswet hierin? Welke keuzes hebben we? Waar zit overlap en waar zitten mogelijke knelpunten bij de overgang naar een Omgevingsvisie en Omgevingsplan? Op deze manier krijgen we inzicht in de impact van de Omgevingswet.

De volgende aspecten zijn geïnventariseerd:

- Actuele beleidsnota's en verordeningen
- Bestemmingsplannen
- Kostenverhaal en planschade
- Omgevingsvergunningen en andere toestemmingen
- Milieuprogramma's
- Sociale thema's binnen de Omgevingswet

1.2.1 Inventarisatie beleid en verordeningen

De inventarisatie betreft enkel het gemeentelijke beleid en verordeningen. Het is van belang om inzichtelijk te hebben welke documenten er zijn, zodat later bij het opstellen van een Omgevingsvisie en Omgevingsplan ook gekeken kan worden welk beleid en welke verordeningen op moeten gaan in deze instrumenten of juist misschien tegenstrijdige regels bevatten.

De verordeningen en het beleid zijn verdeeld in categorieën, bijvoorbeeld openbare orde en veiligheid, volksgezondheid en woningbouw, ruimtelijke ordening etc. Verder is er in het overzicht een doelomschrijving van de verordening of het beleidsstuk opgenomen. Ook is zoveel als mogelijk aangegeven welke rol het betreffende stuk heeft binnen een toekomstig omgevingsplan. In de bijlage 2 en 3 treft u de overzichten met de inventarisatie van het beleid en de verordeningen.

Overigens zijn er diverse verordeningen gebaseerd op modelverordeningen van VNG, bij inwerking treden van de Omgevingswet zullen ook nieuwe modelverordeningen opgesteld worden. De gemeente kan hier dan gebruik van maken. De verwachting is dat een enkele verordening zal vervallen, andere bevatten minder regels omdat deze dan elders in de Omgevingswet zijn ondergebracht.

De gemeentelijke verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zullen opgaan in het omgevingsplan, maken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen deel uit van het omgevingsplan van rechtswege (dat ontstaat bij inwerkingtreden Omgevingswet). In het Omgevingsbesluit zal nader bepaald worden welke regels over de fysieke leefomgeving uiteindelijk wel onderdeel moeten zijn van het omgevingsplan.

1.2.2 Bestemmingsplannen

Alle bestemmingsplannen worden met het inwerkingtreden van de Omgevingswet vervangen door één omgevingsplan. Dit is het instrument waarmee de regels voor de fysieke leefomgeving moeten worden vastgesteld. Wij moeten de regels die nu niet in het bestemmingsplan staan maar wel betrekking hebben op de toedeling van functies aan locaties, toevoegen aan het omgevingsplan. In paragraaf 2.5 komen de kerninstrumenten aan de orde. Daar zal meer uitleg gegeven worden over het omgevingsplan.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de bestemmingsplannen die we nu hebben en wanneer ze moeten worden herzien. Het ombouwen van het huidige regime naar een gebiedsdekkend omgevingsplan is niet eenvoudig, daarom is er een periode van 10 jaar waarna de omgevingsplannen pas dienen te voldoen aan alle eisen van de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat er een omgevingsplan van rechtswege. Dat plan bestaat uit 2 delen, namelijk alle geldende bestemmingsplannen en wijzigingsplannen etc en bepaalde regels uit het Activiteitenbesluit (deze regels komen niet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving en dienen terug te komen in een omgevingsplan).

Actualisering bestaande bestemmingsplannen in relatie tot de Omgevingswet

Op grond van artikel 3.1, lid 2 Wro dient een bestemmingsplan iedere 10 jaar te worden herzien. Gebeurt dit niet dan vervalt de mogelijkheid om leges te heffen en te innen. Een en ander geldt ook voor beheersverordeningen. Om te voorkomen dat gemeenten de komende jaren druk zijn met de herziening van bestemmingsplannen – in plaats van met de invoering van de Omgevingswet – ligt er inmiddels een wetsvoorstel bij de Eerste Kamer dat strekt tot afschaffing van de actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen. Kern van het wetsvoorstel is dat de actualiseringsplicht niet meer geldt voor bestemmingsplannen en beheersverordeningen die elektronisch beschikbaar zijn gesteld.

Elektronische raadpleegbare plannen zijn volgens het wetsvoorstel de plannen die beschikbaar zijn gesteld op www.ruimtelijkeplannen.nl. Dat zijn in ieder geval de plannen die op grond van de Wro digitaal zijn vastgesteld volgens de op grond van het Bro voorgeschreven standaarden (IMRO 2008 en IMRO 2012). Daarnaast zijn het plannen die zijn vastgesteld volgens een oudere standaard (IMRO 2006). Deze werd destijds niet voorgeschreven, maar wel gebruikt en deze maakt plannen op een vergelijkbare wijze raadpleegbaar. Tenslotte gaat het om oudere plannen die nog niet zijn opgesteld volgens digitale standaarden, maar waarvan de ingescande versie beschikbaar is gesteld op www.ruimtelijkeplannen.nl (Planconcour&PDF, ofwel PRPCP2008). Voor plannen die niet beschikbaar zijn via www.ruimtelijkeplannen.nl blijft de actualiseringsplicht in de Wro gewoon van kracht tot de Omgevingswet in werking treedt.

Bestemmingsplannen ouder dan 10 jaar en niet elektronisch beschikbaar gesteld: wel of niet actualiseren?

In de gemeente Lochem is er een aantal bestemmingsplannen die voor het inwerking treden van de Omgevingswet ouder zijn dan 10 jaar en niet elektronisch raadpleegbaar zijn, te weten:

- Bestemmingsplan Kern Laren 2008: vastgesteld op 27-10-2008;
- Bestemmingsplan Kern Barchem 2008: vastgesteld op 27-10-2008
- Bestemmingsplan Kern Harfsen 2009: vastgesteld op 8-6-2009
- Plangebied bedrijventerrein Diekink: is buiten het bestemmingsplan Buitengebied gehouden.
- Bestemmingsplan Verwoldseweg 29 Laren: is buiten het bestemmingsplan Buitengebied gehouden.
- Gasfabriekterrein: buiten bestemmingsplan Lochem West en Lochem Oost gehouden.

Aangezien bovenstaande plannen elektronisch niet raadpleegbaar zijn, lijkt het erop dat deze geactualiseerd moeten worden. Echter, in het wetsvoorstel is een extra artikel toegevoegd. Dit artikel luidt als: "Artikel 3.1, tweede, vierde en vijfde lid is niet van toepassing op bestemmingsplannen die elektronisch raadpleegbaar zijn." Er staat niet "elektronisch beschikbaar zijn gesteld". Dit suggereert dus dat bestemmingsplannen die we eerder niet digitaal beschikbaar hebben gesteld, alsnog digitaal beschikbaar kunnen stellen. Onder punt 4 van de Memorie van toelichting "Reikwijdte van het wetsvoorstel" wordt afgesloten met de volgende zin: "*Bij het alsnog elektronisch raadpleegbaar maken van op papier vastgestelde plannen, blijft de papieren versie dus leidend in geval van verschillen*". Dat versterkt het beeld dat alsnog elektronisch beschikbaar stellen mogelijk is.

Bron: www.kienhuishoving.nl/nl/blogs/actualiseringsplicht-bestemmingsplannen-en-beheersverordeningen-vervalt

Op welke wijze gaan we deze bestemmingsplannen herzien?

Gezien voorgaande informatie is de conclusie dat met het alsnog digitaliseren van de bestemmingsplannen de actualiseringsplicht kan worden ontweken. Alleen de vraag hoe om te gaan met het plangebied van bedrijventerrein Diekink dient nog beantwoord te worden. Het bestemmingsplan voor dit plangebied is dusdanig op leeftijd dat de vraag gerechtvaardigd is of hiervoor niet een actueel juridisch-planologisch kader opgesteld moet worden, zeker als de ontwikkeling van bedrijventerrein Diekink nog op zich laat wachten.

Mocht het elektronisch beschikbaar stellen toch niet afdoende zijn, dan is er in de bijlage 4 nog een drietal andere mogelijkheden uitgewerkt.

1.2.3 Kostenverhaal en planschade

Kostenverhaal

Er is onderzocht wat de impact van de Omgevingswet is op de huidige wijze van het toepassen van kostenverhaal bij particuliere ontwikkelingen. Gebleken is dat de huidige wijze grotendeels in stand blijft.

Hoofdstuk 12 van de Omgevingswet regelt de grondexploitatie. In een notendop de belangrijkste punten:

- Voorrang van het privaatrecht (gronduitgifte, PPS of grondexploitatieovereenkomst) blijft hoofdregel, met publiekrecht als vangnet.
- Publiekrechtelijk kostenverhaal kan, door aan een omgevingsvergunning of projectbesluit een betalingsvoorschrift te verbinden.
- Basis voor kostenverhaal blijft nog steeds de exploitatieopzet met als fictie de volledige exploitatie van aangewezen exploitatiegebieden.
- Regeling over zogenaamde locatie-eisen wijzigt nauwelijks.

Opvallende aanpassingen zijn:

- Beoogd wordt een beperking van de verplichting tot kostenverhaal, wat geregeld zal worden in het Omgevingsbesluit (beperking lijst kostenverhaalplichtige bouwwerken) en door een mogelijke uitbreiding van de 'kruimelgevallenlijst'.
- Er komt een 'doorschuifmogelijkheid', wat inhoudt dat het bevoegd gezag afziet van het opnemen van exploitatieregels in het omgevingsplan, maar exploitatievoorschriften verbindt aan een omgevingsvergunning voor bouwen of afwijken van een bestemmingsplan of aan een projectbesluit.
- Bovenplanse verevening verdwijnt.
- Een exploitatietekort kan reden zijn een omgevingsvergunning te weigeren (overigens is de Raad van State hier zeer kritisch over).
- Publiekrechtelijk verhaal gebeurt niet meer via een exploitatieplan dat is gekoppeld aan een bestemmingsplan, maar door het opnemen van exploitatieregels in het omgevingsplan zelf.

Bron: artikel Tijn Kortmann in Op weg naar de Omgevingswet (Stibbe 2015)

Planschade

Ook de nieuwe regels voor planschade zijn bekeken en de financiële consequenties zijn in kaart gebracht. Het blijft nog altijd mogelijk om nadeel vanwege een omgevingsbesluit gecompenseerd te vragen. Ten opzichte van de huidige regelgeving veranderen er echter wezenlijke onderdelen. Er wordt ook niet meer gesproken van planschade, maar van nadeelcompensatie.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Nadeelcompensatie kan pas worden gevraagd ná een concreet ruimtelijk besluit (na een vergunning of melding) en niet meer om het maximaal nadeel vanwege bijvoorbeeld een bestemmingsplan te krijgen, ongeacht of van de planologische ruimte gebruik zal worden gemaakt.
- Recht op nadeelcompensatie vanwege een vergunning is niet mogelijk wanneer een onroerende zaak is aangekocht ná het vaststellen van het omgevingsplan, waarop de vergunning stoelt.
- Nu is er nog een minimaal forfait (normaal maatschappelijk risico) van 2%, dit wordt verhoogd naar 5%.
- Verplicht deskundigenadvies vervalt (maar blijft wellicht nodig).

Met betrekking tot de financiële consequenties is het nog altijd mogelijk om de nadeelcompensatie op de initiatiefnemer af te wentelen.

1.2.4 Omgevingsvergunningen en andere toestemmingen

De bedoeling is dat door de Omgevingswet het aantal omgevingsvergunningen zal afnemen, doordat er voorzien zal worden in algemene regels. Hiermee verschuift het zwaartepunt van vergunningverlening naar handhaving. Gemeenten dienen rekening te houden met de financiële gevolgen van deze verschuiving. In veel gevallen is geen vergunning meer nodig, maar burgers/initiatiefnemers kunnen wel in onzekerheid verkeren over welke regels nu precies van toepassing zijn. De gemeente dient hierop in te spelen en wellicht een advies uit te brengen, al dan niet tegen een vergoeding.

Echter inmiddels heeft de Invoeringswet de mogelijkheid geïntroduceerd om een activiteit direct als vergunningplichtig aan te wijzen waardoor er mogelijk een minder drastische afname van het aantal vergunningplichtige activiteiten zal worden bewerkstelligd. In omgevingsplannen kunnen dus ook activiteiten als vergunningplichtig worden aangemerkt.

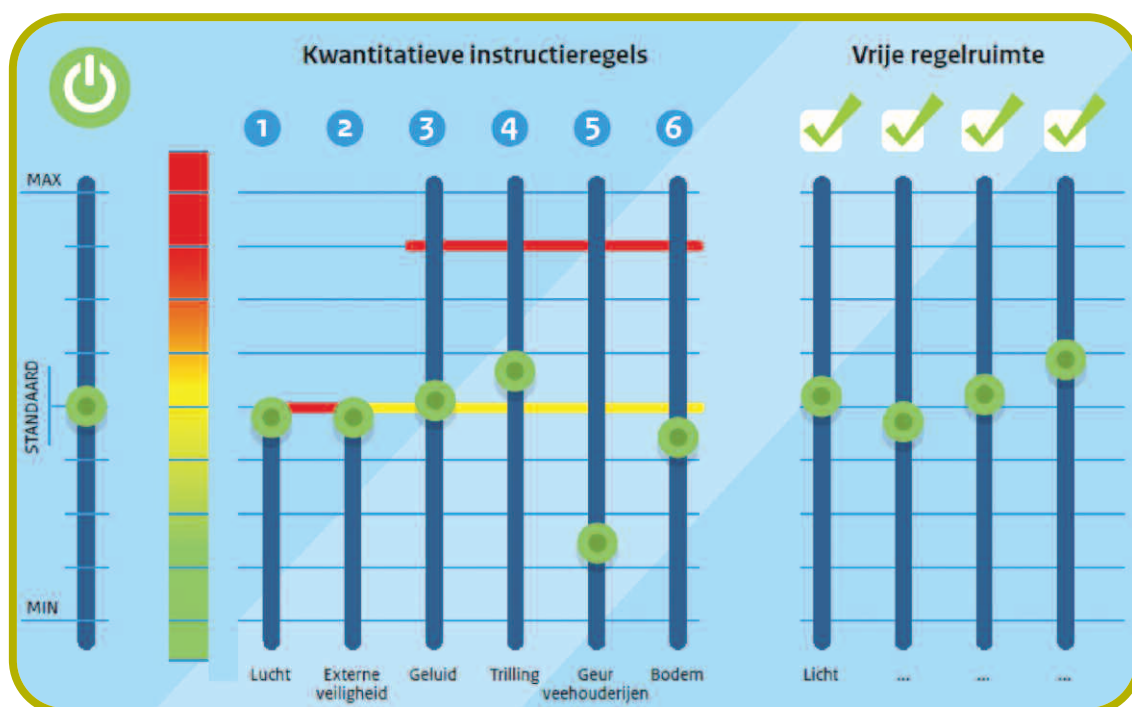
Op dit moment is het onmogelijk om aan te geven wat de precieze gevolgen zijn van de Omgevingswet op het aantal omgevingsvergunningen en andere toestemmingen. In elk geval is het goed om een uitgangspunt te hebben, als nulmeting. In 2018/2019 zal wellicht meer bekend worden over de invulling van het omgevingsplan en de toestemmingen die meldingsplichtig worden. De gevolgen kunnen dan in kaart worden gebracht. Een overzicht met de aantallen van de diverse vergunningen is opgenomen in bijlage 5.

1.2.5. Milieuthema's binnen de Omgevingswet

Met de Omgevingswet hebben decentrale overheden meer afwegingsruimte voor het stellen van kwaliteitsnormen voor het milieu. Het Rijk stelt hiervoor inhoudelijke kaders in de vorm van instructieregels. Die kunnen een standaardnorm en een bandbreedte meegeven. Voor sommige aspecten, zoals licht, zijn er geen instructieregels en hebben gemeenten vrije regelruimte.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieuaspecten wordt gedaan door de Omgevingsdienst Achterhoek. Daar ligt ook de meeste kennis over de verschillende onderwerpen. Om de normen van de milieuaspecten goed af te stellen, zijn wij afhankelijk van de input van de Omgevingsdienst Achterhoek.

Mengpaneel Milieu in de Omgevingswet:

In het omgevingsplan hebben gemeenten straks de ruimte om zelf waarden te bepalen. Zie het als een mengpaneel zoals hiernaast is weergegeven. Het Besluit kwaliteit leefomgeving maakt het mogelijk keuzes te maken op het gebied van milieuregels. Tegelijkertijd stelt het grenzen aan die keuzevrijheid, zoals de bovengrens voor geluid. Ook zie je dat een standaardwaarde is meegegeven. Die voldoet in veel gevallen en de gemeente hoeft de inzet van standaardnormen niet te motiveren. Gemeenten met bijzondere opgaven zullen wel 'schuifruimte' nodig hebben. Bijvoorbeeld wanneer zij een overbelast gebied binnen hun grenzen hebben. Je ziet dat de schuifruimte voor lucht en externe veiligheid niet boven de standaardwaarde komt. Voor luchtkwaliteit gelden Europese regels, dus het schuifje kan niet verder omhoog. Het kan wel naar beneden. Dat wil zeggen: je kunt wel scherpere eisen stellen. Bijvoorbeeld als je in wilt zetten op een nog grotere mate van bescherming. De schuif voor externe veiligheid mag in beginsel ook niet omhoog. Voor plaatsgebonden risico is dat, net als nu, alleen tijdelijk toegestaan.

Hieronder volgt per milieuaspect een korte uitleg van de mogelijkheden en hoe het thema momenteel geregeld is bij onze gemeente. In bijlage 6 treft u diverse schema's waarin per milieuthema is aangegeven wat er gelijk blijft binnen de Omgevingswet en waar de veranderingen zitten. Tevens geeft deze bijlage nog een uitgebreidere uitleg voor het aspect Externe Veiligheid.

Lucht

In het omgevingsplan kan de norm voor lucht eventueel naar beneden worden bijgesteld, de norm kan in elk geval niet omhoog. De gemeente Lochem heeft geen eigen beleid m.b.t. lucht(kwaliteit), er wordt gebruik gemaakt van de landelijke wetten en regels.

Externe veiligheid

Op 17 november 2014 is het definitieve rapport "Beleidsvisie Externe Veiligheid Gemeente Lochem Deel A: De visie Kaders voor externe veiligheid in omgevingsvergunning en bestemmingsplan" opgesteld. Het rapport is niet officieel vastgesteld. Er wordt daarom gebruik gemaakt van de landelijke wetgeving.

Lochem heeft te maken met diverse externe veiligheidsrisico's. Het gaat hierbij onder andere om risico's die samenhangen met risicovolle inrichtingen, het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Gelderse IJssel, enkele provinciale en lokale wegen het spoor en door buisleidingen.

Voor externe veiligheid is het ook niet mogelijk om de regels te versoepelen. Er kan wel gekozen worden voor scherpere eisen.

Geluid

Ook voor geluid is er meer bestuurlijke afwegingsruimte. Zo is er een slimmere formulering en vormgeving van de instructieregel, de aanpassing van de reikwijdte van de regels (verbreding van de plattelandsregeling naar andere voormalige bedrijfswoningen) en kan straks dus gewerkt worden met het mengpaneel.

De Gemeente Lochem heeft in 2007 beleid vastgesteld m.b.t. geluid. Enkele malen per jaar wordt er een besluit hogere grenswaarde genomen of er wordt gevraagd om een (aanvullend) onderzoek te doen.

De aandachtspunten in Lochem zijn:

- Voor geluidsoverlast industrie zijn er in Lochem drie geluidzones vastgesteld: voor het bedrijventerrein Kwinkweerd, Aalsvoort, Goorseweg en Stijgoord in Lochem, de kartbaan Eefde aan de Elzerdijk en voor het bedrijventerrein de Mars in Zutphen, waarvan de zone op het grondgebied van Lochem ligt.
- Het zonebeheerplan voor het bedrijventerrein in Lochem is vastgesteld (Zonebeheerplan Industrieterrain Goorseweg, Stijgoord, Hanzeweg en Kwinkweerd te Lochem). De zone voor de Mars is ook vastgesteld. De geactualiseerde geluidzone rond de kartbaan is een punt van aandacht.
Aanvragen van bedrijven om een omgevingsvergunning die geluid gevolgen kunnen hebben, mogen niet meer lawaai maken dan de 50 dB norm van de zone.

Trilling

De gemeente Lochem heeft geen eigen beleid m.b.t. trilling.

Landelijk bestaat tot op heden geen wetgeving voor het voorkomen van hinder of schade door trillingen. Dit betekent niet dat bij het opstellen van ruimtelijke plannen het aspect trillingen geen aandachtspunt is in de afwegingen. De beoordeling van het aspect trillingen vindt zijn grondslag in artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening, waarin de zorg voor een goede ruimtelijke ordening is voorgeschreven. Daarvoor is het nodig om mogelijke trillingshinder in kaart te brengen en deze te betrekken in de beoordeling.

Een belangrijk en voor veel situaties te gebruiken hulpmiddel is de SBR-richtlijn "Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen". Deze richtlijn bestaat uit drie delen:

- Deel A, Schade aan gebouwen
- Deel B, Hinder voor personen in gebouwen
- Deel C, Storing aan apparatuur

Deze richtlijn sluit grotendeels aan bij internationale richtlijnen (Duitse norm DIN 4150, ISO 2631/2). Er wordt in deze richtlijn veel aandacht besteed aan het meten van trillingen. Over het algemeen wordt dan ook verwezen naar deze richtlijn wanneer een trillingsonderzoek is voorgeschreven en uitgevoerd. Naast aandacht voor de meting van trilling bevat de richtlijn ook een beoordelingssystematiek.

NB voor zover bekend is er voor Lochem een keer de trilling van het spoor in kaart gebracht en een keer de puinbreker van Atop (Aalsvoort 99 Lochem).

Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het mogelijk om bij overschrijding van de normen maatwerkvoorschriften op te stellen (als het bedrijf onder het Activiteitenbesluit valt) of voorwaarden vast te leggen (als de werkzaamheden onder de omgevingsvergunning vallen).

In het omgevingsplan zal voor trilling ook een norm moeten worden vastgesteld. Met de informatie die wij nu hebben kunnen we concluderen dat trilling geen heel belangrijk punt lijkt hier in de gemeente. Momenteel is het nog niet mogelijk om aan te geven hoe e.e.a. in de Omgevingswet zal uitpakken.

Geur

Geur speelt op drie vlakken, namelijk voor veehouderijen, industrie en horeca. De gemeente Lochem heeft geen geurbeleid. In bijlage 6 zijn de verschillen voor geur weergegeven. Om een norm vast te stellen in een omgevingsplan hebben wij informatie nodig over de geurbelasting van de diverse bedrijven, deze is momenteel niet voorhanden.

Bodem

Wij hebben een Nota bodembeheer en een bodemkwaliteitskaart vastgesteld in 2011.

In het omgevingsplan zullen in ieder geval algemene regels met betrekking tot het normenkader voor de activiteit bouwen van een bouwwerk met een verblijfsfunctie, de aandachtsgebieden en eventueel omgevingswaarden voor de bodem moeten worden opgenomen.

Bij het toedelen van functies moet er gekeken worden of de bodemkwaliteit past bij de functie. Als er te weinig informatie is, dient de gemeente bodemonderzoek te verrichten. De verplichting voor een bodemonderzoek geldt bij een voorgenomen activiteit in een aandachtsgebied.

Voor een uitgebreider overzicht van de wijzigingen met betrekking tot bodem verwijzen wij naar bijlage 7.

(bron: afstudeerscriptie Mara Mintjes juni 2017).

Licht

In het Besluit activiteiten leefomgeving staan geen regels over lichthinder, uitgezonderd assimilatiebelichting. Er is wel een mogelijkheid voor gemeenten om regels op te stellen in het omgevingsplan met betrekking tot lichthinder.

1.2.6 Maatschappelijke thema's binnen de Omgevingswet

Een aantal sociale onderwerpen heeft fysieke aspecten of gevolgen die binnen de toekomstige Omgevingswet vallen. Ook deze zijn in kaart gebracht maar nog slechts heel globaal verkend. Enkele beleidsterreinen zijn vrij concreet en hanteren ook normen in de aanwezigheid van bepaalde voorzieningen en maatregelen zoals onderwijshuisvesting en sport. Andere hebben een (mogelijke) fysieke impact die nu echter niet duidelijk is zoals Beschermd Wonen.

De volgende thema's worden onderscheiden.

- Sport en Spel; sportaccommodaties, speelruimtebeleid, bewegen voor ouderen
- Cultuur: Bibliotheek en Schouwburg, musea, monumenten, cultuurhistorie
- Recreatie en toerisme: vrijetijdsbesteding, Lochem 3.0
- Werk en inkomen; beschut werk, arbeidsmarktbeleid, schulddienstverlening, huisvesting statushouders
- Zorg en Welzijn: ouderenbeleid, gezondheidsbeleid, ontmoetingspunten, wmo-voorzieningen, mantelzorg, informele zorg, voorzieningen voor mensen met een beperking, Toegankelijkheid gebouwen, Beschermd Wonen, Veilig Thuis, bemoeizorg, basismobiliteit.
- Onderwijs en jeugd: onderwijshuisvesting, bredeschool-beleid, leerlingenvervoer, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, verslavingsbeleid, jeugdhulp.
- Transformatie Sociaal Domein: Toegang 't Baken, experimenteerruimte in voorzieningen en ontregeling en ontschotting budgetten, burgerbetrokkenheid, preventiebeleid, regionale samenwerking.

1.3 Architectuur

Doel van deze fase is om de impact te bepalen van de omgevingswet op de bestaande organisatie-inrichting zoals de gegevensbestanden en onze informatiesystemen (de zgn. gegevens- en applicatiearchitectuur) van de gemeente Lochem. Bijzondere aandacht gaat hier uit naar de aansluiting op het nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingswet (het DSO), de gemeentelijke Digitale Infrastructuur(GDI), de digitale archivering van zaken en ook het nieuwe zaakgericht werken in het kader van burgerparticipatie. Hoe gaat Lochem zich hier op voorbereiden en hoe groot is nu precies de uitdaging?

Achtergrond

Nederland heeft 11 basisregistraties. Hierin staan algemene gegevens zoals persoonsgegevens, adressen en bedrijfsnamen. De overheid heeft deze registraties samengevoegd tot 1 Stelsel van Basisregistraties. Burgers en bedrijven hoeven gegevens dan maar 1 keer aan te leveren. De overheid hoeft de gegevens maar 1 keer te verwerken. Het Stelsel van Basisregistraties heeft zich in 2014 ontwikkeld tot een visie op het Stelsel van Overheidsgegevens. Dit stelsel bevat een rotonde van zogenaamde informatielanen waarin alle gegevens per domein worden georganiseerd. Een dergelijk stelsel maakt gegevensuitwisseling en gegevensontsluiting effectief, overheid breed, hergebruik van gegevens mogelijk en biedt een basisinfrastructuur van gemeenschappelijke voorzieningen. Vanwege de omvang van dit stelsel kunnen niet alle lanen tegelijkertijd worden gebouwd. Elk informatielaan bestaat uit een of meerdere informatiehuizen.

De eerste laan die gebouwd wordt is de laan van de leefomgeving met haar informatiehuizen voor gegevensopslag en beheer over water, geluid, ruimte, bodem, etc.. Omdat de opbouw van een dergelijk omvangrijk stelsel gefaseerd plaatsvindt, is het informatiehuis ruimte benoemd als voorloophuis en als eerste opgenomen in DSO. Het streefbeeld waar deze specifieke laan van de leefomgeving met haar IHR naartoe werkt, is dat in 2024 alle beschikbare informatie benodigd voor een ontwikkeling in de leefomgeving met een klik op de kaart beschikbaar is. Het Kadaster als huismeester van de huizen Ruimte en Bouw bouwt tussen 2018 en 2024 deze huizen op. Hiervoor dienen alle bronhouders van het informatiehuis ruimte hun geografische basisregistraties op orde te hebben en aan te leveren aan de Basisregistratie Geografische Topografie (BGT). Lochem is hier procesmatig en kwalitatief per juni 2016 op aangesloten.

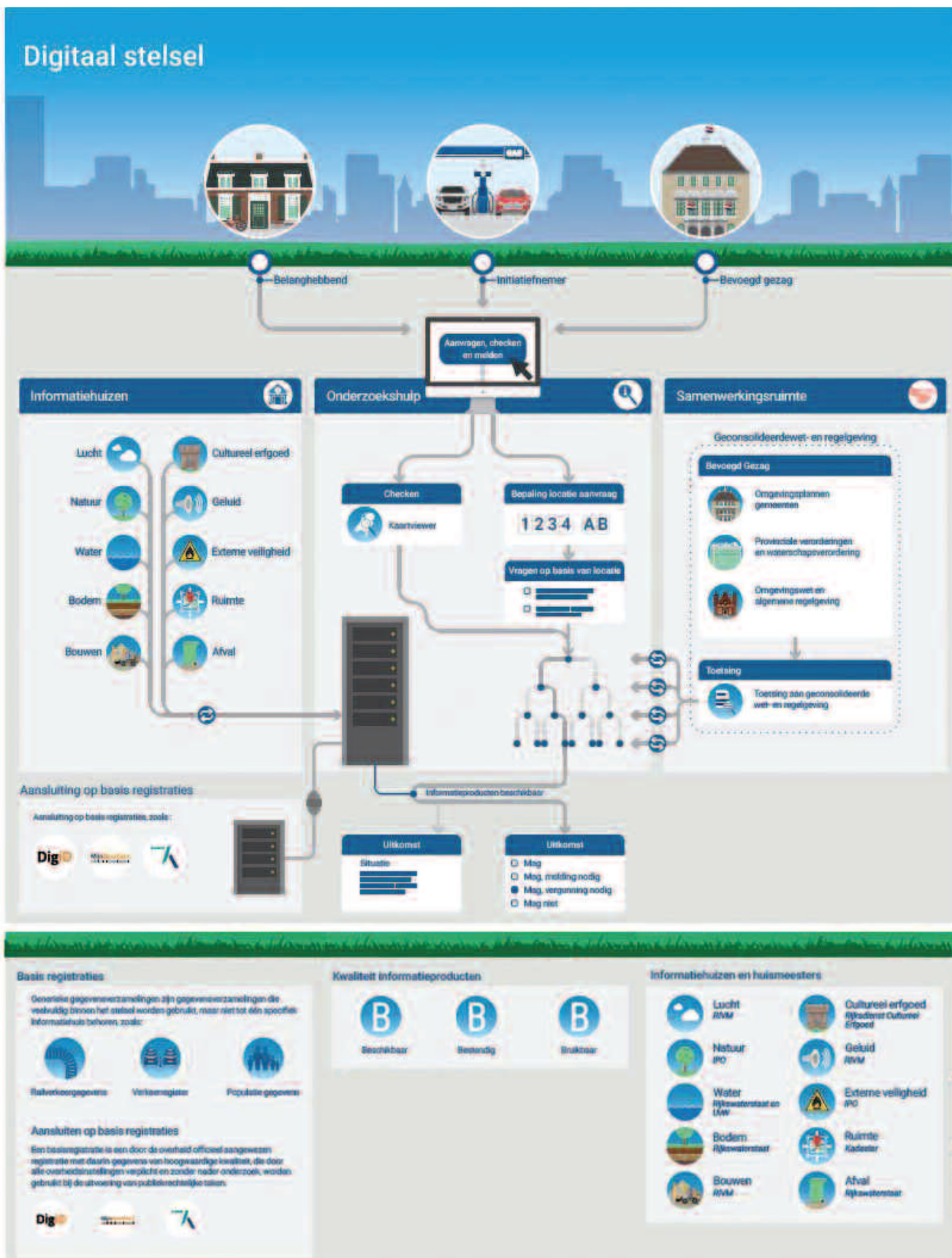
Inventarisatie

Om de verdere impact van de Omgevingswet op de organisatie van de gemeente Lochem te kunnen bepalen is in de projectgroep architectuur eind 2016 gestart met het schrijven van een Plan van aanpak. Door middel van vier fasen wordt getracht antwoorden te vinden op een aantal vragen uit de organisatie. Tijdens de bewustwordingsfase van het project Omgevingswet zijn deze vragen geïnventariseerd omtrent de Omgevingswet invoering. Deze fase heeft geleid tot een lijst met een aantal centrale vragen aan de projectgroep. Gedurende de periode juni 2016-juni 2017 is getracht de antwoorden te vinden op deze vragen en acties uit te zetten. Geconcludeerd kan worden dat:

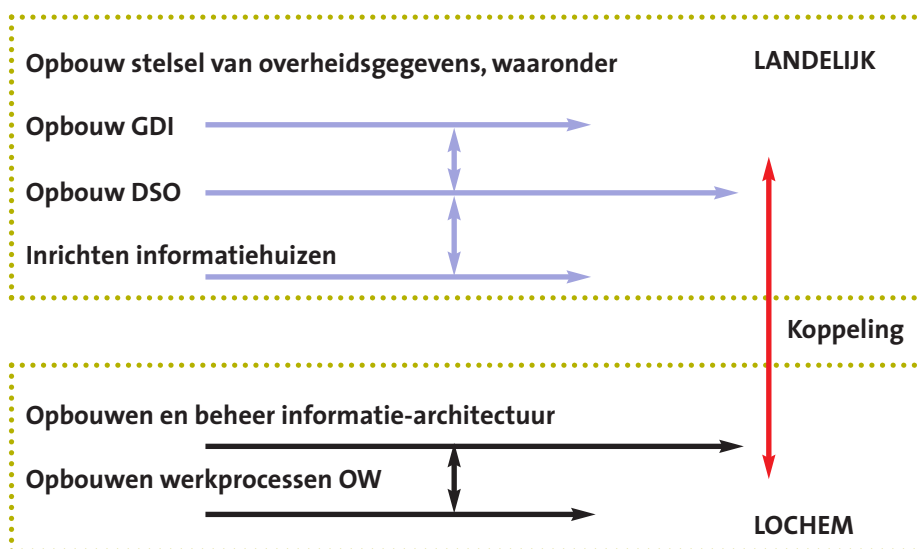
- de concrete impact voor Lochem op dit moment niet precies te bepalen is omdat de nieuwe wetgeving nog niet compleet en duidelijk is;
- de landelijke voorzieningen zoals de DSO, IHR en GDI nog niet concreet en helemaal afgebouwd zijn;
- dat een begin is gemaakt met het inzichtelijk maken van onze inrichting aan processen, applicaties en gegevens (de opbouw van de huidige architectuur van Lochem);
- de kwaliteitseisen voor aan te leveren gegevens voor een informatiehuis nog niet bekend zijn, en we ons daarom vooralsnog alleen richten op een goede basiskwaliteit van gegevens;
- de leveranciers een afwachtende houding aannemen en zich oriënteren op een toegevoegde waarde naast het DSO.

Om een beeld te krijgen van de impact op de organisatie, de uitvoering, de informatievoorziening en de dienstverlening is de projectgroep architectuur afhankelijk van de andere projectgroepen wetgeving en dienstverlening. Totdat de wijzigingen in wetgeving en in dienstverlening nog niet helder zijn, zijn de verandering in onze architectuur niet precies te bepalen. Tevens is het van belang dat – om een impactanalyse uit te kunnen voeren – er een goed beeld is van de huidige architectuur, daar wordt nu hard aan gewerkt. Qua digitale volwassenheid staat Lochem er overigens goed voor.

(bron: VNG monitor Doelgerichte Digitale Dienstverlening - augustus 2017).

Daarnaast blijkt dat de landelijke ontwikkeling van het DSO ook vertraging oploopt (signaal Binnenlands Bestuur juli 2017). Om toch enigszins voor te kunnen bereiden is er gestart met het op orde brengen van de basis. Daarin aandacht voor de GDI, aansluiten op basisregistraties, datakwalificatie, gegevensbescherming, datakwaliteit en uitvoeringsorganisatie. Medio 2018 hopen we ook meer te weten over de definitieve functionaliteit en eisen voor het aansluiten van het DSO en de landelijke planning. Lochem houdt diensgevolge een aantal parallelle VNG-ontwikkeltrajecten in de gaten en past hierop haar acties aan als daar aanleiding voor is. Schematisch als volgt weergegeven:

Impact andere ontwikkelingen

Andere ontwikkelingen die ook van invloed zijn op dit project zijn de doorontwikkeling van het sociaal domein, de beoogde grotere burgerparticipatie én de strategie van Lochem. Het project Omgevingswet blijft niet beperkt tot het domein Ruimte. Alle veranderingen hebben betrekking op onze inrichting en daarmee op onze architectuur, die daarmee nooit af zal zijn. Dienengevolge moeten we als organisatie leren omgaan met continue veranderingen en dit vereist een cultuuromslag en dito grotere veranderbereidheid bij alle betrokkenen. Op dit moment van rapporteren worden landelijk routeplanners en checklists ontwikkeld om als gemeenten je daarmee voor te bereiden op de benodigde vaardigheden voor de Omgevingswet. Het 3e en 4e kwartaal van 2017 vinden er vooral landelijk aanbestedingen plaats waarna in 2018 aangevangen wordt met de bouw en in 2019 in productie te kunnen gaan.

Tot het moment dat het IHR haar eisen voor gegevenskwaliteit publiceert bouwt Lochem – middels een informatiebeleidsplan - verder aan het verbeteren van haar gegevensmanagement- en beheer en houdt ook daarbij alle landelijke ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet in de gaten.

2. Voorbereiding beleidskeuzes

Naast het bepalen van de impact van de Omgevingswet op de gemeente Lochem, is in de inventarisatiefase gestart met de voorbereiding van de vele beleidskeuzes die moeten worden gemaakt. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de bestuurscultuur, eventuele pilots, samenwerking, dienstverlening en de kerninstrumenten uit de Omgevingswet.

2.1 Bestuurscultuur

“De Omgevingswet is voor 20% inhoud en 80% cultuur”

Onze ambtelijke organisatie, het college van B&W en de gemeenteraad zijn samen verantwoordelijk voor de wijze waarop de gemeente Lochem omgaat met de nieuwe kansen binnen de Omgevingswet. Omdat deze nieuwe wet zó breed is, gaat over informatievoorziening, samenwerking, dienstverlening, nieuwe instrumenten etc., is het van groot belang samen te praten en te onderzoeken op welke wijze wij onze houding, gedrag en mentaliteit vormgeven. Dit praten en onderzoeken is in de inventarisatiefase uitgebreid gedaan: 5 sessies met de raads werkgroep (met één lid per fractie), 5 sessies met B&W en 4 sessies met het MT.

Voor de volgende fase is het zeer nuttig om een gelijkgeschakeld beeld te hebben binnen en tussen de drie leidingen in onze organisatie. Hierbij hebben we de prettige bijkomstigheid dat wij al een paar jaar werken binnen het perspectief van regisserend Lochem en daar dus de nodige ervaringen mee hebben opgedaan.

Veranderopgave

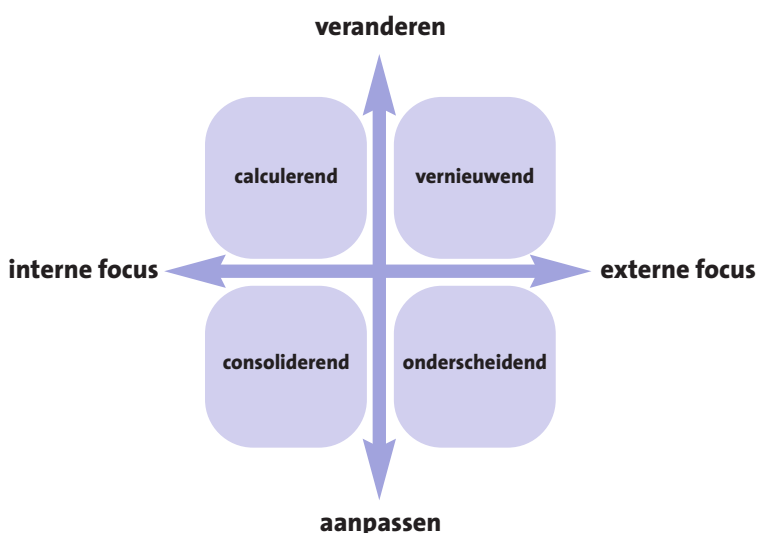
De echte veranderingen als gevolg van de Omgevingswet (kunnen) zitten in:

- Bestuursmentaliteit
- Nieuwe instrumenten
  - Niet alleen RO, maar ook milieu, lucht, water, natuurhistorie, veiligheid, welzijn etc.
  - Integreeren lokale regelgeving
- Interactie met klanten
  - Participatie
  - Minder vergunnen, meer vooroverleg
- Samenwerking in ketens
- Verschuivingen in processen
- Digitalisering van (keten)processen
  - Het landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet
  - Aanpassen gemeentelijke informatievoorziening

Vraag is dus: hoe willen we de veranderopgave aanpakken? Dit vraagt om een zorgvuldige afweging omdat ieder persoonlijk en de organisatie als geheel van nature een voorkeur voor een bepaalde aanpak hebben. Dat is gebaseerd op vaak onuitgesproken vooronderstellingen, ervaringen uit het verleden en persoons- en organisatiekenmerken. Het is van belang te voorkomen dat een ingrijpend proces in de organisatie wordt gestart vanuit totaal verschillende onuitgesproken verwachtingspatronen. In de verandering breekt dat altijd op en dat leidt tot grote vertragingen. De strategiekeuze is ook van belang, omdat de gekozen strategie bepalend is voor aanpak en dus de inzet van mensen, middelen en instrumenten. Tenslotte biedt het agenderen van de strategiekeuze een uitstekend handvat om verbinding in de organisatie te leggen tussen het bestuur, beleidsdomeinen, bedrijfsvoering en informatievoorziening. Dat deze verbinding noodzakelijk is heeft de decentralisatie van het sociaal domein wel geleerd.

De VNG heeft een bruikbaar en eenvoudig model ontwikkeld om het gesprek mee aan te gaan. Dit gesprek heeft zowel met de raads werkgroep als het college plaatsgevonden. In de eerste plaats speelt de vraag of we de verandering beschouwen als een (kleine) aanpassing van het bestaande dan wel als een totale verandering die zou moeten leiden tot een complete nieuwe werkelijkheid. (Dit is de verticale as in onderstaand plaatje, meer richten op stapsgewijs aanpassen of meer op veranderen).

In de tweede plaats speelt de focus een belangrijke rol. Is die focus vooral gericht op de interne aangelegenheden (eigen beleid, regels en bedrijfsvoering) of is de focus extern gericht op de maatschappelijke vraagstukken, burgers en bedrijven etc. (dit is de horizontale as). Beide assen leiden dan tot de volgende vier aanpakken:

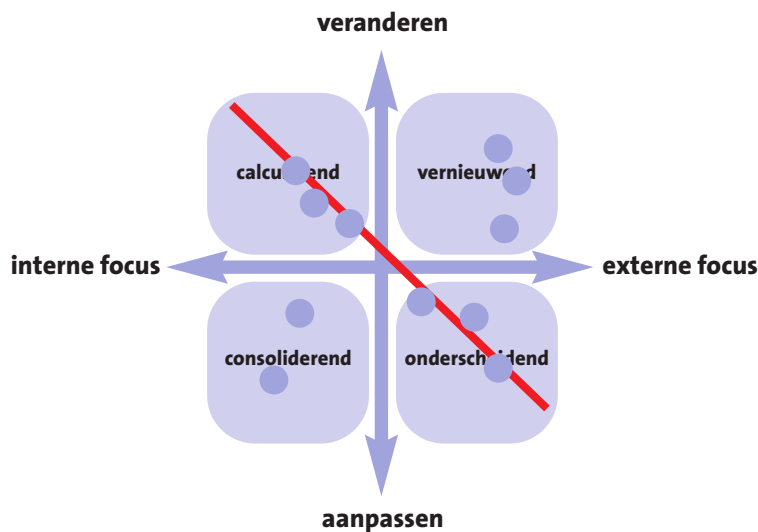

Het complexe is dat de Omgevingswet op vele terreinen tot verandering en aanpassingen zal leiden, zoals hierboven benoemd onder de veranderopgave voor gemeenten. De rol van de gemeenteraad in het gehele invoeringsproces is zeer verschillend. De invoering raakt nadrukkelijk aspecten waarin de gemeenteraad geen of een beperkte rol heeft. Dit zijn bijvoorbeeld zaken in de bedrijfsvoering, opleidingen van medewerkers, organisatie-aanpassing. Hiernaast zijn er zaken waarin met name het budgetrecht van de raad van belang is: aankoop nieuwe systemen, personele kosten invoering, snelheid van ontwikkelen van nieuwe producten.

Met name op het vlak van wet/regelgeving en de procesgang hierbij, is de rol van de raad het grootst. Het gaat dan om de zaken waar de gemeenteraad een inhoudelijk besluit op moet nemen: omgevingsplan, omgevingsvisie, eventueel een visie op participatie, visie op dienstverlening, op toezicht. De rol van de raad is daarmee vooral die van bevoegd gezag. Wat willen we regelen, waar, met wie en hoe. De vraag voor nu gaat vooral over met wie en hoe. Hoe staan we aan de startstreep en gaan we de weg op, zonder ons nu te hoeven bezig houden met het resultaat. Een vernieuwend proces kan immers leiden tot een zeer consoliderend resultaat, maar ook een zeer terughoudend en traditioneel proces kan leiden tot een vernieuwend resultaat.

Centraal stond: het behoud van het goede wat we nu hebben en het bezien wat er beter kan voor onze burgers. Niet voorop lopen om het voorop lopen, maar met een duidelijke visie en doel. Dit vanuit het besef dat voor de Lochemse samenleving de veiligheid van het vertrouwde vaak boven de kansen van het nieuwe gaat. Veranderen is dus prima, maar wel vanuit een veilige basis en aansluitend op de kracht en kansen die er nu al liggen in de samenleving. Het voorbeeld van duurzaamheid werd genoemd waar letterlijk veel energie op zit.

Dit brengt ons tot de conclusie dat wij vooral op het calculerende en onderscheidende spoor zitten, afhankelijk van de casus en het politieke belang dat eraan wordt gehecht. Wij maken geen keuze vooraf wat ons algemene vertrekpunt is. Per onderdeel gaan we positie kiezen, wetende wat deze positie inhoudt. Door onze positie te kennen en vooraf deze te benoemen, is er helderheid zowel intern als naar de samenwerkende externe partijen.

2.2 Pilots

In het plan van aanpak stond aangegeven dat:

Het is mogelijk om vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet pilots uit te voeren. Dit kan gaan om ontwikkelingen die niet geheel passen binnen de huidige (milieu)wetgeving. Het kunnen ook pilots zijn door al volgens de Omgevingswet een project te starten en uit te voeren.

De meest voor de hand liggende pilot als project was de ontwikkeling van de Kop van Oost, het gebied aan de Hanzeweg dat wordt getransformeerd naar woningbouw. Na onderzoek blijkt echter dat de bestaande wettelijke kaders voldoende zijn om dit gebied tot ontwikkeling te brengen en het dus niet nodig is om tot een ruimtelijke pilot te komen.

Op ruimtelijk vlak is een project in ontwikkeling dat alle kenmerken van een pilot Omgevingswet in zich heeft zonder dat dit expliciet is benoemd. De reden hiervan is om het project dat relatief klein van schaal is, niet te zwaar te belasten met het predicaat 'pilot'. Het betreft de herontwikkeling van de locatie van de voormalige Profschool naar woningbouw. In het ontwikkeltraject is door de gemeenteraad gekozen voor een verregaande beslisbevoegdheid van de omwonenden in de keuze van het ontwerp van de locatie. Een vernieuwend traject met een externe focus. De gemeente beperkt zich hierbij tot het stellen van enkele eisen waaraan voldaan moet worden (de overheidsdoelen). De belangen van de omwonenden zijn ingebracht als maatschappelijke wensen. Het plan dat voldeed aan de overheidsdoelen en het beste aan de maatschappelijke wensen, zal de ontwikkeling gaan uitvoeren.

Wij kiezen er niet voor om projecten aan te wijzen als pilots voor de Omgevingswet. Wij proberen vanuit de projectorganisatie alle lopende werkzaamheden, projectmatig of routinematig van aard, steeds meer te doorspekken met de werkwijze die wordt voorgestaan onder de Omgevingswet. Te denken valt aan een duidelijke positiebepaling vooraf, goede participatievormen, inhoud gaat voor regels etc.

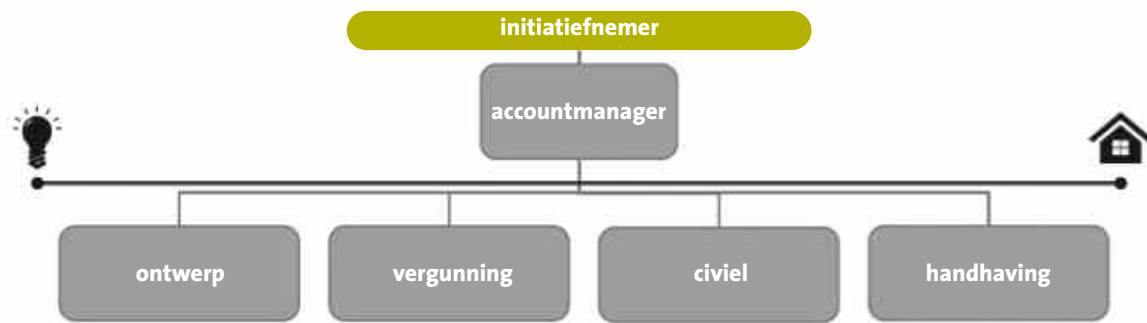
2.3 Samenwerking

2.3.1 Interne samenwerking

Een van de uitkomsten van de werksessies over ruimtelijke initiatieven was om het nieuwe werkproces helder te krijgen. Wie doet wat en wanneer? Op deze manier kunnen we samen een consistent en kwalitatief proces ontwikkelen.

Om hier meer gevoel bij te krijgen en al werkend het proces te beschrijven is de pilot "accounthouderschap" van start gegaan. In vier ruimtelijke projecten werken we met een accounthouder. Het gaat om woningbouw De Cloese, vakantiezonwoningen Ehzerwold en twee binnenstedelijke herontwikkelingslocaties. Deze accountmanager is van begin tot eind aanspreekpunt voor de initiatiefnemer en houder van het estafettestokje tussen de verschillende fasen van het initiatief en de overdracht naar een andere afdeling/fase.

De vier accountmanagers hebben maandelijks overleg met elkaar en werken op verschillende afdelingen. Op deze manier leren we van elkaar en werken we toe aan de ontwikkeling en beschrijving van een werkproces. Dit gezamenlijk gedragen werkproces kan na de invoering van de Omgevingswet worden geïmplementeerd.

2.3.2 Binnen de keten

In het plan van aanpak stond aangegeven dat:

De samenwerking met de ketenpartners is zowel bij de voorbereiding als na de invoering van de Omgevingswet belangrijk. We gaan in deze fase bezien op welke wijze we de VNOG en de ODA gaan aansluiten op onze werkwijze en andersom, zodat wij betrokken worden in hun aanpak. Daarnaast gaan we voorsorteren op de samenwerking met de beide regio's waarin we actief zijn. Met de Achterhoek zijn inmiddels zowel op ambtelijk als secretarisniveau verkennende gesprekken gevoerd. Na deze fase is helder op welke delen van de Omgevingswet wij willen samenwerken binnen welke regio.

In deze paragraaf wordt benoemd wat de uitkomsten zijn van de overleggen en eigen processen van onze partners binnen de keten. Het gaat hierbij om zowel de netwerken regio Achterhoek als regio Stedendriehoek, de eigen uitvoeringsdiensten VNOG en ODA als de medeoverheden Rijk, Provincie Gelderland en het Waterschap Rijn en IJssel.

Regio Achterhoek

In september 2016 is een start gemaakt met het regio overleg projectleiders Omgevingswet. Hier doen 9 gemeenten aan mee, 7 van de 8 gemeenten die tot de regio Achterhoek behoren (exclusief Montferland) en Zutphen en Lochem. In eerste instantie is vanuit de gemeente Lochem getracht te komen tot de vaststelling van een menukaart met hierop zaken waarop samengewerkt kan worden. Te denken valt aan communicatie, ICT, participatie, beleidsvorming etc. Dit is als optie aangehouden, in afwachting van een nul meting. Via deze nul meting is in beeld gebracht waar de 9 gemeenten staan, wat hun ambities zijn en hoe ze tot samenwerking willen komen. Kort na de oplevering van deze nulmeting kwam vanuit een aantal gemeenten het initiatief om tot een gezamenlijke verkenning van thema's te komen als eventuele opstap naar een regionale omgevingsvisie. Dit was geen uitkomst van de nul meting, maar werd bestuurlijk als meerwaarde gezien. De gemeente Lochem (en ook Zutphen) nemen aan het hierop gestarte proces geen deel. Dit heeft te maken met het gegeven dat de gemeente Lochem geen directe noodzaak ziet tot het opstellen van beleid, in dit stadium van de voorbereiding op de Omgevingswet en dat de afstemming op het regionale beleidskader grotendeels in de Stedendriehoek plaatsvindt.

In regioverband zijn kennismakingsgesprekken geweest met de projectleiders van de overige in deze paragraaf beschreven (keten)partners. Ook vindt informatie uitwisseling plaats, zowel op inhoud als op werkprocesniveau.

De gemeenten Oost-Gelre en Lochem hebben namens de regio gesprekken gevoerd met de ODA om de mogelijkheid van een gezamenlijke opdrachtverlening door de 9 gemeenten aan de ODA te onderzoeken. Deze opdracht kan bestaan uit twee delen: informatievoorziening en een impactanalyse per gemeente. Een mogelijk vervolg kan dan zijn om tot gezamenlijke beleidsverkenning te komen.

Reden van deze mogelijke gezamenlijke opdrachtverlening is gelegen in de complexiteit van de wijzigingen in de milieuwetgeving en de directe opname ervan in de omgevingsplannen. Wij moeten daarmee weten wat er verandert, voor wie dit geldt en hoe we tot een afweging komen om geen problemen te ondervinden in onze dienstverlening.

Het formuleren en afstemmen van een gezamenlijke opdracht aan de ODA is complex. Deze opdracht is dan ook op dit moment nog niet verstrekt en onduidelijk is hoeveel gemeenten hieraan deel willen nemen.

Hoe gaan wij verder samenwerken met de regio Achterhoek?

Lochem ziet de regio Achterhoek als dé partner om samen te werken aan de milieuthema's. De ODA is voor ons hierin de logische en aangewezen partner. Hoewel wij de milieutaken intern belegd hebben en dus niet bij de ODA hebben ingebracht, zien wij de wijzigingen dusdanig fundamenteel van aard zijn dat het niet wenselijk is deze intern bij te houden en te verwerken. De kracht van de ODA is juist om samen de veranderingen te snappen, beoordelen en vervolgens per gemeente de bestuurlijke keuzes te maken.

Voor de andere thema's zien wij de regio Achterhoek als een natuurlijke partner om deze samen op te pakken, met name op het niveau van informatie-uitwisseling en werkverdeling.

Mocht dit in de volgende fase niet of onvoldoende gestalte krijgen, dan zullen wij onze focus meer gaan verleggen richting Stedendriehoek maar wellicht ook richting onze Twentse bureaus.

Regio Stedendriehoek

In de regio Stedendriehoek is een werkgroep actief met projectleiders Omgevingswet. Het voorzitterschap is belegd bij de gemeente Zutphen. Lochem is tot op heden, deels om agenda technische redenen, nog niet heel actief geweest binnen dit overleg. Er zijn vier niveaus van samenwerking geïdentificeerd:

1. Uitwisseling van lokale ervaringen met de a.s. wetswijziging, met het 'oefenen' met de nieuwe instrumenten (i.h.b. met omgevingsvisies en bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte), en met het toepassen van veranderde werkwijzen (meer integraal werken en burgerparticipatie bijvoorbeeld). In feite gebeurt dit al in de werkgroep Omgevingswet.
2. Samen 'werk verdelen' door vanuit de Stedendriehoek contacten met andere partijen (omgevingsdiensten of waterschappen etc.) te leggen, de bestudering van delen van de wet te verdelen en/of gezamenlijk externe expertise in te huren.
3. Op bovenlokale onderwerpen gezamenlijk inhoudelijk beleid bepalen (bijvoorbeeld bij het omgaan met het buitengebied, en/of de facilitering van projecten/ambities uit de omgevingsagenda). Dit kan in een bovenlokale gebiedsvisie en in bestemmingsplannen die beleidsinhoudelijk 'matchen' als je de gemeentegrens over gaat. En natuurlijk geldt dat veel lokale keuzes ook regionale betekenis hebben.
4. Het opstellen van een complete integrale regionale omgevingsvisie die aansluit op de omgevingsvisies van Gelderland en Overijssel, past bij de inhoudelijke ambities van de Stedendriehoek en als koepel kan dienen voor lokaal uit te werken bestemmings-/omgevingsplannen.

Op niveau 1 en 2 wordt inmiddels samengewerkt. Het betreft hier een werkgroep die maandelijks vergadert. Deze werkgroep heeft een reactie geschreven op de door het rijk voorgestelde AMVB's en wisselt onderling lokale ervaringen met de implementatie uit. In deze werkgroep zitten beleidsfunctionarissen (m.n. RO) vanuit de zeven gemeenten. Voor niveau 3 ligt er per eind juni 2017 een voorstel om tot een verkenning van de gezamenlijke agenda te komen.

Samen met een extern bureau (Diep uit Apeldoorn) zijn er twee sessies geweest over samenwerking. De eerste sessie (mei 2017) was gericht op de ketenpartners, de tweede sessie (juni 2017) op ondernemers.

Hoe gaan wij verder samenwerken met de regio stedendriehoek?

De samenwerking op de niveaus 1 en 2: uitwisseling en inventarisatie zetten wij voort, met dien verstande dat wij de inspanningen en kennisopbouw op het terrein van milieutaken koppelen aan de samenwerking in de Achterhoek met als belangrijkste partner de ODA.

Samenwerking op niveau 3 is een interessante optie. Hierbij is de Omgevingswet inhoudelijk een minder goed vertrekpunt, maar juist de zoektocht naar een gezamenlijke agenda. Na bepaling van deze agenda, kunnen aspecten die toekomstige omgevingsvisies raken onderwerp van nadere uitwerking zijn. Hierbij vormt de Omgevingswet dan wel een belangrijk kader, zeker qua manier van werken (participatief). Het alleen intergemeentelijk werken aan het bepalen en uitwerken van een gezamenlijke agenda lijkt juist in strijd te zijn met de Lochemse aanpak van de invoering van de Omgevingswet.

Samenwerking op niveau 4 wordt voornamelijk niet voorgestaan. Lochem heeft geen 'visieprobleem'. Bovendien is het noodzakelijk te wachten op vaststelling van de provinciale omgevingsvisie. Voor Gelderland is dit op zijn vroegst december 2018.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat (RWS) heeft twee rollen bij de invoering van de Omgevingswet. RWS is allereerst de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van I & M die de Omgevingswet invoert. Zij is de opdrachtnemer voor het Programma Aan de slag met de Omgevingswet (een samenwerkingsverband van gemeenten (VNG), provincies (IPO), waterschappen (UvW) en het Rijk).

RWS heeft tevens de rol als bevoegd gezag en heeft een formele taak in het opstellen van de landelijke omgevingsvisie en als vergunningverlener / handhaver bij Rijkswegen. In bijlage 8 staat een overzicht van deze rollen en de voornaamste wijzigingen als gevolg van de Omgevingswet. Voor de gemeente Lochem is in dit kader met name de Rijksweg A1 en het Twentekanaal van belang.

Provincie

De provincie Gelderland heeft een omgevingsvisie en een omgevingsverordening opgesteld. Deze vormen de basis voor het opstellen van de nieuwe omgevingsvisie en verordening met het oog op de Omgevingswet. Vanuit de kerntaken van de provincie richten zij zich op de opgaven duurzaamheid, bereikbaarheid en economie. Uitgangspunt bij het opstellen van het nieuwe beleid is dat het om een aanpassing gaat, niet alles wordt opnieuw gedaan. Er gaat opgavegericht gewerkt worden in rondetafelgesprekken waarbij de partners gericht worden uitgenodigd. De planning is als volgt en eindigt al in 2018.

De door de gemeente Lochem op te stellen omgevingsvisie en omgevingsplan moet passen in zowel het rijksbeleid als het provinciale beleid. Hierbij vormt de vaststelling van het hogere overheidsbeleid een belangrijk ijkpunt in de tijd.

De provincie heeft het initiatief genomen tot het instellen van een Gelders Netwerk Omgevingswet (GNO). Hierin worden de regio's gefaciliteerd om aan de hand van zelf vast te stellen thema's 2 à 3 keer per jaar in netwerk bijeenkomsten samen te komen en informatie uit te wisselen. Tot aan de zomer 2017 zijn er vier GNO's gehouden. Per bijeenkomst wordt zowel in de regio Achterhoek als de regio Stedendriehoek een vertegenwoordiging afgevaardigd.

Waterschap Rijn en IJssel

Samen met de provincie Gelderland en het Rijk (RWS) is het Waterschap Rijn en IJssel (WRIJ) de derde mede overheid die regels stelt met betrekking tot het grondgebied van de gemeente Lochem. Dit gaat plaatsvinden in de Waterschapsverordening, de opvolger van de keur. De Waterschapsverordening bevat regels voor waterkeringen en watergangen binnen het beheersgebied van een waterschap.

Het waterschap heeft een functioneel karakter, daarom heeft de Waterschapsverordening geen betrekking op de gehele fysieke leefomgeving, maar alleen op het watersysteem dat het waterschap beheert.

De Waterschapsverordening bevat regels over:

- het gebruikmaken van een waterstaatswerk zoals waterkeringen, wateren, waterscheidingen, wegen, bemalingsinrichtingen, sluizen, duikers, stuwen en inlaat- en uitwateringsgeulen en havens
- het uitvoeren van activiteiten in een beperkingengebied
- het lozen van water op het oppervlaktewater
- het onttrekken van oppervlaktewater of grondwater
- Een beperkingengebied is een gebied rondom een werk of object, waarin vanwege de aanwezigheid van dat werk of object regels gelden (voorheen 'beschermingszone').

Het WRIJ streeft ernaar in 2019 klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Dit betekent niet alleen klaar zijn met de Waterschapsverordening, maar ook een aanpassing van het VTH proces (vergunning, toezicht en handhaving) zodat er in de keten nauw (digitaal) samengewerkt kan worden. Samen met de afstemming van de gemeentelijke visies en plannen, vormen dit de drie belangrijkste raakvlakken tussen de gemeente Lochem en het WRIJ.

Hoe gaan wij verder samenwerken met het WRIJ?

De drie directe raakvlakken tussen de gemeente Lochem en het WRIJ kunnen als volgt worden geborgd in een gezamenlijk proces:

- Waterschapsverordening en aanpassing VTH processen WRIJ en gemeenten: via het regio overleg;
- Lochemse visie en plannen: rechtstreeks tussen de gemeente Lochem en WRIJ, tenzij overkoepelend van aard.

VNOG

Met de VNOG heeft de gemeente Lochem een directe relatie als uitvoerder van een deel van de gemeentelijke veiligheidstaken. Als onderdeel van dit takenpakket oriënteert de VNOG zich momenteel op de wijze waarop men met de Omgevingswet wil omgaan. In de regionale overleggen heeft de VNOG zich gepresenteerd en aangegeven de samenwerking binnen de Omgevingswet als grote kans te zien.

In de strategischer agenda van de VNOG staat vermeld (juni 2017):

De VNOG is kennispartner rond fysieke risico's. Deze rol komt voort uit de wettelijk taken van de VNOG. Met de komst van de Omgevingswet verandert de Wet veiligheidsregio's immers niet. Daarmee blijft de veiligheidsregio gevraagd of ongevraagd adviseur voor bevoegd gezag (gemeenten, provincie, Rijk) op het gebied van branden, rampen en crises, de risicokaart en zal ook de bevolking over deze risico's moeten kunnen informeren. De VNOG houdt zicht op alle fysieke risico's en duidt die in termen van veiligheid van burgers en eigen personeel. Omdat deze taken blijven bestaan, maar het samenspel wijzigt, zal de VNOG ook de nodige aanpassingen moeten maken. De invoering van de Omgevingswet (in 2019) en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) heeft impact op verschillende afdelingen en processen binnen VNOG. Te denken valt aan een andere dienstverlening, een nieuwe werkwijze met partners (waaronder gemeenten), andere kwaliteitsnormen, andere competenties van personeel, werken met een digitaal informatiepunt, volledige digitalisering van informatieprocessen en veranderingen in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

GGD Noord- en Oost Gelderland

Ook met de GGD is in de diverse regionale afstemoverleggen gesproken over de plaatsbepaling van de gemeente en de GGD in relatie tot de Omgevingswet. Deze wet biedt de kans 'zachtere' waarden als welzijn, leefbaarheid en gezondheid hard te maken tot integrale onderdelen in de besluitvorming over de fysieke leefomgeving. De GGD heeft aangegeven hier graag een actieve rol in te willen vervullen. De Gelderse Gezondheidswijzer kan hierin een instrument vormen, naast de adviesrol die de GGD heeft. Centraal in deze wijzer staat enerzijds gezondheid bevorderen (leefbaarheid, bewegen en groen) en anderzijds gezondheid beschermen (luchtkwaliteit, geluid, bodem, afstand tot industrie, afstand tot veehouderijen, externe veiligheid, hitte)

2.4 Dienstverlening

De burger als klant wordt steeds veeleisender ten opzichte van dienstverlenende organisaties en bedrijven. Waar reizigers een aantal jaren geleden nog blij waren als ze gebruik konden maken van internet in de trein, is men nu ontevreden als het internet niet snel genoeg is. Op dezelfde manier groeien de verwachtingen ten opzichte van de overheid. In een commerciële omgeving stappen klanten bij een tegenvallende dienstverlening of bij gebrek aan vertrouwen over naar een concurrent. Voor de overheid geldt dit niet. Burgers wachten echter niet meer af tot de overheid in actie komt, maar nemen zelf het heft in handen door het opzetten van burgerinitiatieven die inspelen op hun directe leefomgeving of door zich in de media kritisch uit te laten over de overheid. Zij willen zich niet meer committeren aan de 'systeemwereld' vol met regelgeving en controle maar zijn op zoek naar dienstverlening die aansluit bij hun praktische 'leefwereld' en inspeelt op hun persoonlijke wensen en behoeften. Tegelijkertijd is ook de overheid steeds vaker gedwongen om meer hulp te vragen van inwoners, omdat er minder capaciteit en geld voorhanden is. Om de klantvriendelijkheid en beleving voor de burger te optimaliseren kan dit in de werkwijze en dienstverleningsconcepten van de overheid ingebed worden.

De VNG heeft bureau Koos opdracht gegeven om de dienstverlening en de klantreis in beeld te brengen. Het onderzoeksrapport Dienstverlening Omgevingswet is op internet te vinden.

De belangrijkste begrippen worden hieronder beschreven.

Belevingsprincipes

De VNG heeft zeven belevingsprincipes vastgesteld. Belevingsprincipes zijn richtlijnen voor hoe een klant de dienstverlening wil beleven. Als organisatie kunnen we zelf accenten aanbrengen in onze dienstverlening.

Snel

Hoe sneller en efficiënter de aanvraag verloopt, hoe minder last de gebruiker heeft van dit proces. Op die manier kan het initiatief zo snel mogelijk gerealiseerd worden.

Persoonlijk

De klant verlangt een dienstverlening waarin een persoonlijke benadering essentieel is. Hij verwacht een tailer-made klantbeleving die slim inspeelt op de speciale behoeften

Betrokken

De klant verwacht betrokkenheid van de gemeente voor de persoonlijke situatie. Een overheid die meedenkt in oplossingen en die empathie en toewijding laat zien.

Eenvoudig

Zowel het proces als de informatievoorziening van een vergunningsaanvraag moet eenvoudig en begrijpelijk zijn. Dit geeft de klant het gevoel van controle en gemak.

Relevant

De klant wil informatie en communicatie die relevant is voor zijn initiatief, timing en locatie. Hij is op zoek naar dienstverlening die nauwe aansluit bij persoonlijke wensen en behoeften.

Transparant

De klant verwacht transparantie over wat er van hem verwacht wordt en waarom. Daarnaast wil hij altijd in zicht in het proces: wat er gebeurt, hoe lang elke stap duurt en wat de volgende stappen zijn.

Consistent

De klant wil het gevoel hebben eerlijk behandeld te worden. Hij verlangt dat de overheid nakomt wat er beloofd is en dat rechtvaardig en wetmatig wordt gehandeld. Hij wil een eenduidige overheid.

Doorvertaling naar onze praktijk

Bij de procesbeschrijvingen die in het kader van de Omgevingswet opgesteld gaan worden, kunnen we zelf accenten aanbrengen in onze dienstverlening. Het is zaak om in de volgende projectfase deze accenten te bepalen en vast te leggen.

Serviceformules

De Omgevingswet vraagt van overheden om anders te werken en om de dienstverlening anders in te richten. De serviceformules Omgevingswet geven een beeld van wat hiervoor nodig is. Zowel naar de klant, zowel burgers als bedrijven, als ook in de organisatie. Serviceformules worden in het bedrijfsleven al veel toegepast.

Een serviceformule geeft aan welke dienstverlening burgers en ondernemers wensen op basis van een specifieke (klant)vraag. De vier serviceformules beschrijven hoe de gewenste dienstverlening er uitziet om burgers en ondernemers zo goed mogelijk tevreden te stellen. De serviceformules geven gemeenten, en andere overheden handvatten om de verandering te versnellen.

Er zijn vier formules ontwikkeld. Dat zijn de snelservice-, ontwerp, ontwikkel- en toezichtformule. De formules hebben de wens van de klant als vertrekpunt.

Snelserviceformule

Snelle eenvoudige aanvraag of melding bij standaard producten en diensten die veel voorkomen.

Ontwerpfomule

Initiatiefnemers beter begeleiden bij het vergunningetraject en daarbij belanghebbenden meer betrekken. De casemanager is van begin tot eind het aanspreekpunt voor de ondernemer. De casemanager verzorgt alle communicatie, zet actief verschillende lijnen binnen de organisatie uit, zorgt voor een soepel proces en grijpt in als dit nodig is.

Ontwikkelformule

Een vorm van samenwerking waarbij alle deelnemers invloed hebben op het proces en het resultaat van dit proces zoals een visie, plan of advies.

Toezichtformule

Volgens beleid samen met inwoners en ondernemers ongewenste activiteiten en initiatieven opsporen en tegen gaan.

Voor elke formule zijn er door de VNG formuleplaten gemaakt. Een formuleplaat is een samenvatting van een serviceformule. De formuleplaat toont de wensen van de klant in de dienstverlening. Ook geeft de formuleplaat weer welke eisen deze wensen stellen aan de organisatie en bedrijfsvoering. De formuleplaten geven handreikingen aan gemeenten om zelf aan de slag te gaan.

Een voorbeeld van een formuleplaat treft u op de volgende pagina's aan.

Ook zijn per formule de klantinteracties, belevingsfactoren en de mogelijke dienstinnovaties in beeld gebracht.

Ontwerpformule

Initiatiefnemers en belanghebbenden meer en beter begeleiden bij het vergunningstraject. De casemanager is van begin tot eind het aanspreekpunt voor de ondernemer en verzorgt alle communicatie, zet actief verschillende lijnen binnen de organisatie uit, zorgt voor een soepel proces en grijpt in als dit nodig is.

Initiatiefnemers, belanghebbenden & betrokkenen

Beleving

- We werken samen met u aan de oplossing.
- U bent welkom in een vroeg stadium om uw plan te presenteren.
- Uw wens staat centraal.
- U ervaart persoonlijke dienstverlening.
- We hebben oog voor u als ondernemer en voor de belanghebbenden in uw omgeving.

Toegang

- We zoeken u op, en u kunt ons makkelijk bereiken.
- U heeft één contactpersoon vanuit de gemeente.
- U kunt ons bereiken via een of meerdere gewenste kanalen.
- U vindt een eigen portaal met alleen noodzakelijke informatie.
- Onze dienstverlening is persoonlijk.

Service

- Onze afwegingen zijn begrijpelijk en consistent.
- U weet waar u aan toe bent. Het is duidelijk wat u van ons kunt verwachten.
- U heeft grip op uw eigen oplossing en werkwijze en wij ondersteunen u daarbij.
- We kijken naar uw vraag en de mogelijkheden van uw hele bedrijf.
- Samen met u bedenken we oplossingen op het gebied van bouwveiligheid, milieu en leefomgeving.

Klantinterface

Bedrijfsvoering

Relevante Competenties

HRM en Besturing

- Durf kaders los te laten en denk mee.
- Faciliteer de partner.
- Dinkdenken (oorzakelijk is breed toepasbaar).
- Inspireer de betrokkenen (zowel initiatiefnemer als belanghebbenden).
- Medewerkers verleiden inwoners en ondernemers tot deelname.
- Wij helpen de betrokkenen bij het vinden van de juiste mensen.
- Wij handelen in de geest van de wet, niet naar de letter van de wet.
- De casemanager is kundig en geen doorgeefluik, hij betreft per onderdeel of stap de juiste deskundigen.
- Zeg wat je doet, en doe wat je zegt.
- Wij coachen onze mensen.
- Onze bestuurslagen zijn goed met elkaar verbonden.

Processen

- Het proces ondersteunt burgerinitiatieven en initiatieven vanuit de gemeente.
- Het proces zorgt voor verbinding van de mensen.
- Elk proces is uniek en het resultaat staat niet vast.
- Type en momenten van besluitvorming is aan het begin van het proces bekend.
- Betrokken partijen verwijzen door naar ons.
- Keuze van gemeente welk service-level wordt geleverd.
- We hebben duidelijke regels voor bestuurlijke afwegingsruimte.
- De kernprocessen en ketenpartners zijn een integraal onderdeel van ons proces.
- MT stuurt op afdelingsoversijgende samenwerking.
- Onze één voordeur is goed geregeld.

Directie

Bestuur

 Aan de slag met de Omgevingswet

Van

Albert

Eva

David

Friso

Hendrik

Sjoeka

Rinne

Service

- We zijn transparant... U begrijpt hoe de procedure, regels en kosten in elkaar zitten.
- We geven u steeds inzicht en duidelijkheid over de te volgen stappen.
- U hoort vroegtijdig de mogelijke risico's (tijd, geld, etc.) er zijn geen verrassingen.
- We leggen uit welk doel een vergunning dient en we helpen u met interpreteren van alle informatie.
- We stimuleren initiatieven die aansluiten bij onze gemeentelijke speerpunten.

Assortiment

- We helpen u met het vinden van de juiste oplossing, ook als we er met standaardproducten niet uitkomen.
- We stemmen samen de oplossing af op uw situatie.
- We kennen uw situatie en we checken proactief op uw aanvullende behoeften.
- We vragen of u ook samenwerkt met belanghebbenden.

Prijs

- Wat u betaalt, is in verhouding met de geboden hulp.
- U hoort zo snel mogelijk wat de totale kosten zijn.
- Onze prijs is maatwerk en afgestemd op veel of weinig ondersteuning.
- Wij bieden een inzichtelijke en leesbare legesverordening.

Klant & Pleet

Klantinterface

Bedrijfsvoering

Informatisering

- We geven informatie over hoe en wat ind. vrijheden en beperkingen.
- We stellen de gemeentelijke informatie beschikbaar.
- We stellen vraag en aanbod (ideeën en mensen) via een portaal beschikbaar.
- We helpen informatie vinden met beschikbare informatiesystemen.
- We bieden concrete en praktische informatie over wat vergunningsvrij kan.
- Onze informatie en de hoeveelheid informatie is bevatbaar, begrijpelijk en relevant.
- Onze data levert metadata voor sturing en beleid.
- We werken zaakgericht.

Financiën

- Door samen te werken met partners houden we gezamenlijk de kosten in de hand.
- We minimaliseren de kosten van het totaalpakket van de producten.
- De kosten van maatwerk vinden een rechtvaardiging in het maatschappelijk belang.
- Kosten zijn realistisch en komen overeen met interne kosten.
- We kunnen de WOZ makkelijk handhaven.

ctie

tuur

Doorvertaling naar onze praktijk

We kunnen zelf bepalen op welke serviceformule we ons focussen in onze dienstverlening. Gaan we voor snelheid of voor service? Of verschilt dat per product? In de volgende fase zal op deze vraag een antwoord gegeven moeten worden. Aan de hand van de formules kunnen we onze processen optimaliseren.

Met de pilot van de Accountmanagers spelen we al in op de ontwerpformule. Het resultaat van deze pilot is een beschrijving van het proces en daarmee de ontwerpformule.

Klantreizen en persona's

De landelijk geformuleerde serviceformules zijn ontwikkeld met behulp van een analyse van klantreizen. Een serviceformule heeft dus de klantreis als vertrekpunt. Deze landelijke klantreizen zijn ontwikkeld door de VNG in samenwerking met gemeenten en ketenpartners en geven inzicht in de gebruikersbeleving. Wat wil de gebruiker? Die wil geïnformeerd, betrokken en gehoord worden. Ook wil hij inzicht hebben in het proces en regie houden erover. Hij wil eenvoudig kunnen switchen tussen informatiekanalen en ziet fysieke en digitale ondersteuning als één geheel.

Werken met klantreizen helpt organisaties om betekenisvolle dienstverlening te ontwikkelen vanuit het perspectief van de klant. Klantreizen helpen bij het neerzetten van een visie voor het inrichten of verbeteren van dienstverlening. Op basis van een klantreis kan een klantbeleving worden ontworpen die consistent is in alle interacties die de klant met je organisatie heeft. Door het procesmatig in kaart brengen van de verschillende stappen in de klantbeleving kan gemakkelijk een link worden gelegd naar de interne processen van de organisatie. Op deze manier wordt richting gegeven aan het efficiënt inrichten van de organisatie. Het overbruggt de kloof tussen verschillende vakgebieden en stimuleert samenwerking in multi-disciplinaire teams

Een klantreis wordt opgesteld aan de hand van klantpersona's en vormt een processuele beschrijving van alle interacties die de klant heeft met een dienst. Elke klantpersona stelt andere eisen aan de dienst en handelt op een bij zijn of haar persoonlijkheid passende wijze. Elke persona heeft zijn eigen klantpijnen en behoeften. Hoe zij daardoor de dienst ervaren is terug te vinden in een klantreis aan de hand van een belevingscurve.

De VNG werkt met 10 klantpersona's. De persona's zijn gebaseerd op uitersten die zij tegenkwamen in hun onderzoek. Deze 10 persona's zijn uitgewerkt. Vervolgens treft u van Lidewij de uitwerking van een deel van haar klantreis aan. De overige persona's en klantreizen zijn te vinden op <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/aandeslag/thema/dienstverlening/klantreizen/>

Burger incidenteel

Lidewij: De zorgvuldige initiatiefnemer

Wil het liefst alles zelf regelen, maar het proces is nu te moeilijk om zelf te doen. Ze vindt het daarom belangrijk dat de overheid transparant is over wat er van haar wordt verwacht en waarom.

Bedrijf incidenteel

Jan: De resultaatgerichte aanpakker

Is niet zo behendig met de computer en wil geen poespas, maar duidelijkheid en eenvoud. Zoekt het liefst via zijn vertrouwde sectorwebsite en wil graag dat de gemeente met hem meedenkt.

 Bedrijf professioneel
Albert: De efficiënte doorpakker

Vindt efficiëntie cruciaal om zoveel mogelijk aanvragen te kunnen afhandelen. Hij weet goed hoe alles moet dus simpele uitleg is niet nodig. Vindt dat de behandeling lang duurt en wil inzicht in het proces.

 Belanghebbende incidenteel
Rianne: De gedupeerde modelburger

Wordt pas laat betrokken bij het initiatief van haar buurman en voelt zich overrompeld. Was liever geen kostbaar juridisch proces gestart, maar ziet geen andere optie. Wil eerder en informeler betrokken worden.

 Belanghebbende professioneel
David: De gespecialiseerde jurist

Heeft transparante en volledige informatie van de zaak nodig om belanghebbenden optimaal te kunnen ondersteunen. Hij wil goed en tijdig geïnformeerd worden over voor zijn zaak relevante termijnen.

 Burger incidenteel
Mathijs: De pragmatische uitbesteder

Besteedt het aanvragen van vergunningen het liefst volledig uit en verwacht vanuit de overheid alleen contact over relevante, eenvoudige vragen. Wil graag zo snel en moeiteloos mogelijk een besluit.

 Bedrijf incidenteel
Eva: De sociale optimist

Ziet dat dienstverleners niet altijd raad weten met nieuwe bedrijfsconcepten zoals die van haar. Zoekt vaak persoonlijk contact gemeente om voortgang te peilen en waardevolle contacten te leggen.

 Bedrijf professioneel
Friso: De grondige diplomaat

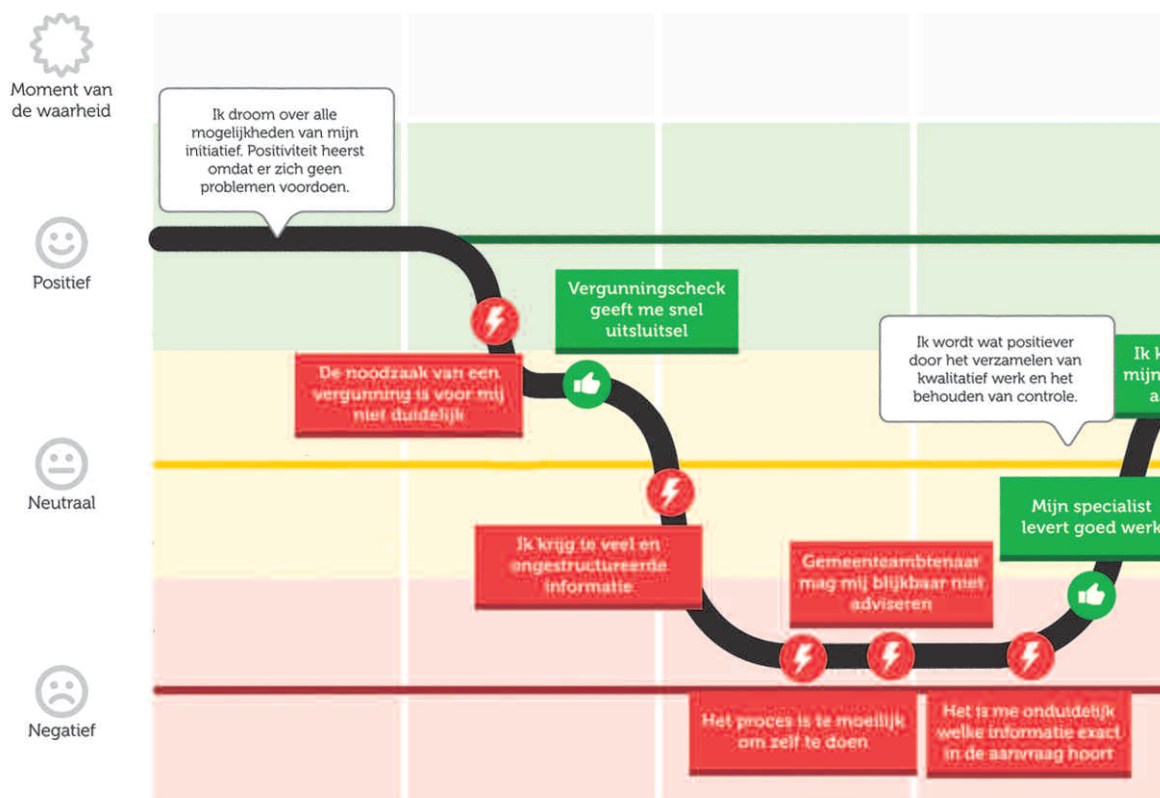
Doet grote complexe projecten die vragen om een extra grondige aanpak. Hij vindt transparantie belangrijk en moet nu erg veel bronnen raadplegen. Overlegt veel met overheden gedurende het proces.

 Belanghebbende incidenteel
Hendrik: De ideologische mobilisator

Verlangt relevante informatie en wil graag weten welke initiatieven en plannen zijn interesses en visie op natuur raken. Hij wil meedenken over impactvolle planvorming-initiatieven in zijn omgeving.

 Belanghebbende professioneel
Sietske: De ideologische ondersteuner

Adviseert welke informatie haar cliënt kan gebruiken om actie te ondernemen. Benodigt daarom overzicht nodig van alle beschikbare, gecertificeerde informatiebronnen. Levert een ideologische bijdrage.

Doorvertaling naar onze praktijk

Wat door de VNG op landelijk schaalniveau is gedaan, kan ook op gemeentelijk schaalniveau in beeld worden gebracht. Welke persona's kennen we in Lochem? Hoe beleven zij hun huidige klantreis per gemeentelijk product. Wat zijn de klantpijnen, waar kunnen we winst behalen en hoe ziet de belevingscurve er uit. In de volgende fase is het zaak deze in kaart te brengen voor de producten die vallen onder de Omgevingswet zodat we onder de nieuwe wet de klantreis comfortabeler kunnen maken.

2.5 Kerninstrumenten

De Omgevingswet bevat zes kerninstrumenten waarmee bestuursorganen van het Rijk, de provincie, de gemeente en het waterschap de doelen van de wet in praktijk kunnen brengen.

De zes verschillende kerninstrumenten zijn:

1. De omgevingsvisie: dit is een samenhangend strategisch plan. De visie houdt rekening met alle toekomstige ontwikkelingen die voor het gebied van belang zijn.
2. Het programma: dit is een pakket aan beleidsvoornemen en maatregelen om omgevingswaarden of doelen in de fysieke leefomgeving te bereiken en te behouden.
3. Decentrale regelgeving: elk bestuursorgaan heeft een eigen instrument waarmee het regels voor de fysieke leefomgeving kan vaststellen. Voor de provincie is dit de Omgevingsverordening, voor het waterschap is dit de Waterschapsverordening en voor de gemeente is dit het omgevingsplan.
4. Algemene rijksregels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Deze beschermen de fysieke leefomgeving. Iedereen die een bepaalde activiteit wil uitvoeren weet dankzij deze regels vooraf wat mogelijk is en niet.
5. Omgevingsvergunning: een toestemming om één of meer activiteiten in de fysieke leefomgeving uit te voeren.
6. Het projectbesluit: een algemene regeling voor besluitvorming over projecten. Een projectbesluit is nodig voor ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt.

De algemene informatie die hieronder volgt over de kerninstrumenten zijn grotendeels afkomstig van de websites van VNG en Aan de slag met de Omgevingswet.

2.5.1 Omgevingsvisie

Onder de huidige wet- en regelgeving zijn er verschillende plannen voor de fysieke leefomgeving, het is versnipperd en verspreid over verplichte sectorale plannen. Soms ontbreekt het overzicht en botsen plannen met elkaar. Hierbij valt te denken aan een structuurvisie, verkeer- en vervoerplan, eventueel een milieubeleidsplan, etc.

De bedoeling van de Omgevingsvisie is inzicht en samenhang te creëren. Het is een strategische visie voor de lange termijn en heeft betrekking op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Zoals: ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. Een omgevingsvisie bestrijkt daarmee de hele breedte van de fysieke leefomgeving waarop de Omgevingswet betrekking heeft. Ook hoofdlijnen beheer van de bestaande fysieke leefomgeving, bescherming onderdelen van de fysieke leefomgeving en van voorgenomen ontwikkelingen zoals de aanleg van buisleidingen, hoogspanningsleidingen of tunnels, ondergronds bouwen en dergelijke maken deel uit van de omgevingsvisie.

De wetgever stelt als voorwaarden dat een omgevingsvisie integraal moet zijn en dat de visie rekening houdt met vier milieubeginselen: het voorzorgbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieu-aantastingen bij voorrang aan de bron moet worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Zowel Rijk, provincie als gemeente moeten ieder een omgevingsvisie opstellen. Ook is het mogelijk dat gemeenten in een bepaalde regio gezamenlijk één omgevingsvisie opstellen. Zoals aangegeven bij het hoofdstuk onder samenwerking, zijn er enkele gemeentes in de Achterhoek die bestuurlijk de keuze hebben gemaakt om samen te werken aan een omgevingsvisie. Lochem doet hier niet aan mee.

De omgevingsvisie is richtinggevend bij de omgevingsplannen en de omgevingsverordeningen die een gemeente of een provincie voor een gebied maakt. Burgers en bedrijven zijn niet direct gebonden aan de inhoud van de omgevingsvisie, maar krijgen er wel indirect mee te maken via een omgevingsplan of omgevingsverordening. Voorbeelden van bestaande instrumenten die vervangen worden door de omgevingsvisie zijn bijvoorbeeld de structuurvisie en de woonvisie. Gemeente Lochem heeft geen milieubeleidsplan of een natuurbeleidsplan, mogelijk kunnen er wel onderwerpen hiervan in de omgevingsvisie komen.

De omgevingsvisie zal met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure tot stand komen. Eenieder kan een zienswijze tegen de ontwerp-omgevingsvisie naar voren brengen. Er is geen beroep bij de bestuursrechter mogelijk. De omgevingsvisie is in de eerste plaats een politiek-bestuurlijk document, toch is betrokkenheid vanuit het juridische zonder meer van belang. De omgevingsvisie biedt het beleidsmatige kader voor het omgevingsplan. Gemaakte keuzes in de visie sturen de in het omgevingsplan neer te leggen regels in meer of mindere mate, afhankelijk van hoe globaal of gedetailleerd het beleid in de visie is. Ook biedt deze visie de samenhangende beleidsmatige basis voor inzet van juridische, financiële of andere instrumenten (convenanten, marketing, subsidiëring, handhaving, voorlichting, etc.) om de in de visie vastgelegde beleidsdoelen na te streven.

2.5.2 Omgevingsprogramma

Een programma is, net als een omgevingsvisie, een instrument voor beleidsontwikkeling. Anders dan de omgevingsvisie, is een programma geen integrale langetermijnvisie op strategisch niveau. Een programma is uitvoeringsgericht; daarin wordt concrete uitvoering gegeven aan de te behalen (beleids)doelen uit bijvoorbeeld de omgevingsvisie. Dit gebeurt door het formuleren van maatregelen voor een onderdeel van de fysieke leefomgeving of voor een bepaald gebied.

De wet maakt onderscheid in drie verschillende vormen van programma's:

- Onverplichte programma's; bijvoorbeeld de programma's welke hun basis vinden in een omgevingsvisie en waarvoor geen programmatische aanpak is voorzien.
- Verplichte programma's; welke in wet- en regelgeving als verplicht zijn aangemerkt.

- Programma's met een programmatische aanpak; bijvoorbeeld het Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit of de Programmatische aanpak stikstof. Onder de Omgevingswet kan het gemeentebestuur ook een programma met een programmatische aanpak instellen bijvoorbeeld voor een gebied waarin nauwkeurig ruimtegebruik nodig is om de fysieke leefomgeving te beschermen en toch een nieuwe ontwikkeling toe te kunnen staan. Voor dit soort programma's gelden wel zwaardere eisen, zoals een plicht tot monitoring.

Een programma geldt voor het bestuursorgaan dat het programma vaststelt. Een voorbeeld van een bestaand programma is het Gemeentelijk RioleringsPlan.

2.5.3 Omgevingsplan

In het omgevingsplan wordt de gemeenteraad verplicht regels op te nemen voor de 'fysieke leefomgeving'. Met het oog op de doelen van de wet kunnen hierin regels komen over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook moeten er voor het gehele grondgebied van de gemeente functies aan de locaties toegekend worden. Functies geven bijvoorbeeld aan wat er op een locatie mogelijk is aan gebruik, waarvoor een bepaalde locatie is bedoeld of wát een locatie is (zoals monument of waterkering). De verplichte evenwichtige toedeling van functies moet plaatsvinden vanuit de zorg voor de fysieke leefomgeving en bijdragen aan de maatschappelijke doelen die zijn geformuleerd in de Omgevingswet.

De mogelijke motieven voor het toekennen van functies zijn talrijk, net als het aantal beleidsterreinen dat opgaat in de fysieke leefomgeving. Dit blijkt ook uit onze inventarisatie van het beleid en de verordeningen welke een rol spelen bij het omgevingsplan. Uit de wet blijkt dat bij het opstellen van (delen van) het omgevingsplan expliciete aandacht moet komen voor het aspect gezondheid.

De verplichting dat straks alle regels over de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan kunnen of moeten worden opgenomen, strekt ook tot regels die voorheen dus in andere stukken beleid/verordeningen geregeld waren (omdat ze een ander motief kenden dan een goede ruimtelijke ordening) . Nieuw zijn regels die nu in verordeningen als de APV, de monumentenverordening, ligplaatsenverordening etc. staan.

In het omgevingsplan zien we dan ook straks regels terug over:

- Bebouwingmogelijkheden;
- Het gebruik van gronden en gebouwen;
- Monumenten(status);
- Geluidshinder;
- Lichthinder;
- Aantal parkeerplaatsen;
- Laad- en losmogelijkheden;
- Exploitatie horecagelegenheden;
- Straatartiest en muziek;
- Drugsoverlast;
- Cameratoezicht op openbare plaatsen;
- Seksinrichtingen en escortbedrijven, straatprostitutie;
- Verbod om vuur te stoken;
- Evenementen (o.a. paasvuren);
- Luchtkwaliteit;
- Geur;

- Welstand;
- Ligplaatsen;
- Beleid mantelzorgwoningen;
- Beleid trekkershutten bij minicamping/kamperen bij de boer;
- Welstandsbeleid;
- Externe veiligheid;
- Bezoning/schaduwwerking;
- Windhinder;
- Locaties inzameling afval;
- Regels plaatsen driehoeksborden en spandoeken;
- Regels plaatsen uitstallingen;
- Standplaatsen en minimarkten;
- Speelruimtebeleid;
- Warenmarkten;
- Beleidsregels m.b.t. ontwikkeling;
- Beleid Bibob
- Aanwijzingsbesluiten APV

Nieuw is ook de mogelijkheid om gebodsbepalingen op te nemen. En om een bredere afweging te maken dan alleen op basis van milieuhindercontouren.

Een omgevingsplanactiviteit zijn de activiteiten waarvoor in een omgevingsplan is bepaald dat een omgevingsvergunning nodig is, en andere activiteiten voor zover die in strijd zijn met het omgevingsplan.

Verder regelt de wet ook enkel inperkingen in het omgevingsplan. Ten eerste is het mogelijk dat er onderwerpen worden aangewezen waarover het bevoegd gezag in het omgevingsplan geen regels mag stellen, maar die buiten het omgevingsplan om moet regelen. Denk hierbij aan regels met een openbare orde perspectief of regels met een ander karakter, zoals de legesverordening. Ten tweede kunnen hogere regels ook uitputtend zijn, waardoor er geen ruimte meer is voor regels in het omgevingsplan. Dat zal bijvoorbeeld gelden voor enkele technische eisen die in een algemene maatregel van bestuur aan bouwactiviteiten en milieuactiviteiten zijn gesteld. Ten derde kunnen Rijk en provincie ook invloed uitoefenen op de beleidsvrijheid die een gemeente heeft als zij het omgevingsplan opstelt via instructieregels en via regels over de mogelijkheid om maatwerkregels op te nemen.

Staalkaarten

In het kader van de Omgevingswet worden 11 staalkaarten van gebiedstypen ontwikkeld. In de uitwerking van die staalkaarten worden telkens 3 benaderingsvarianten opgenomen: conserverend, herstructurering en transformatie. Bij iedere variant kan een gemeente uitgaan van open of gesloten normen. De volgende staalkaarten zullen ontwikkeld gaan worden:

Vaststellen omgevingsplan

De gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast. De gemeenteraad kan de bevoegdheid om delen van het omgevingsplan vast te stellen, delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Een gemeente kan een omgevingsplan uit eigen beweging of op aanvraag op onderdelen aanpassen als daar een aanleiding voor is. Het omgevingsplan kent geen algemene actualiseringsplicht meer. Dat is niet meer nodig, omdat het omgevingsplan breder is dan enkel planologische regels en omdat het omgevingsplan per onderwerp gewijzigd kan worden als de gemeente haar beleid verandert. De specifieke plichten die de Omgevingswet wel kent om het omgevingsplan te vernieuwen:

1. Afwijkactiviteiten dienen binnen vijf jaar verwerkt te worden.
2. In de instructieregels of instructies staat een termijn waarbinnen het bevoegd gezag het omgevingsplan aan de instructieregels of instructies moet aanpassen.

Het omgevingsplan bevat regels over activiteiten waaraan iedereen binnen de gemeente zich moet houden. Het omgevingsplan volgt de uniforme voorbereidingsprocedure. Eenieder kan tegen het ontwerp-omgevingsplan een zienswijze naar voren brengen. Voor belanghebbenden is het mogelijk om beroep in te dienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

2.5.4 Algemene rijksregels

De algemene rijksregels beschermen de leefomgeving. Het zijn alle regels en normen waarbinnen initiatiefnemers moeten handelen. Deze regels komen samen in vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's). Dit zijn:

- Omgevingsbesluit; bevat algemene en procedurele regels die van belang zijn om de wet uit te voeren. De regels richten zich tot burgers, bedrijven en overheden.
- Besluit kwaliteit leefomgeving; bevat regels voor de uitvoering van taken en bevoegdheden van overheden. De regels richten zich tot overheden.
- Besluit bouwactiviteiten leefomgeving; bevat regels over het bouwen, verbouwen, gebruiken en slopen van bouwwerken. De regels richten zich tot iedereen die deze activiteiten wil uitvoeren.
- Besluit activiteiten leefomgeving; bevat regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving. De regels richten zich tot iedereen die deze activiteiten wil uitvoeren.

Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat regels die eerder al stonden in:

- de Woningwet
- het Bouwbesluit 2012 en de daarmee samenhangende ministeriële regeling
- het Besluit energieprestatie gebouwen en de daarmee samenhangende ministeriële regeling
- het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval
- het Asbestverwijderingsbesluit 2005 (voor zover het asbestverwijdering uit bouwwerken betreft)
- enkele regels uit het Besluit omgevingsrecht
- enkele regels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer voor gebouwinstallaties en andere gebouwgebonden voorzieningen

Het Besluit activiteiten leefomgeving bevat regels die eerder al bestonden in 24 besluiten. Besluiten die geheel zijn overgegaan in dit besluit zijn onder andere het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozing afvalwater huishoudens en het Besluit lozen buiten inrichtingen. Ook vanuit andere besluiten zijn delen overgegaan, bijvoorbeeld uit het Waterbesluit, het Besluit externe veiligheid buisleidingen en het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij.

2.5.5 Omgevingsvergunning

Onder de Omgevingswet zullen de algemene rijksregels minder vergunningplichten voor activiteiten bevatten. Voor de meest voorkomende activiteiten, zoals milieubelastende activiteiten en bouwactiviteiten, geldt nog steeds een plicht om een omgevingsvergunning aan te vragen.

De aanvraag vindt in principe plaats bij één loket onder één bevoegd gezag; in de meeste gevallen is dat bevoegde gezag de gemeente, specifiek het college van B&W.

Onder de Wabo werd het al mogelijk om vergunningaanvragen voor bouw, milieu, cultuurhistorie en ruimtelijke ordening te bundelen. De Omgevingswet breidt dit verder uit met vergunningaanvragen uit bijvoorbeeld de domeinen water, ontgrondingen, rijkswaterstaatwerken, het spoor, de luchtvaart, archeologie en monumenten en sommige vergunningen uit lokale verordeningen.

Voor vergunningaanvragen voor activiteiten in en rond beschermde natuurgebieden en met mogelijke gevolgen voor beschermde soorten, blijft de provincie (het college van GS) het bevoegd gezag.

De initiatiefnemer heeft zelf de regie over het doen van een aanvraag. Zo kan iemand ervoor kiezen om eerst een vergunning aan te vragen voor het oprichten van een bepaald bouwwerk in het algemeen, en nadat de vergunning daarvoor is verleend een vergunning aanvragen voor de gedetailleerde uitwerking van het op te richten bouwwerk. Omdat de eerste aanvraag globaler kan zijn, hoeft ook minder gedetailleerd onderzoek plaats vinden waardoor de onderzoekskosten daarbij lager zullen zijn. Voor de tweede aanvraag kan datzelfde gelden, omdat initiatiefnemer kan wachten tot de omstandigheden duidelijker zijn, de aanvraag meer kan worden toegespitst en het onderzoek minder breed hoeft te zijn. Initiatiefnemers kunnen dus ook strategisch omgaan met een vergunningaanvraag.

De volgende vergunningstelsels zullen ingrijpend veranderen:

- omgevingsvergunning beperkte milieutoets verdwijnt
- het begrip ‘milieubelastende activiteit’ vervangt het begrip ‘inrichting’
- aanvragers bepalen zelf of zij activiteiten tegelijkertijd in één aanvraag of apart aanvragen
- de ‘onlosmakelijke samenhang’ vervalt grotendeels
- er zijn meer mogelijkheden om de bevoegdheid over te dragen, om de omgevingsvergunning te verlenen
- er is adviesbevoegdheid, soms met instemmingsrecht, voor andere bestuursorganen
- de revisievergunning op aanvraag vervalt
- de vergunningverlening van rechtswege vervalt.

De omgevingswet stelt een vergunningsplicht voor een:

- Bouwactiviteit
- Omgevingsplanactiviteit
- Rijksmonumentenactiviteit
- Stortingsactiviteit op zee
- Milieubelastende activiteit
- Lozingsactiviteit op oppervlaktewater of zuiveringtechnisch werk
- Wateronttrekkingsactiviteit
- Mijnbouwactiviteit
- Beperkingen gebiedsactiviteit
- Natura 2000-activiteit
- Flora- en fauna-activiteit

2.5.6 Het projectbesluit

Het projectbesluit wordt genomen bij complexe en ingrijpende projecten met een publiek belang, zoals het bouwen van een weg of windmolenpark. Dus projecten waarmee een bovengemeentelijke, bovenregionaal of waterstaatsbelang mee gemoeid is. Het projectbesluit heeft veel voordelen. Er wordt namelijk één besluit genomen in plaats van vijf sectorale besluiten: het tracébesluit uit de Tracéwet, het projectbesluit Waterwet, het inpassingsplan Wet ruimtelijke ordening, de coördinatieprocedure uit de Wro en de coördinatieprocedure uit de Ontgrondingenwet. Participatie in een vroeg stadium is een verplicht onderdeel van het projectbesluit. De verkenning moet leiden tot kwalitatief betere besluitvorming en tot meer draagvlak. De uitvoeringsfase kan daardoor sneller verlopen. Investeren in het begin van het proces verdient zich later terug.

Het projectbesluit is geen gemeentelijk instrument, enkel voor GS, waterschap en Rijk.

2.5.7 Volgordelijkheid omgevingsvisie en omgevingsplan

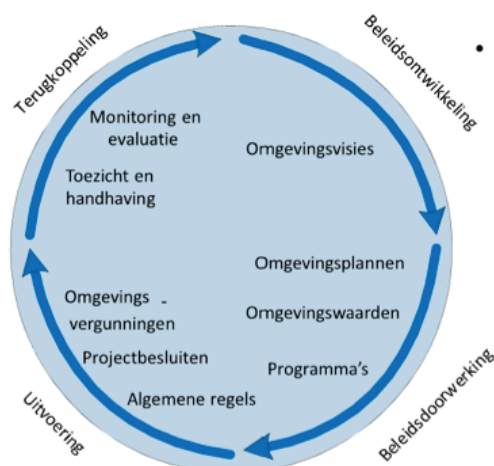
Na de inventarisatiefase gaan we voorsorteren op de implementatie van de Omgevingswet. Uiteindelijk moet er binnen 10 jaar na inwerkingtreden van de Omgevingswet een omgevingsplan zijn vastgesteld. Wij hebben ons de vraag gesteld waar we in Lochem mee gaan beginnen, met de omgevingsvisie of het omgevingsplan?

Beleidscyclus Omgevingswet

De kwaliteit van de fysieke leefomgeving als geheel staat in de beleidscyclus centraal. De beleidscyclus is een dynamisch proces met als startpunt beleidsontwikkeling (in de visie). De overige instrumenten in de cyclus kunnen dan gericht worden ingezet op het doorwerken van dat beleid.

De omgevingsvisie vormt daarmee het gemeentelijke beleidskader voor onder meer de vaststelling van het omgevingsplan en de verlening van omgevingsvergunningen om van het omgevingsplan af te wijken (indien een aanvraag niet past in het omgevingsplan maar wel in lijn is met de omgevingsvisie). Gelijkijdig heeft het omgevingsplan een sterk locatiespecifiek karakter en kan het op onderdelen een op een locatie gericht detailniveau hebben dat vergelijkbaar is met een vergunning. Vooral voor dynamische gebieden met veel ruimtelijke ontwikkeling kan dit tot gevolg hebben dat een omgevingsplan geregeld wordt gewijzigd.

Er zit echter geen verplichte koppeling tussen de visie en het plan. Met andere woorden, de gemeente hoeft niet eerst de visie te hebben vastgesteld voordat met het omgevingsplan kan worden gestart. Deze trajecten kunnen wel parallel aan elkaar lopen en afstemming is dan ook raadzaam. Ook is het mogelijk dat de gemeente eerst kiest voor de aanpak van het omgevingsplan. Wel dient er dan rekening mee te worden gehouden dat het plan mogelijk vaker gewijzigd zal gaan worden naar aanleiding van voortschrijdend inzicht.

- Alle bestuursorganen gebruiken dezelfde (kern)instrumenten > kenbaarheid
- ruimte voor ontwikkeling en aanpassing indien nodig > flexibiliteit
- Samenspel van instrumenten

Bestaande verordeningen kunnen los worden ingebouwd, maar het omgevingsplan kent ook thema's die het bestemmingsplan niet kent (breder dan de ruimtelijke kwaliteit). Deze aspecten zullen in samenhang/integraal moeten worden ingebouwd. Daarbij is het hebben van een visie handig. Het zal dus van de regels afhangen in hoeverre het hebben van een visie daarvoor nodig is.

Relevant hierbij is ook de invoeringsstrategie die de gemeente bij de implementatie hanteert. Is deze heel behoudend (was/wordt) of juist vernieuwend (uitnodigingsplanologie, open normen etc). Dat is mede bepalend in hoeverre de visie daarbij ter ondersteuning kan dienen.

Momenteel is er ook een project 'Handvaten Omgevingsplan' gaande. In dit project worden mogelijke modellen van omgevingsplannen opgesteld en getoetst aan de praktijk. Daarbij wordt gekeken naar de specifieke uitwerkingen voor uiteenlopende gebiedstypen, thema's en situaties. Alle ervaringen worden gebruikt voor het opstellen van concrete handvatten. Deze handvatten met de eerder genoemde staalkaarten kunnen straks gebruikt worden voor het maken van een omgevingsplan.

De programmaorganisatie heeft zich in april 2017 gebogen over de volgorde van het omgevingsplan en de omgevingsvisie. Er zijn twee routes besproken:

Route A:

1. Opstellen omgevingsplan voor deelgebied(en) om te oefenen/experimenteren met het opstellen van dit plan.
Toepassen nieuwe wetgeving, geen nieuw beleid.
2. Opstellen omgevingsvisie met nieuwe beleid.
3. Opstellen gehele omgevingsplan.

Voordelen	Nadelen
Je kunt oefenen/experimenteren	Hoe plan vertalen zonder visie?
Behapbaar	Verschillende visies
Aflopende bestemmingsplannen oppakken	Ontwikkelen zonder vastgestelde wet en regelgeving
Burger weet eerder wat mag	Minder integraal
Voorkomen leges vacuüm	
Geleidelijk toewerken naar totaal	

Route B:

1. Opstellen omgevingsvisie met nieuw beleid
2. In fases opstellen omgevingsplan, toepassen nieuwe wetgeving inclusief nieuw beleid.

Voordelen	Nadelen
Makkelijker plan maken	Duurt lang voordat de plannen komen
Van grof naar fijn	Te groot, niet behapbaar, te complex
Eenduidigheid	Toepasbaar in de praktijk?
Heldere kaders	
Je weet welke kant je op wilt	

Gelet op hetgeen er nu nog in ontwikkeling is, de beleidscyclus en de handvatten voor een omgevingsplan die nog volgen, lijkt het logischer om nu eerst een begin te maken met de omgevingsvisie. In plaats van volgorde kijken we naar de afhankelijkheden tussen plan en visie. Er kan daarom gestart worden met het opstellen van een nota van uitgangspunten voor de omgevingsvisie. Plan en visie kunnen daarna door elkaar verweven worden in opstellen, vaststellen en bijstellen.

Starten voor invoering van de Omgevingswet geeft een risico dat de wet- en regelgeving nog kan veranderen, waardoor er straks misschien een omgevingsvisie ligt welke nog aanpast moet worden aan de dan geldende wet- en regelgeving. Ook kan het officieel nog geen omgevingsvisie zijn, zolang de Omgevingswet nog niet in werking is getreden. De verwachting is wel dan de aanpassingen dan vrij makkelijk zijn door te voeren, zodat er alsnog een omgevingsvisie ligt die Omgevingswetproof is.

Verder zullen we ook blijven kijken naar pilotprojecten in den lande om ervaringen op te doen met een omgevingsplan.

Nota van uitgangspunten

Om te starten met een omgevingsvisie, zal er eerst een nota van uitgangspunten moeten worden vastgesteld door de gemeenteraad. De volgende richtinggevende vragen helpen bij het opstellen van de Nota van Uitgangspunten:

1. Wat is de reikwijdte van de Omgevingsvisie (art. 3.1 en 3.2 OW)?
2. Hoe geef je de samenwerking met andere overheden vorm onder de Omgevingswet? *Stel je de Omgevingsvisie alleen voor je eigen gemeente op of in samenwerking met andere gemeenten?*
3. Op welke periode heeft de Omgevingsvisie betrekking?
4. In hoeverre en op welke wijze betrek je stakeholders bij het opstellen van de Omgevingsvisie?
5. Waar ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Omgevingsvisie?
6. Hoe geven we (burger)participatie vorm bij de visie en de verordening?

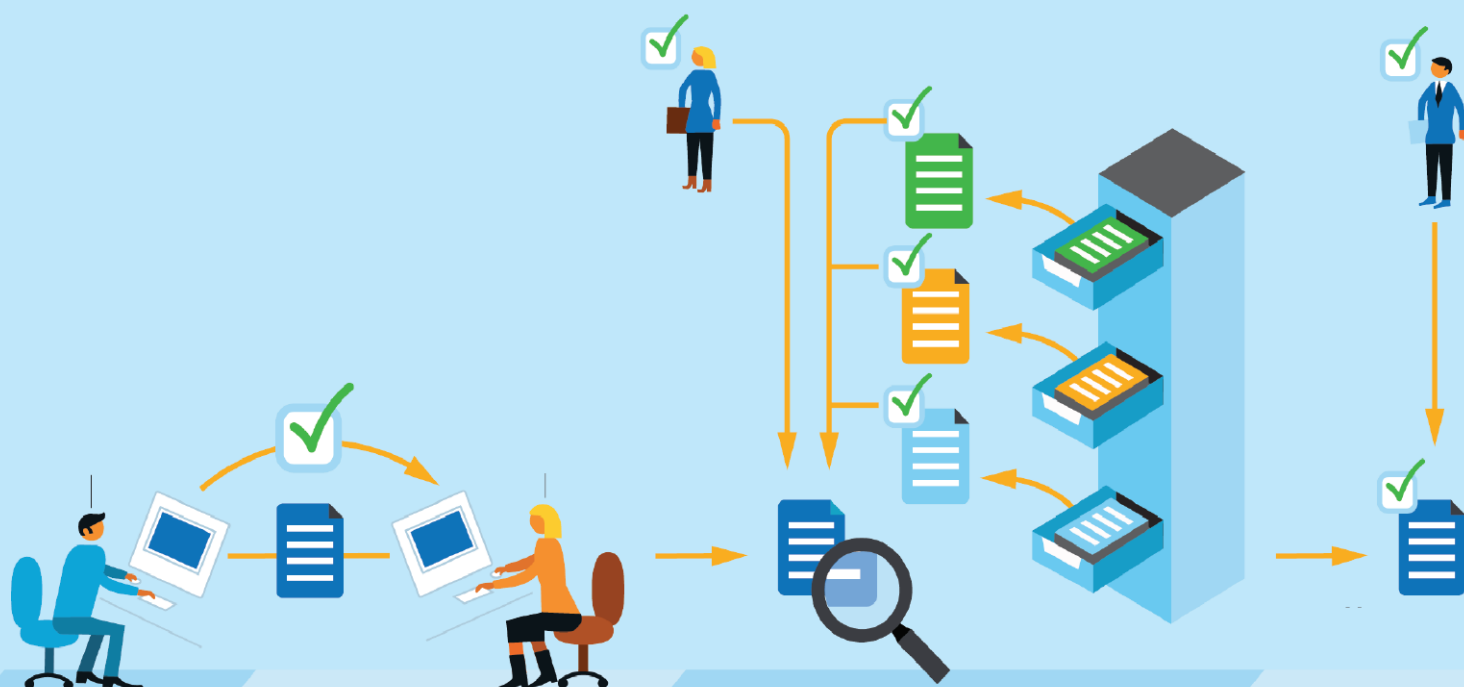
Deze vragen kunnen een opmaat zijn voor het plan van aanpak voor de volgende fase.

Vervolgens kan na vaststelling van de Nota van Uitgangspunten worden gewerkt aan een concept-voorontwerp van de Omgevingsvisie. Dit concept-voorontwerp dient aan het eind van de voorbereidingsfase te worden vastgesteld door het college van B&W. Parallel aan en in nauwe samenhang met de ontwikkeling van de Omgevingsvisie kan ook gestart worden met het opstellen van een omgevingsplan. Dit vergt echter een langer tijdspad.

KOMT WEL GOED MET DIE WET!

3. Communicatie/participatie

De Omgevingswet gaat niet om het verbeteren of optimaliseren van de bestaande situatie en manier van werken, maar om het echt anders doen. Werken volgens de Omgevingswet vraagt om integrale planvorming en -uitvoering, waarbij elke overheid en ketenpartner zijn rol kent en neemt, evenals inwoners en ondernemers. Bij het maken van visies, regels en plannen hebben inwoners, ondernemers en belangenorganisaties de kans om in een vroegtijdig stadium mee te denken over wat wel en niet mogelijk is, in plaats van achteraf. Dit vergt van hen wel, dat zij actief gebruik maken van deze mogelijkheid en inbrengen welke plannen zij hebben in een buurt of gebied.

Hiervoor is een communicatie/participatieplan geschreven (zie bijlage 10). Dit plan beschrijft onder andere hoe we met communicatie het onderwerp 'Omgevingswet' concreet kunnen maken. Het is voor velen nog een abstract begrip. Omdat veel dingen nog niet duidelijk zijn, en er nog volop keuzes moeten worden gemaakt, zal ook de inhoud van dit communicatie- en participatieplan enigszins dynamisch zijn. We zorgen daarom voor een flexibel pakket aan middelen dat we doelgericht kunnen inzetten voor iedere communicatievraag die in dit kader op het pad komt.

In het communicatieplan is een kernboodschap opgenomen die aangeeft waarvoor de Omgevingswet in de gemeente Lochem staat. Deze kernboodschap luidt:

Omgevingswet Lochem: Samen werken aan onze leefomgeving

Iedereen wil een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Daarvoor maken we in de gemeente Lochem afspraken met elkaar wat op welke plaats mogelijk is. De nieuwe Omgevingswet maakt maatwerk mogelijk zodat goede initiatieven kansen krijgen. We willen wat goed is behouden en samen met u werken aan verbeteringen in onze mooie gemeente. Zo zorgen we ervoor dat Lochem een plek is waar je graag wilt zijn.

In de periode juli 2016 - juli 2017 zijn 7 interne nieuwsbrieven verschenen die zijn verzonden aan zowel de ambtelijke organisatie als het bestuur. Op intranet is een aparte projectpagina beschikbaar.

Op de gemeentelijke internetsite is vanaf juni 2017 een Omgevingswet pagina online gezet. Deze pagina vormt de basis van de verdere communicatie via de website (<https://www.Lochem.nl/wonen-leven-vervoer/wonen-leefomgeving/Omgevingswet/>) en social media.

Gezien de duur van de voorbereiding en de invoeringsfase is gekozen om een herkenbaar beeld te maken voor alle uitingen omtrent de Omgevingswet.

Hierbij is enerzijds gebruik gemaakt van de gemeentelijke huisstijlkleuren terwijl er anderzijds is aangesloten op het landelijke logo.

Per half jaar wordt een communicatieplanning gemaakt, zowel voor online als offline media. Externe gerichte communicatie heeft in de inventarisatiefase nog niet plaatsgevonden.

Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet en wettelijk verplicht. Vroegtijdig samenwerken vergroot de kwaliteit van oplossingen en zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit direct op tafel komen. Participatie is maatwerk. Daarom schrijft de wet niet voor hoe de participatie moet plaatsvinden, dit is maatwerk.

In het communicatie/participatieplan vormt de participatieladder de basis waarop de communicatie uitingen worden gebaseerd. Per trede van de participatieladder staat aangegeven welk communicatiemiddel ingezet kan worden. Bijvoorbeeld bij meedenken online via facebook, burgerpanel als offline een info ruimte, roadshow en marktbezoek.

4. Omgevingswetmatigheden

Op basis van het voorafgaande zijn een aantal leidende principes ofwel ‘Omgevingswetmatigheden’ te destilleren die het fundament kunnen worden waarop de ontwikkeling van producten, diensten en processen gebaseerd gaan worden. We komen hierbij tot vier leidende principes: de klant centraal, bepaal positie, de basis op orde en doen is het nieuwe denken.d.

De klant centraal

De omslag naar het werkelijk centraal stellen van de klant (of burger) wordt door invoering van de Omgevingswet verder verankerd. Ook in het fysieke domein zal de klant meer eigen verantwoordelijkheden krijgen. De gemeente adviseert, organiseert en is bevoegd gezag. Hierbij is het zoeken naar een evenwicht tussen de initiatiefnemer en de belanghebbende.

Bepaal positie

Het gaat hierbij met name om ons bewust te zijn van de te bepalen positie voordat een traject start. De spelregels en het speelveld worden aan de voorzijde bepaald. Dit geeft duidelijkheid en kadert het geheel af. Dit alles valt op basis van deze inventarisatiefase uiteen in drie hoofdpunten:

1. Bestuurspositie: op welke wijze zit het bestuur in de spreekwoordelijke wedstrijd? Het best passende kwadrant uit paragraaf 2.1 kan worden benoemd. Loslaten in vertrouwen, vernieuwen, consolideren vanuit eigen kracht of juist calculerend aanpassen.
2. Participatieaanpak: op welke wijze vindt de participatie plaats. Wat is de rol van de gemeente en de positie van belanghebbenden? Zijn er overheidsdoelen te dienen en hoe groot zijn deze belangen. Dit bepaalt mede de wijze waarop de gemeente haar eigen betrokkenheid inzet en de wijze waarop zijn belangen van derden toelaat in het ontwerp of beslissingstraject.

3. Belevingsprincipe: vanuit de klantreizen zijn 7 belevingsprincipes geformuleerd. Deze zijn alle goed maar we kunnen nooit op alle belevingsprincipes een 10 scoren. Bedrijven kunnen die ook niet en maken keuzes. Ook wij zullen moeten kiezen waarin we willen uitblinken.

Door keuzes te maken in de bestuur posities, de participatieaanpak en de belevingsprincipes ontstaat er in korte tijd een compleet beeld. Dit geeft duidelijkheid, zowel intern als extern en dwingt ons niet alleen de keuzes te maken maar er vooraf een goede analyse op los te laten en bij de uitvoering consequent te blijven totdat de keuzes eventueel heroverwogen worden.

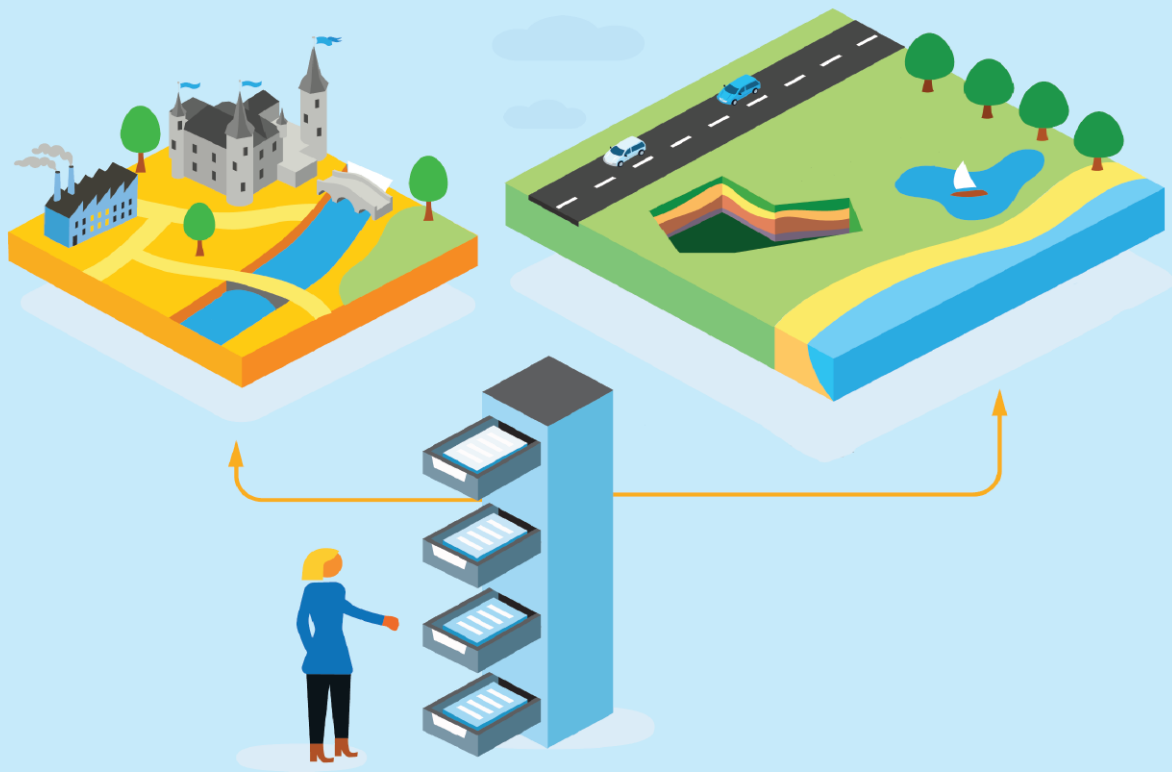
De basis op orde

Ter voorbereiding op de Omgevingswet is het wenselijk zo veel als mogelijk de interne voorwaarden te creëren voor een soepele invoering. Dit betekent daar waar mogelijk nu investeren in zaken die achterstallig zijn of bijdragen aan een verminderde werkdruk na de invoeringsdatum. In alle gevallen zijn het zogenaamde 'no regret' werkzaamheden. Zaken die sowieso opgepakt zouden moeten worden. In deze inventarisatiefase zijn 6 projecten/klussen door de projectorganisatie geselecteerd:

1. Opstellen vleermuizenbeleid: vanuit het project dienstverlening. Met hoge regelmaat zijn aparte onderzoeken nodig naar het voorkomen van vleermuizen en de noodzaak tot het nemen van mitigerende maatregelen. Door het opstellen van overkoepelend vleermuizenbeleid wordt een grote last in tijd en kosten bij de individuele aanvrager (niet zelden de gemeente zelf) weggenomen.
2. Afwijkingen BAG versneld nagaan: vanuit het project wet&regelgeving. Het versnellen van de analyse van de afwijkingen BAG/bestemmingsplannen leidt tot een zuivere uitgangspositie waarbij BAG en bestemmingsplannen aan elkaar gelijk zijn. Hierna is het 'slechts' een kwestie van bijhouden waarna het omgevingsplan Lochem (dat ontstaat bij recht bij invoering van de Omgevingswet) BAG-proof is.
3. Digitaliseren bodemonderzoeken, milieuvergunningen, sloop: vrijwel het gehele archief met besluiten over de fysieke leefomgeving is gedigitaliseerd en daarmee digitaal raadpleegbaar. Met dit project wordt het laatste deel van het archief ook gedigitaliseerd.
4. Digitaliseren bestemmingsplannen: het digitaliseren van enkele analoog vastgestelde bestemmingsplannen, zie paragraaf 1.2.2.
5. Verbinden maatschappelijke ontwikkeling aan ruimtelijke ontwikkeling en omgekeerd. In deze inventarisatiefase is gebleken dat er een goede basis is voor een nauwe samenwerking tussen deze beide beleidsvelden. Uiteindelijk streven we naar een integrale visievorming en uitvoering. Hiervoor is het wenselijk verder naar elkaar toe te groeien waarbij de inwoner centraal staat en de ontwikkelingen op maatschappelijk en ruimtelijk gebied complementair zijn en elkaar nodig hebben. Hiertoe worden onder andere werksessies gehouden.
6. Digitaliseren welstand. Er loopt nu een proef met aangepast welstandsbeleid. Na evaluatie van dit beleid kan het welstandsbeleid worden opgenomen op ruimtelijke plannen, zodat een ieder per locatie kan zien of er welstandsbeleid van toepassing is en hoe dit beleid eruit ziet.

Doen is het nieuwe denken

Er gebeurt al enorm veel binnen en buiten de gemeentelijke organisatie in de geest van de Omgevingswet. We werken als regisserende gemeente, van buiten naar binnen. Dit is een proces van vallen en opstaan want deze cultuurverandering gaat langzaam en kent vele onoverzichtelijke bochten. Het is niet mogelijk noch wenselijk hier een totale opsomming te geven van alle plannen en initiatieven die onder deze noemer vallen. Dit hoeft ook niet. Belangrijker is te melden dat er volop wordt geëxperimenteerd zonder eerst grote beleidsmatige interne discussies te hebben en er dan na het verlaten van het gemeentehuis achter te komen dat de wereld er net toch weer wat anders uitziet. Van elke casus proberen we te leren en het daarna nog beter te doen. Niet alleen voor de gemeentelijke organisatie is dit soms wennen, ook voor de samenleving. Men weet niet altijd meer welke kleur de gemeente heeft en dat de gemeente ook nog eens van kleur kan verschieten. Reden te meer om het gesprek aan te gaan.

5. Programmaorganisatie

Per april 2016 is er een programma Omgevingswet binnen de gemeente Lochem. De organisatie bestaat uit een programmamanager, drie projectleiders met een projectgroep, een communicatieadviseur. Een ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever is aangewezen en er vindt regelmatig afstemming plaats tussen de beide opdrachtgevers en de programmamanager. Een organogram is in de bijlage 11 opgenomen.

Het gehele programma is binnen de bestaande gemeentelijke organisatie geweven waarbij alle afdelingen betrokken zijn. In september-oktober 2017 wordt nog een extra inspanning geleverd om de afdeling MO nadrukkelijker bij het programma te laten aanhaken. Externe ondersteuning wordt ingezet op het gebied van communicatie en bij het organiseren van thematische bijeenkomsten, voor het overige draait het programma op 'eigen' menskracht. Wezenlijke problemen op het gebied van capaciteit of zeggenschap tussen de projectorganisatie en de lijnorganisatie zijn niet opgetreden.

5.1 Middelen

Omdat de invoering van de Omgevingswet met de nodige onzekerheden gepaard gaat én omdat de kosten afhankelijk zijn van de bestuurlijke ambities, is het ramen van de benodigde middelen enorm complex. De VNG heeft de gemeenten hierbij gefaciliteerd door een model te ontwikkelen waarin indicatief kan worden bepaald wat de financiële impact kan zijn. Het model gaat uit van drie kostensoorten: invoeringskosten, exploitatiekosten en frictiekosten.

Op basis van het model zijn in april 2017 aannames gedaan welke als input zijn gebruikt voor de kadernota 2018 tot en met de jaarschijf 2021.

De frictiekosten zijn op 0 bepaald omdat hier nog geen concrete uitspraken over zijn te doen. De thans geraamde exploitatielasten bedragen € 50.000,- voor 2019 en 2021 en € 75.000,- voor 2020. Het betreft hierbij loonkosten voor de inhuur van extra personeel op ICT gebied.

De eenmalige invoeringskosten beslaan het grootste deel van de begroting. Er is voor gekozen om de begrote invoeringskosten te relateren aan ervaringscijfers en geschatte jaarschijven waarin we tot uitvoering overgaan. Deze jaarschijven wijken ten dele af van het VNG model. Daarnaast zijn de kosten voor het opstellen van een omgevingsvisie (min 60%) en een omgevingsplan (min 25%) lager ingeschat dan waar het model voor een gemeente als Lochem mee rekent. De personele lasten van de programmamanager, de drie projectleiders en de circa 20 projectteamleden is op € 180.000,- per jaar geraamd. Omdat wij de invoering van de Omgevingswet geheel met interne capaciteit opvangen, is dit bedrag beschikbaar voor inhuur van externen voor 'going concern' zaken die relatief gemakkelijk door externen uitgevoerd kunnen worden. Het MT maakt op voordracht van de programmamanager hierin een afweging.

Voor de komende jaren zijn de volgende bedragen geraamd (na aanpassing burap 2017:

2017 € 160.000
2018 € 300.000
2019 € 490.000
2020 € 565.000
2021 € 600.000

5.2 Vervolg

Bij het vaststellen van de projectopdracht tot en met de inventarisatiefase en de planning van het vaststellen van het plan van aanpak van de fase van beleidsvorming is uitgegaan van de invoeringsdatum van 1-7-2019. In het voorjaar van 2017 werd informeel duidelijk dat deze datum niet gehaald zou worden. Op 27 juli jl. is dit door de minister al zodanig bevestigd. Een nieuwe ingangsdatum is nog niet bekend.

De planning was erop gericht dat nog voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 een plan van aanpak door de gemeenteraad kon worden vastgesteld omdat anders de periode tussen coalitievorming en de invoeringsdatum te kort zou zijn. Door het uitstel van minimaal één jaar, is deze noodzaak verdwenen. Het is wenselijk dat de gemeenteraad in dezelfde samenstelling zowel het plan van aanpak om tot beleidsvorming te komen als de verdere beslissingen over de beleidsvorming en invoering kan nemen.

Binnen deze gemeenteraadsperiode worden de werkzaamheden van de raads werkgroep afgerond. Een plan van aanpak ontvangt de gemeenteraad medio zomer 2018 ter vaststelling.

Het project bevindt zich tot de zomer van 2018 in een tussenfase. Met de vaststelling van het plan van aanpak start de fase van beleidsvoorbereiding. Dit betekent echter niet dat de activiteiten van de projectorganisatie stil komen te liggen. In tegendeel zelfs.

De zes projecten genoemd onder 'de basis op orde' (hoofdstuk 4) worden nader uitgewerkt en uitgevoerd. Daarnaast start op het gebied van dienstverlening een traject voor het opstellen van Lochemse klantreizen, waarbij wij door de VNG begeleidt gaan worden. Verder willen we afspraken gaan maken binnen de kolom wet-en regelgeving in samenwerking in de Achterhoek met de ODA en gaan we nadenken over een participatieaanpak. De communicatie over de Omgevingswet loopt eveneens door met het verleggen van de focus van intern naar ook externe communicatie.

Bijlagen

1. Werkprocessen
2. Inventarisatie beleidsnota's
3. Inventarisatie verordeningen
4. Mogelijkheden actualiseren bestemmingsplannen
5. Overzicht aantallen vergunningen
6. Wijzigingen per milieuthema
7. Wijzigingen bodem
8. Positionering RWS
9. Communicatie en participatie aanpak
10. Organogram programmaorganisatie

BIJLAGE 1. Overzicht Producten en dienstencatalogus Omgeving

WABO

Omgevingsvergunning uitgebreid
 Omgevingsvergunning regulier
 Brandveilig gebruik
 inritvergunning
 Omgevingsvergunning kap
 Verbouwing monument
 Gebruiksvergunning brandveiligheid
 Vergunning reclameborden
 Bestemmingsplan ontheffing
 Bestemmingsplan wijziging
 Omgevingsvergunning uitvoeren van werken/
 werkzaamheden
 Besluit op pva bodemsanering
 Besluit bevaarbaarheid wegen

APV

Inritmelding
 Vergunning spandoeken
 Drank en horeca vergunning
 Evenementenvergunning
 Parkeerontheffing blauwe zone
 Parkeervergunning
 Vergunning standplaatsen individueel
 Vergunning standplaatsen verzameling
 Vergunning verleggen kabels en leidingen
 Besluit gehandicapten parkeerplaats op naam
 Precariorecht
 Vergunning terras
 Melding landbouwvoertuigen binnen de bebouwde kom
 Helikopterlandingen en -opstijgingen
 Ontheffing kamperen
 Luchtballon verklaring van geen bezwaar
 Ontheffing stookvergunning
 Vergunning tijdelijke spandoeken
 Ontheffing exceptioneel transport

WET MILIEUBEHEER

Bedrijf en milieu melding
 Bedrijf en milieu vergunning
 Indirecte lozing
 Besluit hogere grenswaarde
 Meldingen grondverzet

PROVINCIAAL

Grond verplaatsen of verharden
 Ontgrondingsvergunning

WRO

Bestemmingsplanherziening
 besluit toekenning planschade

OVERIGE

Functieverandering gebouwen buitengebied
 Huisnummer
 Anders gebruiken van grond of gebouwen
 Inzage bouw en milieuarchief
 Kinderopvang starten
 Vooroverleg omgevingsvergunning
 Kruimelgevallen **Beleid**
 Mantelzorg
 Starten B&B
 Vergunningsvrij bouwen
 Melding vellen wet natuurbescherming
 Milieutoets bestemmingsplan
 Milieutoets bouwvergunning
 Toets bodemonderzoek
 Beoordeling geluidsonderzoek
 Advies civiel omgevingsvergunning
 Klachten
 Verzoek om handhaving
 Sanctiestrategie
 Preventiestrategie
 Toezichtstrategie
 Bezwaarschriften
 Gedoogstrategie
 Oplaadpunt aanvragen
 Pootrecht melden

LEEGSTANDSWET

Vergunning tijdelijke verhuur eigen woning

**ANDERE OVERHEDEN / ADVIESINSTANTIES /
UITVOERINGSORGANISATIES**

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)
Circulus Berkel (CB)
Kamer van Koophandel (KvK)
Staatsbosbeheer
M.E.R. Commissie
Waterschap Rijn en IJssel
Vitens Gelderland
Provincie Gelderland
Rijkswaterstaat
Ministerie van EZ
Ministerie van Defensie
Rijksdienst voor monumenten
Gasunie
TenneT
Liander
Enexis
Prorail
NS
Regio Stedendriehoek
Regio Achterhoek
Burgemeenten
VNOG
GGD
Kadaster
Regioarcheoloog
Bomenstichting
Geldersgenootschap
Provincie Overijssel
Regionale brandweer

BIJLAGE 2. Inventarisatie beleidsnota's

Beleid	Ruimtelijke ordening
Titel	Ruimtelijke Structuurvisie 2012-2020
Kerndoel	Schets belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen
Doelomschrijving	Beoogd wordt de gemeenteraad een passend instrument te bieden waarmee sturing kan worden gegeven aan toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in zowel de kernen als het buitengebied.
Vastgesteld en in werking	Raad 8 juli 2013, gemeentenieuws 10 juli 2013
Rol binnen omgevingsplan	Structuurvisie wordt omgevingsvisie en dit zal voor de gemeentelijke overheid een verplicht politiek bestuurlijk beleidsinstrument zijn. Er komt een overgangstermijn, maar er zal een nieuwe omgevingsvisie moeten komen, die breder is dan de huidige structuurvisie en een integrale visie moeten inhouden over de fysieke leefomgeving op lange termijn.

Beleid	Wonen
Titel	Woonvisie 2012-2020
Kerndoel	Vastleggen woonbeleid
Doelomschrijving	Met de woonvisie wordt een actuele visie op wonen gecreëerd. De visie beschrijft het kwantitatieve en kwalitatieve gemeentelijke beleid op het gebied van wonen in de periode 2012-2020. Tevens biedt de woonvisie handvatten om uitvoering te geven aan het woonbeleid. De woonvisie biedt een nadere uitwerking van de ruimtelijke structuurvisie waar het gaat om het woningbouwprogramma en de woningbouwlocaties. De in de visie opgenomen uitgangspunten zijn dan ook leidend in de beoordeling van woningbouwplannen.
Vastgesteld en in werking	Raad 8 juli 2013, gemeentenieuws 10 juli 2013
Rol binnen omgevingsplan	De woonvisie speelt slechts indirect een rol. De ruimtelijke kaders liggen verankerd in de omgevingsvisie (nu nog ruimtelijke structuurvisie).

Beleid	Wonen/zorg
Titel	Beleidsnotitie mantelzorgwoningen
Kerndoel	Ruimte creëren voor mantelzorgwoningen
Doelomschrijving	Beoogd wordt om beleid ten aanzien van mantelzorgwoningen vast te stellen, opdat het gebruik van mantelzorgwoningen gemakkelijker gemaakt wordt en daarmee zorg aan huis kan worden geboden of zorgbehoevenden in de directe nabijheid van de mantelzorger kunnen wonen.
Vastgesteld en in werking	B&W 2 september 2014, gemeentenieuws 24 september 2014
Rol binnen omgevingsplan	De ruimtelijke kaders worden vertaald in de verlening van omgevingsvergunningen.

Beleid	Funcieverandering buitengebied
Titel	Beleidskader Funcieverandering Agrarische bebouwing Lochem
Kerdoel	Kaders voor herbestemming en sloop vrijkomende en vrijgekomen agrarische bebouwing
Doelomschrijving	Het beleidskader scheidt de kaders voor een funcieverandering van (voormalige) agrarische bebouwing naar wonen of werken en het verplaatsen van FAB bouwrechten.
Vastgesteld en in werking	Raad 7 december 2015, gemeentebblad 21 januari 2016
Rol binnen omgevingsplan	Het beleidskader biedt de bouwstenen voor invulling en wijziging van het omgevingsplan.

Beleid	Ruimtelijke ordening, cultuurhistorie
Titel	Archeologiebeleid gemeente Lochem 2013
Kerdoel	Beschermen/beheer archeologisch erfgoed
Doelomschrijving	Zelfstandig gemeentelijk archeologiebeleid, zodat voldaan kan worden aan de wettelijke verplichtingen ten aanzien van het archeologisch erfgoed en de gemeentelijke beleidsvrijheid waar mogelijk wordt benut. De mogelijkheden voor een vereveningsfonds voor excessieve kosten onderzoeken.
Vastgesteld en in werking	Raad 11 februari 2013, gemeentenieuws 13 februari 2013
Rol binnen omgevingsplan	Het gemeentelijk archeologiebeleid en de daarbij behorende beleidskaart geven toetsingscriteria en spelen een rol bij de vaststelling van ruimtelijke plannen.

Beleid	Toerisme en recreatie
Titel	Beleid trekkershutten bij minicampings/'Kamperen bij de boer'
Kerdoel	Beleid toelaten trekkershutten
Doelomschrijving	Middels de beleidsregels voor trekkershutten tegemoet komen aan de vraag naar trekkershutten bij mini- en boerencampings.
Vastgesteld en in werking	B&W 30 oktober 2012, Gemeentenieuws/op.bkm 21 november 2012
Rol binnen omgevingsplan	Beoordelingskader voor het toestaan van trekkershutten, te vertalen in het omgevingsplan

Beleid	Buitengebied
Titel	Landschapontwikkelingsplan Bronckhorst, Lochem, Zutphen
Kerdoel	Wensbeeld met visie over kwaliteiten en huidige/toekomstige ontwikkelingen van het landschap, met uitvoeringsprogramma
Doelomschrijving	Versterking kenmerkende karakteristieke landschap en brengen van samenhang in de verscheidenheid in het buitengebied van de drie gemeenten
Vastgesteld en in werking	Gemeenteraad 2009
Rol binnen omgevingsplan	Bouwsteen voor waarborgen behoud landschappelijke waarden in het omgevingsplan

Beleid	Bouwen, welstand
Titel	Proef welstandsvrije gebieden
Kerdoel	Delen grondgebied welstandsvrij
Doelomschrijving	Een regeling waarin gedurende een periode van twee jaar een proef wordt gedaan met welstandsvrije gebieden.
Vastgesteld en in werking	Raad 16 maart 2015, gemeentenieuws 22 april 2015
Rol binnen omgevingsplan	De uitkomst van deze proef heeft invloed op het welstandsbeleid en de advisering. De wijze waarop dit uiteindelijk vorm krijgt dient te worden doorvertaald in het omgevingsplan.

Beleid	Evenementen
Titel	Beleid voor paasvuren
Kerdoel	Beheersbaar houden paasvuren
Doelomschrijving	Het aantal paasvuren beheersbaar houden en wildgroei voorkomen. De grootte van de paasvuurbult en de afstanden ten opzichte van gebouwen, bebouwde kom en natuur zijn vastgelegd. Ook zijn er regels opgenomen voor het opruimen van de paasvuurbult indien deze niet aangestoken kan worden.
Vastgesteld en in werking	B&W 23 oktober 2012, Gemeentenieuws/op.bkm 31 oktober 2012
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moet een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden bewerkstelligd, ook voor wat betreft het gebruik van openbare ruimte. De veiligheidsaspecten ten opzichte van de directe omgeving kunnen worden gewaarborgd in omgevingsplan.

Beleid	Erfgoed
Titel	Herijking erfgoedbeleid gemeente Lochem
Kerdoel	Herijking monumentenbeleid
Doelomschrijving	Het visiedocument "Herijking erfgoedbeleid gemeente Lochem" schept de kaders voor de uitvoering en uitwerking van het gemeentelijk erfgoedbeleid.
Vastgesteld en in werking	Raad 10 oktober 2016, gemeentenieuws 12 oktober 2016
Rol binnen omgevingsplan	Onderdeel van het beleid is (het opstellen van) een cultuurhistorische waardenkaart, die doorvertaald wordt in het omgevingsplan

Beleid	Afval
Titel	Afvalplan 2016-2019
Kerdoel	Hoofdpijnen afvalbeleid t/m 2019
Doelomschrijving	In het afvalplan 2016-2019 staan doelstellingen genoemd en maatregelen op hoofdpijnen beschreven die zijn gericht op een hogere opbrengst van de nog bruikbare grondstoffen en op een verdere reductie van restafval.
Vastgesteld en in werking	Raad 18 januari 2016, gemeentenieuws 20 januari 2016
Rol binnen omgevingsplan	De Omgevingswet vraagt om een geïntegreerde benadering van milieuaspecten, waaronder het inzamelen van afvalstoffen, met als doel een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Het afvalplan is hiervoor een bouwsteen.

Beleid	Afval
Titel	Uitvoeringsplan afval- en grondstoffen
Kerndoel	Realiseren doelen uit het Uitvoeringsprogramma Klimaat en Energie Lochem en het Afvalbeleidsplan Lochem 2016-2019
Doelomschrijving	De essentie van het Afvalbeleidsplan 2016-2019 is het verder intensiveren en optimaliseren van de dienstverlening bij het inzamelen van grondstoffen en het stapsgewijs afbouwen van de dienstverlening voor het inzamelen van het restafval. Hiermee wordt beoogd de hoeveelheid restafval verder verminderen.
Vastgesteld en in werking	Raad 15 mei 2017, gemeentenuws 17 mei 2017
Rol binnen omgevingsplan	Zie afvalplan 2016-2019

Beleid	Milieu/bodem
Titel	Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart
Kerndoel	Beheersen grondverzet
Doelomschrijving	In aansluiting op het besluit bodemkwaliteit zijn regels over grondverzet in regionaal verband uniformer gemaakt qua uitgangspunten. Tevens wordt voorzien in een geactualiseerde bodembeschermingskaart.
Vastgesteld en in werking	14 maart 2011, officiële verlenging waarschijnlijk in 2017
Rol binnen omgevingsplan	De Omgevingswet vraagt om een geïntegreerde benadering van milieuaspecten, waaronder het beschermen van bodemkwaliteit, met als doel een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Het bodembeheerplan is hiervoor een bouwsteen.

Beleid	Milieu/Geluid
Titel	Geluidnota Geluid in Lochem
Kerndoel	Voorkomen en beperken van geluidhinder
Doelomschrijving	Vastleggen gemeentelijk beleid vanwege decentralisatie bevoegdheden geluidwetgeving, zoals vaststelling hogere grenswaarden
Vastgesteld en in werking	Vastgesteld op: 17 april 2007. Inwerking treding: 28 maart 2007
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moeten geluidsnormen worden opgenomen, waarbij een gemeente beleidsruimte heeft om – bijvoorbeeld per gebiedssoort – verschillende geluidsniveaus vast te stellen

Beleid	Milieu/Geluid (Hogere grens waarde)
Titel	Beleidsregel toepassing hogere grenswaarde-procedures en hoogst toelaatbare geluidsbelasting
Kerdoel	Voorkomen en beperken van geluidhinder
Doelomschrijving	Vastleggen in welke gevallen en in welke mate een hogere grenswaarde wordt toegelaten op een geluidgevoelige bestemming.
Vastgesteld en in werking	Definitieve rapport maart 2007, Niet officieel vastgesteld
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moeten geluidsnormen worden opgenomen, waarbij een gemeente beleidsruimte heeft om – bijvoorbeeld per gebiedssoort – verschillende geluidsniveaus vast te stellen. Hoewel de beleidsregel nooit formele status heeft gekregen kunne de uitgangspunten input vormen voor het omgevingsplan.

Beleid	Milieu/Externe Veiligheid
Titel	Beleidsvisie externe veiligheid Gemeente Lochem (deel A, 2014)
Kerdoel	Kaders voor externe veiligheid in omgevingsvergunning en bestemmingsplan
Doelomschrijving	Op 17 november 2014 is het definitieve rapport “Beleidsvisie Externe Veiligheid Gemeente Lochem Deel A: De visie Kaders voor externe veiligheid in omgevingsvergunning en bestemmingsplan” opgesteld. Doel van het externe veiligheidsbeleid is om een toetsingskader te hebben dat duidelijk maakt welke externe veiligheidsrisico's in de gemeente Lochem aanwezig zijn en hoe met deze en toekomstige risico's dient te worden omgegaan. Het belangrijkste hoofdstuk is hoofdstuk 3, hierin is de visie op externe veiligheid weergegeven. 3.1 Algemene uitgangspunten. 3.2 Ambities bestaande situaties. 3.3 Ambities voor nieuwe situaties. De visie is opgesteld aan de hand van de landelijke wetgeving.
Vastgesteld en in werking	Niet officieel vastgesteld
Rol binnen omgevingsplan	Externe veiligheid raakt direct de fysieke leefomgeving en dienst dan ook betrokken te worden in het omgevingsplan. Hoewel de visie nooit formele status heeft gekregen kunnen de uitgangspunten input vormen voor het omgevingsplan.

Opmerking over andere milieuaspecten:

Gemeente Lochem gebruikt de landelijke wetgeving voor de volgende milieuthema's:

- Lucht
- Trilling
- Geur
- Licht

Hierover is geen beleid geformuleerd of vastgesteld.

Beleid	Verkeer en vervoer
Titel	Nota mobiliteit
Kerndoel	Gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid
Doelomschrijving	Kader- en doelstellingsnota met inhoudelijke ambities en kaders welke bij het opstellen van de eigenlijke Nota mobiliteit Lochem worden gehanteerd
Vastgesteld en in werking	Raad, 18 oktober 2008
Rol binnen omgevingsplan	Zie onder 'Actualisatie Nota Mobiliteit'

Beleid	Verkeer en vervoer
Titel	Actualisatie Nota Mobiliteit
Kerndoel	Actualiseren Nota
Doelomschrijving	De 'actualisatie Nota mobiliteit 2016' is als aanvulling op de Nota mobiliteit uit 2008 vastgesteld als gemeentelijk verkeer- en vervoersbeleid. Middelen worden besteed aan het 'kernpakket' en aanvullend pakket 'verdieping langzaam verkeer' zoals beschreven in het beleidsdocument. Aanvullend worden middelen besteed als extra investering in 'obstakelvrije routes', 'oversteekvoorzieningen' en het aanpassen van kruispunten in 60 km/uur-zones.
Vastgesteld en in werking	Raad 9 januari 2017, Gemeentenuws 11
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moet een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden bewerkstelligd, ook voor wat betreft het gebruik van openbare ruimte en de hierin aanwezige verkeers- en mobiliteitsfuncties.

Beleid	Openbare orde en veiligheid
Titel	Evenementenbeleid 2008
Kerndoel	Vergunningverlening evenementen
Doelomschrijving	Efficiënte en effectieve vergunningverlening
Vastgesteld en in werking	B&W 20 januari 2009, gemeentenuws 4 februari 2009 Aangevuld 3 april 2012, gemeentenuws 11 april 2012
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moet een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden bewerkstelligd, ook voor wat betreft het gebruik van openbare ruimte. Het omgevingsplan neemt de rol van de APV over.

Beleid	Openbare orde en veiligheid
Titel	Regels plaatsen driehoeksborden
Kerndoel	Vergunningverlening
Doelomschrijving	Het toestaan onder voorwaarden van driehoeksborden op vooraf bepaalde locaties (zogenoemde mediapalen) op de openbare weg
Vastgesteld en in werking	B&W 17 mei 2011, gemeentenuws 18 mei 2011
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moet een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden bewerkstelligd, ook voor wat betreft het gebruik van openbare ruimte. Het omgevingsplan neemt de rol van de APV over.

Beleid	Openbare orde en veiligheid
Titel	Regeling plaatsing spandoeken
Kerdoel	Vergunningverlening
Doelomschrijving	Het toestaan onder voorwaarden van het ophangen van spandoeken boven de openbare weg
Vastgesteld en in werking	B&W 17 mei 2011, gemeentenieuws 18 mei 2011
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moet een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden bewerkstelligd, ook voor wat betreft het gebruik van openbare ruimte. Het omgevingsplan neemt de rol van de APV over.

Beleid	Openbare orde en veiligheid
Titel	Regeling uitstallingen
Kerdoel	Vergunningverlening
Doelomschrijving	Het toestaan onder voorwaarden van het hebben van een uitstalling bij een winkel
Vastgesteld en in werking	B&W 17 mei 2011, gemeentenieuws 18 mei 2011 Gewijzigd 24 april 2012, gemeentenieuws 25 april 2012
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moet een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden bewerkstelligd, ook voor wat betreft het gebruik van openbare ruimte. Het omgevingsplan neemt de rol van de APV over.

Beleid	Openbare orde en veiligheid
Titel	Nota standplaatsen en minimarkten
Kerdoel	Vergunningverlening
Doelomschrijving	Het toestaan onder voorwaarden op bepaalde locaties van ambulante handel op openbare en particuliere grond, almede voor het organiseren van minimarkten
Vastgesteld en in werking	B&W 17 september 2013, gemeentenieuws 25 september 2013
Rol binnen omgevingsplan	In het omgevingsplan moet een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden bewerkstelligd, ook voor wat betreft het gebruik van openbare ruimte. Het omgevingsplan neemt de rol van de APV over.

Beleid	Ruimtelijke ordening
Titel	Kruimelgevallenregeling
Kerdoel	Bepalen toepassingsbereik kruimelgevallen bouwen en gebruik
Doelomschrijving	Het Besluit Omgevingsrecht geeft biedt een kader voor beperktere afwijking van bestemmingsplanregels. Er blijft echter een beleidsvrijheid aan de gemeenten hoe hieraan uitvoering te geven, wat uitgewerkt is in de notitie "Beleidsregels kruimelgevallen", gemeentenieuws.
Vastgesteld en in werking	B&W 13 december 2016, gemeentenieuws 28 december 2016
Rol binnen omgevingsplan	De wettelijke kruimelgevallenregeling vervalt. Gemeenten kunnen zelf gaan bepalen hoeveel en in welke gevallen en/of gebieden er van de omgevingsregels afgeweken mag worden. Dit vraagt dus om nieuw beleid.

Beleid	Ruimtelijke ordening
Titel	Categorie gevallen zonder verklaring van geen bedenkingen (vvgb)
Kerndoel	Versnelling proces uitgebreide omgevingsvergunningen
Doelomschrijving	De raad besluit om 1) in een aantal gevallen de verplichte verklaring van geen bedenkingen voor een omgevingsvergunning de delegeren aan B&W, alsmede die 2) in die gevallen waarin sprake is van een weigering
Vastgesteld en in werking	1) Raad 6 december 2010, gemeentenuws ? 2) Raad 11 december 2011, gemeentenuws ?
Rol binnen omgevingsplan	De verklaring van geen bedenkingen komt als bevoegdheid voor de raad niet terug in de Omgevingswet.

Beleid	Vergunningen, toezicht en handhaving
Titel	Strategisch Vergunningen, toezicht en handhavingsbeleid 2016-2019
Kerndoel	Het bereiken en behouden van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor inwoners, instellingen en ondernemingen
Doelomschrijving	Strategisch beleid, schept kader voor operationeel beleid, door B&W te bepalen
Vastgesteld en in werking	Raad 15 februari 2016, gemeentenuws 17 februari 2016
Rol binnen omgevingsplan	De Wabo gaat op in de Omgevingswet. Strategisch beleid zal ook vanaf 2019 een rol blijven houden binnen het omgevingsrecht. Handhavingsbeleid lijkt op oude voet in stand te blijven.

Beleid	Handhaving bestemmingsplan
Titel	Nota bestrijding permanente bewoning recreatiewoningen
Kerndoel	Tegengaan permanente bewoning recreatiewoningen
Doelomschrijving	Beëindiging van het eerder vastgestelde gedoogbeleid
Vastgesteld en in werking	B&W 9 augustus 2005, gemeentenuws 24 augustus 2005: harmonisatie beleid Lochem (besluiten 1994, 1997, 1998 en 2002) en Gorssel (1984).
Rol binnen omgevingsplan	De Wabo gaat op in de Omgevingswet. Strategisch beleid zal ook vanaf 2019 een rol blijven houden binnen het omgevingsrecht. Handhavingsbeleid lijkt op oude voet in stand te blijven.

Beleid	Cultuur
Titel	Cultuurvisie Kijk op Cultuur
Vastgesteld en in werking	Raad 23 mei 2016, Berkelbode 25 mei 2017
Kerdoel	<ol style="list-style-type: none"> 1. bundelen en stimuleren van (burger)initiatieven op het gebied van kunst, cultuur en recreatie; 2. het stimuleren en versterken van sociale participatie en leefbaarheid in de kernen (sterke kernen); 3. toegang voor de jeugd tot kunst en cultuur.
Doelomschrijving	<ul style="list-style-type: none"> • inwoners participeren in de samenleving in de meest brede zin; • kernen zijn zelfredzaam, vitaal, stralen eigen karakter/identiteit uit en beschikken, naar eigen oordeel, over voldoende voorzieningen; • de gemeentelijke organisatie werkt samen met uiteenlopende organisaties in en rondom Lochem, waardoor het woon- en leefklimaat is versterkt; • stimuleren, ondersteunen, verbinden van (burger) initiatieven, die ten goede komen aan het woon- en leefklimaat; • binnengemeentelijke samenwerking en samenwerking met externe partijen is gericht op het realiseren van een kleine slagvaardige overheid en het versterken van het woon- en leefklimaat.
Rol binnen omgevingsplan	Voor zover de visie betrekking heeft op de leefbaarheid in kernen en het gewenste voorzieningenniveau in de fysieke omgeving vormt de visie een bouwsteen voor het omgevingsplan.

Beleid	Sportvisie
Titel	<i>subsidieregeling sportvoorzieningen/Maatschappelijke inzet sportverenigingen</i> Sportvisie 'Lochem beweegt'
Kerdoel	Gemeentelijke kader voor sport en bewegen en is richtingbepalend voor de uitvoering van ons beleid.
Doelomschrijving	Dit gemeentelijk kader legt ondermeer de relatie naar lokale en landelijke ontwikkelingen, visie op welzijn, transitie sociale domein, gezondheidsbeleid en accommodatiebeleid. De sportvisie geeft een aantal uitgangspunten en geeft keuzes ten aanzien van doelgroepen.
Vastgesteld en in werking	Beleid: B&W 20 augustus 2013, Raad 14 oktober 2013 Subsidieregeling maatschappelijke inzet: B&W 1 december 2015, bekendmaking 16 december 2015. Subsidieregeling Sportvoorziening: B&W 16 februari 2010
Rol binnen omgevingsplan	Het aspect gezondheid gaat een manifestere rol spelen in het fysieke omgevingsbeleid. Sport is hierin een factor, zowel in de openbare ruimte (wandelen, hardlopen) als in sportaccommodaties (zoals zwembaden en sportcomplexen).

Beleid	Speelruimtebeleid 2011-2020 <i>subsidieregeling speelruimtebeleid 2016-2020</i>
Titel	Speelruimtebeleid gemeente Lochem
Kerndoel	Beleids- en subsidie uitgangspunten vaststellen
Doelomschrijving	Het doel is om te komen tot praktische uitgangspunten voor de subsidieverstrekking aan de speeltuinverenigingen in gemeente Lochem. Via speeltuinverenigingen wil de gemeente speelruimten aantrekkelijker en beter beheersbaar maken, zodat er meer en beter gespeeld kan worden en de onderlinge contacten in de buurt worden versterkt. Speeltuinverenigingen zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van speelplekken in de gemeente Lochem.
Vastgesteld en in werking	Beleid: B&W 24 mei 2011 Subsidieregeling: B&W 6 december 2016 in werking 12 januari 2017 (terugwerkende kracht 6 december 2016)
Rol binnen omgevingsplan	Naast een subsidieregeling bevat het speelruimtebeleid ook uitgangspunten over (ruimte-)behoefte, locatiekeuze en voorzieningen. Hiermee is de link aanwezig met de doelstelling van de Omgevingswet.

Beleid	Wet maatschappelijke Ondersteuning 2015
Titel	Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning 2016
Kerndoel	Vastleggen beleidsregels voor uitvoering van de Wmo
Doelomschrijving	
Vastgesteld en in werking	Raad 7 juni 2016, inwerkingtreding 1 juni 2016
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke omgeving, voor omgevingsvisie en/of –plan.

Beleid	Wet maatschappelijke Ondersteuning 2015
Titel	Subsidieregeling Algemene Oplossingen Sociaal Domein
Kerndoel	Bijlage bij de verordening Wmo met een overzicht van richtprijzen van voorzieningen die voor de uitvoering van de Wmo relevant zijn.
Doelomschrijving	
Vastgesteld en in werking	Raad 7 juni 2016, inwerkingtreding 1 juni 2016
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke omgeving, voor omgevingsvisie en/of –plan.

Beleid	Wet maatschappelijke Ondersteuning 2015
Titel	Financieel Besluit 2016
Kerndoel	Vastleggen beleidsregels voor uitvoering van de Wmo
Doelomschrijving	
Vastgesteld en in werking	Raad 7 juni 2016, inwerkingtreding 1 juni 2016
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke omgeving, voor omgevingsvisie en/of –plan.

Beleid	Wet maatschappelijke Ondersteuning 2015
Titel	Algemeen beleidskader sociaal domein gemeente Lochem en Zutphen
Kerdoel	Beleidskader voor de inrichting van de drie decentralisaties
Doelomschrijving	Invloed op de fysieke omgeving
Vastgesteld en in werking	Februari 2014
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke omgeving, voor omgevingsvisie en/of –plan.

Beleid	Wet maatschappelijke Ondersteuning 2015
Titel	Beleidsplan Wmo 2015-2018
Kerdoel	Beleidsontwikkeling van de decentralisaties
Doelomschrijving	
Vastgesteld en in werking	10 juli 2014
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke omgeving, voor omgevingsvisie en/of –plan.

Beleid	Visie Beschermd wonen, maatschappelijke opvang, verslavingszorg en bemoeizorg 2017-2022
Titel	Visie MO-BW 2017-2022
Kerdoel	Uit de visie blijken de ambities en speerpunten voor de komende jaren, evenals de kaders voor samenwerking en de financiën.
Doelomschrijving	Op basis van visie wordt een actieplan opgesteld waarin wordt beschreven hoe die ambities, speerpunten en samenwerking concreet worden ingevuld en gerealiseerd. We beogen de volgende effecten: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hulp/begeleiding op maat 2. (Zoveel mogelijk) eigen regie in het begeleidingstraject 3. Passende huisvesting (rekening houdend met zelfstandigheid van de cliënt en spreiding van het woonaanbod) 4. Korter gebruik van regionale MO-BW- voorzieningen
Vastgesteld en in werking	Raad 15 mei 2017 (visie), actieplan (nog vast te stellen in B&W van juni 2017)
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke omgeving, voor omgevingsvisie en/of –plan.

Beleid	Gezondheidsbeleid
Titel	Lokaal gezondheidsbeleid 2014-2018
Kerdoel	Beschrijven speerpunten gemeentelijk gezondheidsbeleid
Doelomschrijving	In deze nota lokaal gezondheidsbeleid zijn de doelen beschreven die de gemeente zich voor de komende jaren stelt, welke resultaten de gemeente wil behalen en welke activiteiten er worden ingezet om deze te bereiken. In de nota zijn de landelijke speerpunten zoals uiteengezet in de landelijke nota 'Gezondheid Dichtbij' vertaald naar de lokale situatie. Speerpunten voor Lochem zijn: alcoholmatiging, depressiepreventie en gezond gewicht.

	De gemeentelijke verantwoordelijkheden op het gebied van publieke gezondheid zijn beschreven in de wet publieke gezondheid (Wpg). Daartoe behoren o.a.: epidemiologie, preventie, medische milieukunde, technische hygiënezorg, psychosociale zorg bij rampen, jeugdgezondheidszorg, ouderengezondheidszorg en infectieziektenbestrijding. Veel van deze taken zijn belegd bij de GGD.
Vastgesteld en in werking	Raad 13 oktober 2014
Rol binnen omgevingsplan	Het aspect gezondheid gaat een manifestere rol spelen in het fysieke omgevingsbeleid. De bescherming van gezondheid wordt één van de afwegingskaders in het omgevingsrecht en onderdeel van besluitvorming over de fysieke leefomgeving.

Beleid	Maatschappelijke Ontwikkeling
Titel	Handhavingsbeleid wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen gemeente Lochem 2016
Kerdoel	Handhaving van de kwaliteitseisen die worden gesteld in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
Doelomschrijving	Regelgeving op welke wijze en met welke middelen kan worden gehandhaafd indien niet wordt voldaan aan de gestelde kwaliteitseisen
Vastgesteld en in werking	College van B&W 20 september 2016, Gemeenteblad 28 september 2016, inwerking 29 september 2016
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke leefomgeving

Beleid	Openbare orde en veiligheid
Titel	Beleidslijn Wet Bibob gemeente Lochem
Kerdoel	Voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert
Doelomschrijving	Regelgeving om de eigen integriteit te beschermen door bepaalde vergunningen (o.a. drank- en horeca, coffeeshops, bouw- en milieuvergunning, evenementenvergunning) en subsidies te weigeren of in te trekken als er sprake is van ernstig gevaar dat de vergunning of subsidie wordt gebruikt voor het plegen van strafbare feiten. Ook bij een aanbesteding kan de tegenpartij van het bestuursorgaan een Bibob toets ondergaan indien er een verhoogd risico op misbruik bestaat dat criminele organisaties betrokken zijn. In deze beleidslijn is nader uiteen gezet wanneer het college of de burgemeester (bestuursorganen van de gemeente Lochem) de Wet Bibob toepast.
Vastgesteld en in werking	College van B&W 3 juni 2013, De Berkelbode 19 juni 2013, in werking 20 juni 2013
Rol binnen omgevingsplan	Wellicht moet deze beleidslijn in het omgevingsplan worden opgenomen als aspect dat beoordeeld moet worden bij de beantwoording van de vraag of de verleende vergunning past in het omgevingsplan.

Beleid	Openbare orde en veiligheid
Titel	Beleidsnotitie melding uitweg
Kerdoel	Waarborgen verkeersveiligheid en duidelijk toetsingskader
Doelomschrijving	<p>De beleidsnota scheidt een formeel kader, waarin de voorwaarden, de aansprakelijkheid en het beheer en onderhoud met betrekking tot het aanleggen, verplaatsen of verbreden van uitwegen zijn vastgelegd. Hierbij zijn de belangrijkste uitgangspunten:</p> <p>Het waarborgen van de verkeersveiligheid door een eenduidige vormgeving en de randvoorwaarden voor de exacte locatie vast te leggen.</p> <p>Duidelijkheid en gelijkheid scheppen voor de inwoners van de gemeente.</p>
Vastgesteld en in werking	B&W 16 december 2013
Rol binnen omgevingsplan	Mogelijk komen de regels in een omgevingsplan om te beoordelen of uitwegen voldoen aan het beleid.

BIJLAGE 3. Inventarisatie verordeningen

Onderwerp	Openbare orde en veiligheid
Titel	Algemene plaatselijke verordening Aanwijzingsbesluit op grond van artikel 2.48 APV (hinderlijk drankgebruik)
Kerndoel	Regelen openbare orde en veiligheid binnen het grondgebied van de gemeente Lochem
Doelomschrijving	Onderwerpen die wellicht invloed ondervinden van de nieuwe Omgevingswet: Hoofdstuk 2: onder meer bruikbaarheid en aanzien van de weg (onder meer inritten, plaatsen reclame), veiligheid op de weg (hinderlijke beplanting), maatregelen tegen overlast (plakken/kladden) evenementen Hoofdstuk 4: onder meer geluidhinder en verlichting, bodem-, weg en milieuverontreiniging, het bewaren van houtopstanden, maatregelen tegen ontsiering en stankover Hoofdstuk 5: onder meer parkeerexcessen, crossterreinen en gemotoriseerd en ruiterverkeer in natuurgebieden, verbod vuur te stoken
Vastgesteld en in werking	APV: Raad 10 april 2017 bekendmaking gemeenteblad nr. 67934, datum inwerkingtreding 1 mei 2017 Aanwijzingsbesluit: College 29 maart 2005, extra nieuws 30-03-2005, inwerkingtreding 1 april 2005
Rol binnen omgevingsplan	Bijvoorbeeld de gebiedsaanwijzingen die zijn opgenomen in de APV zullen waarschijnlijk meegenomen moeten worden in het omgevingsplan. Reclame (art. 2.10, 2.42, 4.15, 5.7), kappen (art. 4.10 en 4.11), hondenlosloopterreinen (art. 2.57), bruikbaarheid weg (art. 2.12, 2.13) hebben invloed op de fysieke leefomgeving en er zal aandacht moeten zijn voor evenwichtige toekenning van functies aan locaties. En afstemming wie waarvoor bevoegd is.

Onderwerp	Milieu
Titel	Afvalstoffenverordening van de gemeente Lochem Uitvoeringsbesluit afvalstoffen 2016
Kerndoel	Inzamelen afval en voorkomen van milieuverontreiniging
Doelomschrijving	Onderwerpen die wellicht invloed ondervinden van de nieuwe Omgevingswet: verbod opslag van afvalstoffen
Vastgesteld en in werking	Verordening: Raad 12 december 2011, De Berkelbode 21 december 2011, inwerkingtreding 24 december 2011. Besluit: college van B&W 19 april 2016, Gemeenteblad 28 april 2016, inwerking 1 mei 2016
Rol binnen omgevingsplan	Gezien de functie van het omgevingsplan zal regeling vervangen moet worden door geïntegreerde regels over de inzameling van afvalstoffen e.d. op te nemen in omgevingsplan. Met als doel een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving.

Onderwerp	Ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer
Titel	Algemene verordening ondergrondse infrastructuren 2016
Kerdoel	Regels te stellen voor de realisatie van één uniform regime voor al het werk in en onder de grond in de openbare ruimte en de gemeente in staat te stellen de gewenste regierol optimaal in te vullen.
Doelomschrijving	Regelgeving voor het aanleggen, in stand houden en opruimen van kabels en leidingen in openbare gronden, voor zover de gemeente Lochem deze gronden in bezit heeft, dan wel daarover de coördinatieverplichting heeft.
Vastgesteld en in werking	Raad 23 mei 2016, Gemeenteblad 2016, 67590, inwerkingtreding 2 juni 2016
Rol binnen omgevingsplan	In deze verordening worden bevoegdheden verleend aan het college om nadere voorschriften of beperkingen te verbinden aan een vergunning in het kader van openbare orde en veiligheid, en het voorkomen of beperken van schade of overlast, waaronder ook de bescherming van eventuele archeologische vondsten, van groenvoorzieningen, bomen en beplantingen en van het uiterlijk aanzien van de omgeving. De bereikbaarheid en de bruikbaarheid van de fysieke leefomgeving en de ondergrondse ordening.

Onderwerp	Algemeen
Titel	Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen voor de gemeente Lochem 2011 Uitvoeringsbesluit graven, asbezorging, gedenkplaatsen en grafbedekkingen gemeente Lochem 2011
Kerdoel	Beheer en onderhoud begraafplaatsen
Doelomschrijving	Openstelling, orde en rust op begraafplaats, beheer en onderhoud van de begraafplaats, in stand houden historische graven en opvallende grafbedekking.
Vastgesteld en in werking	Raad 4 april 2011, De Berkelbode 18 mei 2011, inwerkingtreding 1 juni 2011.
Rol binnen omgevingsplan	Aandacht voor het in stand houden van historische graven en opvallende grafbedekking.

Onderwerp	Volkshuisvesting en woningbouw
Titel	Bouwverordening voor de gemeente Lochem
Kerdoel	Nadere regelgeving ter uitwerking van artikel 8 van de Woningwet, het Bouwbesluit 2012 en het Veegbesluit
Doelomschrijving	
Vastgesteld en in werking	Raad 19 maart 2012, De Berkelbode 28 maart 2012, inwerkingtreding 1 april 2012.

Onderwerp	Openbare orde en veiligheid
Titel	Brandbeveiligingsverordening 2012
Kerndoel	Nadere regelgeving op grond van artikel 3 van de Wet op de veiligheidsregio's en de aanpassing daarop en het Bouwbesluit 2012.
Vastgesteld en in werking	Raad 21 mei 2012, De Berkelbode 30 mei 2012, inwerkingtreding 1 juni 2012.

Onderwerp	Volkshuisvesting en woningbouw
Titel	Erfgoedverordening 2010 gemeente Lochem
Kerndoel	Nadere regelgeving op grond van Monumentenwet (artikelen 12, 15 en 38), Wabo (artikelen 2.1 en 2.2)
Vastgesteld en in werking	Raad 14 juni 2010, Extra Nieuws 22 september 2010, inwerkingtreding 1 oktober 2010.

Onderwerp	Ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer
Titel	Verordening houdende de voorwaarden waaronder de gemeente medewerking zal verlenen aan het in exploitatie brengen van de gronden (Exploitatieverordening)
Kerndoel	Nader regelgeving op grond van artikel 42 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.
Doelomschrijving	Het regelen van voorwaarden waaronder de gemeente medewerking zal verlenen aan het in exploitatie brengen van gronden. Daarnaast bevat de Exploitatieverordening onder meer voorschriften omtrent het aandeel van de kosten van voorzieningen van openbaar nut dat ten laste wordt gebracht van de gebate gronden. De medewerking kan dus zowel bestaan uit het treffen van voorzieningen van openbaar nut, als uit werkzaamheden die de gemeente verricht teneinde de aanleg van voorzieningen van openbaar nut door een derde (eventueel exploitant zelf) mogelijk te maken.
Vastgesteld en in werking	Raad 18 oktober 2007, Extra Nieuws 7 november 2007, inwerkingtreding 15 november 2007.

Onderwerp	Volkshuisvesting en woningbouw
Titel	Verordening erfgoedcommissie Lochem 2017
Kerndoel	Onafhankelijke deskundige adviescommissie.
Doelomschrijving	Inrichten van een onafhankelijke en deskundige adviescommissie, met een regeling over samenstelling en werkwijze van deze commissie.
Vastgesteld en in werking	Raad 10 april 2017, gemeentenieuws 12 april 2017.

Onderwerp	Ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer
Titel	Havenverordening Lochem 2015
Kerndoel	Nadere regelgeving voor het beheer van de havens en het gemeentelijk vaarwater in Lochem, die op een bij deze verordening behorende kaart als zodanig zijn aangewezen en die, al dan niet met enige beperking, voor het publiek bevaarbaar of anderszins toegankelijk zijn, alsmede op de daarbij behorende werken.
Vastgesteld en in werking	Raad 12 oktober 2014, Gemeentebld nr. 1810, inwerkingtreding 15 januari 2015.

Onderwerp	Volkshuisvesting en woningbouw
Titel	Subsidieverordening sloop ongewenste bebouwing buitengebied gemeente Lochem
Kerndoel	Nadere regelgeving voor het verstrekken van subsidie voor de gehele of gedeeltelijk sloop van gebouwen in aangewezen gedeelten in het buitengebied of categorieën van gebouwen.
Rol binnen omgevingsplan	Artikel 2 van deze Verordening (aanwijzing gebieden en categorieën gebouwen) kan een rol spelen in het omgevingsplan, gelet op de invloed die kan ontstaan voor de fysieke leefomgeving.

Onderwerp	Volkshuisvesting en woningbouw
Titel	Verordening verblijfsrecreatie voor de gemeente Lochem
Kerndoel	Nadere regelgeving voor het reguleren van (kleinschalige) verblijfsrecreatie.
Vastgesteld en in werking	Raad 17 december 2007, Extra Nieuws 2 januari 2008, inwerkingtreding 3 januari 2008
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op de fysieke leefomgeving.

Onderwerp	Ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer
Titel	Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade gemeente Lochem
Kerndoel	Nadere regelgeving op grond van de Wet ruimtelijke ordening artikel 6.7 en Besluit ruimtelijke ordening artikel 6.13.3.
Doelomschrijving	Regelen van de procedure in het kader van verzoeken om vergoeding planschade naar aanleiding wijziging bestemmingsplan.
Vastgesteld en in werking	Raad 15 september 2008, Extra Nieuws 1 oktober 2008, inwerkingtreding 1 oktober 2008
Rol binnen omgevingsplan	Deze verordening stond op een eerder gemaakte overzichtslijst van verordeningen die mogelijk een rol spelen binnen het omgevingsplan. In feite is hier sprake van een procedureverordening, welke nog niets zegt over het afwegingskader of er al dan niet een tegemoetkoming in planschade moet worden verleend. Onduidelijk is daarom wat de rol van deze verordening binnen het omgevingsplan zal zijn.

Beleid	Wet maatschappelijke Ondersteuning 2015
Titel	Verordening Wmo 1 juni 2016
Kerndoel	Vastleggen regelgeving voor ondersteuning Wmo.
Vastgesteld en in werking	Raad 18 april 2016, inwerkingtreding 1 juni 2016.
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke leefomgeving.

Beleid	Ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer
Titel	Verordening erfgoedcommissie 2017
Kerndoel	Regelgeving voor de commissie aangaande het geven van adviezen over toepassing van de Erfgoedwet, de gemeentelijke Erfgoedverordening en het erfgoedbeleid in de meest ruime zin van het woord, daaronder mede begrepen zaken en/of aspecten die cultuur-historische waarden betreffen.
Doelomschrijving	Bij het uitbrengen van adviezen laat de erfgoedcommissie zich leiden door overwegingen van geschiedkundig, architectonisch, archeologisch, cultuur-, kunst-, bouw- en/of sociaal-historisch belang en /of historisch- geografisch belang.
Vastgesteld en in werking	10 april 2017, Gemeentebblad nr 66728, inwerking 27 april 2017.
Rol binnen omgevingsplan	De vraag is hoe de welstand(-commissies) in de Omgevingswet worden geregeld: nauwelijks, er is alleen een "in-ieder-geval"-commissie voor de advisering rijksmonumenten vereist. Dus lijkt wel goed om deze commissieverordening ook op te nemen in de inventarisatielijst.

Beleid	Financiën en economie
Titel	Verordening op de warenmarkt voor de gemeente Lochem Besluit Branche-indeling voor de warenmarkt kern Lochem
Kerndoel	Regelgeving met betrekking tot de warenmarkt die gelokaliseerd is in de openbare ruimte van de gemeente Lochem.
Doelomschrijving	Zorg dragen voor goede regelgeving ten aanzien van de plaats van de markt, het aantal standplaatsen, dag, tijdstip, inrichting van de markt (inclusief branche-indeling), aanvragen en verlenen van vergunningen en het gebruik van de standplaats.
Vastgesteld en in werking	Verordening: Raad 27 maart 2006, Extra Nieuws 5 april 2006, inwerking 6 april 2006 Besluit: College van B&W 16 februari 2016, Gemeenteblad 24 februari 2016, inwerking 25 februari 2016.
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke leefomgeving.

Beleid	Financiën en economie
Titel	Verordening winkeltijden gemeente Lochem 2014
Kerndoel	Regelgeving voor individuele ontheffingen voor afwijken van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b van de Winkeltijdenwet.
Vastgesteld en in werking	Raad, 20 januari 2014, Gemeenteblad 2014 nr. 3767, inwerking 30 januari 2014
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke leefomgeving.

Beleid	Onderwijs
Titel	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Lochem Integraal huisvestingsplan (10 oktober 2013, wordt najaar 2017 aangepast) Visie onderwijshuisvesting (word najaar 2017 vastgesteld)
Kerndoel	Regelgeving ten aanzien van voorzieningen huisvesting onderwijs.
Vastgesteld en in werking	Verordening: Raad 7 december 2009, Extra Nieuws 16 december 2009, inwerking 1 januari 2010.
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke leefomgeving.

Beleid	Openbare orde en veiligheid
Titel	Aanwijzingsbesluit op grond van artikel 2.48 van de APV (hinderlijk drankgebruik)
Kerndoel	Aanwijzen van gebieden waar het verboden is op de weg alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken flesjes, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben.
Vastgesteld en in werking	College van B&W 29 maart 2005, Extra Nieuws 30 maart 2005, inwerking 1 april 2005
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke leefomgeving.
Beleid	Volkshuisvesting en woningbouw.

Titel	Subsidieverordening Cultuurhistorie Lochem 2007
Kerdoel	Regelgeving in verband met in stand houden gemeentelijke monumenten.
Vastgesteld en in werking	Raad 20 februari 2007, Extra Nieuws 7 maart 2007, inwerking 1 april 2007.

Beleid	Ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer
Titel	Parkeerverordening 2013
Kerdoel	Bevoegdheid verlenen aan college voor aanwijzen parkeerplaatsen voor vergunninghouders en het verlenen van parkeervergunningen.
Vastgesteld en in werking	College 3 december 2012, De Berkelbode 12 december 2012, inwerking 1 januari 2013
Rol binnen omgevingsplan	Invloed op fysieke leefomgeving.

BIJLAGE 4. Alternatieve mogelijkheden met betrekking tot de actualiseringsplicht van bestemmingsplannen

1. Niets doen

Uiteraard is er de mogelijkheid om niets te doen. Het bestemmingsplan behoudt dan zijn geldigheid. Er kunnen alleen geen leges meer worden geheven en geïnd. De kans is reëel dat de gederfde legesinkomsten dan al gauw de kosten van het maken van een beheersverordening of omgevingsvergunning overstijgen. Bovendien ontstaat er rechtsongelijkheid binnen de gemeente Lochem: terwijl in de ene kern mensen wel leges betalen voor het aanvragen van een omgevingsvergunning, hoeft dat in de andere kern niet. Dat lijkt een onwenselijke situatie.

2. Het vaststellen van nieuwe bestemmingsplannen

Het is niet efficiënt om net voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet te investeren in nieuwe bestemmingsplannen. Het maken van een bestemmingsplan kost veel tijd en geld, terwijl het risico groot is dat het bestemmingsplan al gauw niet meer aansluit bij de nieuwe praktijk die ontstaat met de invoering van de Omgevingswet. Een alternatief is dat nu al een omgevingsplan wordt gemaakt op basis van een pilot. Ervaringen elders laten zien dat dit ook een tijdrovend en langdurig proces is omdat er nog weinig voorbeelden zijn en er nog veel niet duidelijk is. Aangezien er uiterlijk op 26 oktober 2018 een nieuw bestemmingsplan voor Laren en Barchem vastgesteld moet zijn, is het inmiddels vrijwel onhaalbaar om nog een omgevingsplan te maken. Dan resteert de ontwikkeling van een beheersverordening.“

3. De beheersverordening

De beheersverordening is een alternatief voor een bestemmingsplan waarin het bestaande gebruik wordt vastgelegd. Er kunnen twee vormen van bestaand gebruik worden onderscheiden:

1. De gebruiks- en bouw mogelijkheden zoals waren toegestaan op grond van het voorheen geldende bestemmingsplan;
2. Het feitelijk bestaande gebruik: het gebruik zoals dat feitelijk aanwezig is op het moment dat de beheersverordening wordt vastgesteld.

Voor beide vormen geldt dat de beheersverordening het bestaande gebruik niet mag wijzigen. Gebeurt dat toch, dan bestaat de kans dat de rechter de beheersverordening (deels) onverbindend verklaart. Uit een uitleg van de regering (Kamerstukken II 2006/07, 30 938, nr. 7, p. 11-12) blijkt dat indien op het moment van vaststelling van de beheersverordening voor het betreffende gebied een bestemmingsplan geldt, dat dan in de verordening het door het bestemmingsplan toegelaten gebruik (inclusief de daarin opgenomen bebouwingmogelijkheden) mag worden vastgelegd. Ook in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsregels mogen worden opgenomen in de beheersverordening.

Een beheersverordening maken is alleen mogelijk indien:

- er geen structuurvisie of ander beleidsdocument is waarin staat dat er voor het gebied ontwikkelingen wenselijk zijn waardoor een bestemmingsplan nodig is;
- niet staat in een wettelijke regeling, provinciale verordening of AMvB dat er voor het gebied of onderwerp een bestemmingsplan moet komen;
- er geen aanwijzing is van provincie of rijk dat het bevoegde gezag voor het gebied of onderwerp een bestemmingsplan moet opstellen;
- het niet gewenst of nodig is binnen het gebied te werken met wijzigingsbevoegdheden of uitwerkingsplichten;
- het niet nodig is functies te wijzigen als gevolg van andere wet- of regelgeving of omgevingsaspecten;
- het niet nodig is om kostenverhaal via het exploitatieplan mogelijk te maken.

Voor zover bekend wordt aan bovenstaande voorwaarden voldaan in de kernen Laren, Barchem en Harfsen. De Wro kent geen voorbereidingsprocedure voor de beheersverordening. Bovendien kan er geen bezwaar of beroep worden aangetekend tegen een beheersverordening. Het is te overwegen om een ontwerp beheersverordening als ontwerp ter inzage te leggen.

Een beheersverordening dient te worden vastgesteld door de gemeenteraad (algemeen verbindend voorschrift). Delegatie is niet mogelijk. De beheersverordening treedt in werking zodra deze conform de regels van de Awb bekend is gemaakt (artikel 3:40 Awb). Bekendmaking moet plaatsvinden conform artikel 3:42 Awb: in huis-aan-huis blad, in Staatscourant en langs elektronische weg. Tevens moet een beheersverordening worden gedigitaliseerd en raadpleegbaar worden gemaakt via www.ruimtelijkeplannen.nl. In de RO-standaarden is de beheersverordening ondergebracht bij de vormvrije instrumenten. Dit maakt het mogelijk om dicht bij de systematiek van bestemmingsplannen te blijven en daarmee qua opzet ook dicht bij de huidige bestemmingsplannen.

Pilots omgevingsplannen

Tenslotte is er de mogelijkheid om al vast te gaan oefenen met de nieuwe Omgevingswet door in de vorm van pilots omgevingsplannen te ontwikkelen. Hoewel er uiteindelijk toch ervaring mee opgedaan moet worden, is er nu nog veel onduidelijk over het omgevingsplan waardoor het maken van dergelijke plannen zowel qua tijd als geld kostbaar is.

BIJLAGE 5. Overzicht aantallen vergunningen**Overzicht vergunningen en toestemmingen 2016**

Aantal ingekomen aanvragen omgevingsvergunning	330
Verleende omgevingsvergunningen	246
afgehandeld volgens reguliere procedure:	212
afgehandeld volgens uitgebreide procedure:	34
Verleende activiteiten:	
het bouwen van een bouwwerk	213
het afwijken van een bestemmingsplan	78
het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde	16
het wijzigen van een monument	10
het creëren of wijzigen van een uitweg (provinciale wegen)	4
het brandveilig gebruiken van een gebouw	9
handelingen met gevolgen voor beschermde natuurgebieden	3
omgevingsvergunning beperkte milieutoets	4
het veranderen van een milieu-inrichting	4
het slopen binnen het beschermd stadsgezicht	2
Totaal aantal verleende toestemmingen	343
Buiten behandeling gestelde aanvragen omgevingsvergunning	69
Geweigerde omgevingsvergunningen	0
Aanvragen die vergunningvrij bleken	12
Aantal afgehandelde adviesverzoeken ander bevoegd gezag	7
Aantal afgehandelde meldingen brandveilig gebruik	11
Aantal afgehandelde tijdelijke gebruiksvergunningen	38
Aantal afgehandelde sloopmeldingen	207
Aantal afgehandelde evenementenvergunningen	269
Aantal verleende Drank- en Horecavergunningen	16
Aantal verleende Drank- en horecawet ontheffingen	22
Aantal verleende terrasvergunningen	8
Aantal ontheffingen geluidshinder (APV)	20

Aantal verkeersbesluiten	77
Aantal driehoeksborden	60
aantal afgehandelde omgevingsvergunningen met kapactiviteiten	200
Aantal partiele herzieningen	30
Aantal beoordelingen bodemonderzoek	61
Milieutoets/beoordeling bestemmingsplan	19
Geluid (hogere grenswaarde)	1

Er kan geen schifting gemaakt worden in verleende, geweigerde of vergunningvrije kapaanvragen
Dit overzicht is exclusief enkelvoudige milieuaanvragen (Omgevingsdienst Achterhoek)

BIJLAGE 6. Wijzigingen per milieuthema

Lucht	
Wat blijft hetzelfde?	Wat wordt anders?
<ul style="list-style-type: none"> • Veel (normstelling, monitoring, niet in betekenende mate) • Achtergrond Europese Richtlijn luchtkwaliteit • Toetsing van vergunningen aan grenswaarden 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht, wel programmaplicht bij (dreigende) overschrijding normen • Standaardnormen naar beneden bij te stellen • Omgevingswaarden mogelijk voor stoffen zonder standaardnorm • Aanwijzing van aandachtsgebieden • Buiten aandachtsgebieden: <ul style="list-style-type: none"> - Vrijstelling voor toetsing van ruimtelijke projecten (m.u.v. wegtunnel >100 m en auto(snel)weg) - Geen gegevens aanleveren voor monitoring

Externe Veiligheid (EV)	
Wat blijft hetzelfde?	Wat wordt anders?
<ul style="list-style-type: none"> • Contouren rond risicovolle activiteiten blijven bestaan • De termen plaatsgebonden risico en groepsrisico blijven gehandhaafd • Er blijft een verschil tussen standaard situaties en niet standaard situaties • Bestaande artikelen krijgen een plaats in het Bkl • Basisbeschermingsniveau blijft gehandhaafd (overlijdenskans < 1:1.000.000) • Veiligheidsafstanden Activiteitenbesluit blijven gelijk in Bal • Beperkt kwetsbare, kwetsbare gebouwen en locaties blijven bestaan • Er blijft een register bestaan voor risicovolle activiteiten 	<p>Alle regels met betrekking tot externe veiligheid in een wet</p> <p>Externe veiligheid moet worden toegepast in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de omgevingsvisie • het omgevingsplan • de omgevingsvergunningen met milieubelastende activiteiten <p>Externe veiligheid wordt benaderd volgens het schillenmodel</p> <p>De categorie zeer kwetsbare objecten wordt toegevoegd</p> <p>Inrichtingsbegrip vervalt Gevolg: gebouwen die voorheen tot de inrichting behoorden beschermen? Een uitzondering in het Bkl voorkomt dit (Artikel 5.10 Bkl)</p> <p>Het groepsrisico komt terug in de vorm van een aandachtsgebied dat moet worden opgenomen in het omgevingsplan.</p>

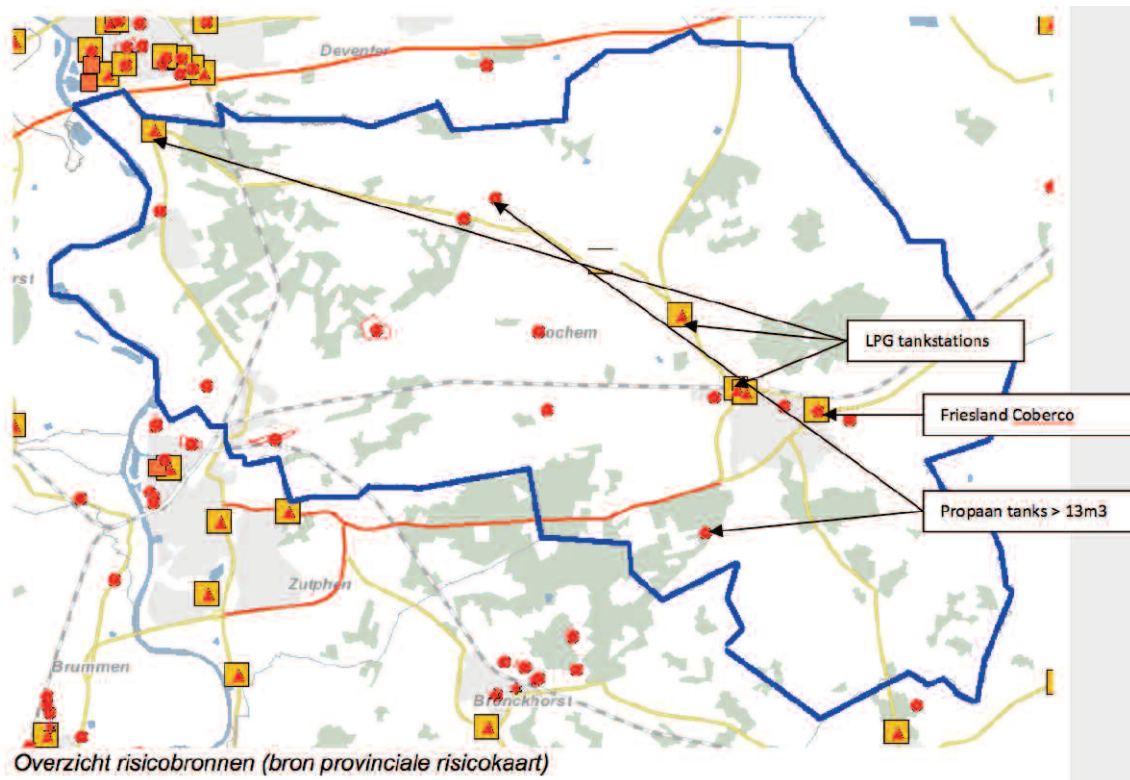
Werkwijze m.b.t. het milieuthema Externe Veiligheid(EV):

Op 17 november 2014 is het definitieve rapport “Beleidsvisie Externe Veiligheid Gemeente Lochem Deel A: De visie Kaders voor externe veiligheid in omgevingsvergunning en bestemmingsplan” opgesteld. Het rapport is niet officieel vastgesteld. Er wordt daarom gebruik gemaakt van de landelijke wetgeving.

Specialistische vragen m.b.t. Externe Veiligheid worden beoordeeld door de Omgevingsdienst Achterhoek.

Ligging risicobronnen in Lochem

Lochem heeft te maken met diverse externe veiligheidsrisico's. Het gaat hierbij onder andere om risico's die samenhangen met risicovolle inrichtingen, het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Gelderse IJssel, enkele provinciale en lokale wegen het spoor en door buisleidingen. In figuur 2.1 wordt de ligging van de verschillende risicobronnen weergegeven. In deel C van deze beleidsvisie is een uitgebreide beschrijving van de risicobronnen opgenomen.

Regelgeving

De belangrijkste regelgeving voor de afweging van externe veiligheidsrisico's van risicovolle inrichtingen, de fysieke omgeving en de beheersbaarheid is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Op basis van het Registratiebesluit externe veiligheid zijn de externe veiligheidsrisico's weergegeven op de publieke, landelijke kaart van het risico-informatiesysteem (Risicokaart, zie figuur 2.1). Op deze kaart worden alle relevante veiligheidsrisico's weergegeven. Naast de Bevi-inrichtingen worden ook de overige risicovolle inrichtingen beschreven. Deze zijn minder risicovol dan Bevi-inrichtingen, maar groot genoeg voor vermelding op kaart (bijvoorbeeld: kleine propaantanks of kleine koelinstallaties).

Voor externe veiligheidsrisico's van transport over rijkswegen, spoorwegen en waterwegen wordt in januari 2015 het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) van kracht. Voor buisleidingen is op 1 januari 2011 het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) van kracht geworden. Al deze regelgeving is op vergelijkbare wijze opgebouwd en geeft o.a. de normering over de mogelijkheden van bouwen in de directe omgeving van een risicobron.

Risicovolle inrichtingen

Er is verschil tussen de inrichtingen die vallen onder het Bevi (Bevi-inrichtingen) en de overige risicovolle inrichtingen:

- Bevi-inrichtingen kunnen van invloed zijn op ruimtelijke ontwikkelingen en andersom. De ruimtelijke ordening moet wettelijk gezien rekening houden met Bevi-inrichtingen als de wettelijke risicocontouren (PR 10-6) buiten de inrichtingsgrenzen liggen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de buurt van Bevi-inrichtingen, of bij wijzigingen van Bevi-inrichtingen, moet meestal een bestuurlijke verantwoording externe veiligheid opgesteld worden.
- De ruimtelijke invloed van de overige risicovolle inrichtingen is beperkt en een bestuurlijke verantwoording is hiervoor niet nodig.

Lochem heeft géén knelpunt waarbij in de huidige situatie binnen de contour van het plaatsgebonden risico (PR) een kwetsbaar object is gelegen.

Binnen de gemeente Lochem bestaat één geprojecteerde situatie waar het mogelijk is om op basis van de vigerende bouw mogelijkheden kwetsbare objecten te realiseren binnen een plaatsgebonden risicocontour (aandachtspunt).

Binnen de gemeente Lochem bevindt zich géén situatie waar ten aanzien van de personendichtheid in het invloedsgebied in de huidige of geprojecteerde situatie een knelpunt bestaat.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft een Basisnet voor het transport van gevaarlijke stoffen voor weg, spoor en water ontwikkeld. In dit Basisnet zijn vervoer, ruimtelijke ontwikkelingen en veiligheid tegen elkaar afgewogen. Transportassen zijn ingedeeld in verschillende categorieën waarbij beperkingen gelden ten aanzien van het vervoer van gevaarlijke stoffen en/ of ten aanzien van de ontwikkeling van ruimtelijke plannen in de nabijheid van deze transportassen.

Het doel van het basisnet is de spanning tussen het vervoer van gevaarlijke stoffen, ruimtelijke ontwikkelingen en veiligheid te beheersen door het wettelijk vastleggen en borgen van gebruiksruimtes voor het vervoer en veiligheidszones voor de ruimtelijke ordening. In feite is het Basisnet daarmee gericht op veilig bouwen en vervoeren en maakt onderdeel uit van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).

Spoor

In de gemeente Lochem zijn de spoortrajecten Arnhem-Zutphen-Delden en Zutphen-Deventer van belang voor transport van gevaarlijke stoffen.

Voor deze spoortrajecten geldt een maximale afstand voor het plaatsgebonden risico 10^{-6} per jaar van 0 meter.

Het groepsrisico van de spoorlijnen blijft onder de 0,1 maal de oriëntatiewaarde.

Op grond van Bevt is het gehele gebied tot 995 m (invloedsgebied) vanaf de spoorlijnen een aandachtsgebied. Bij nieuwe plannen tot een afstand van 995 meter vanaf de beide spoorlijnen moeten onder meer de rampenbestrijding en zelfredzaamheid altijd worden geëvalueerd (aandachtspunt).

Weg

De belangrijkste wegen waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt zijn de rijksweg A1, de provinciale wegen: N312, N332, N 339, N346, N348, N821, N825 en enkele lokale wegen.

De provinciale en gemeentelijke wegen hebben geen PR 10-6 contour. Daarnaast is het groepsrisico vanwege het transport over deze wegen verwaarloosbaar.

De Rijksweg A1 nabij de gemeente Lochem heeft een PR 10-6 contour die niet binnen de gemeentegrenzen is gelegen. Er is geen plasbrandaandachtsgebied.

Het GR ten gevolge van het transport van gevaarlijke stoffen over de A1 is kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde.

Op grond van het Bevt is het gehele gebied tot 880 m (invloedsgebied) vanaf de rijksweg A1 een aandachtsgebied. Bij nieuwe plannen tot een afstand van 880 meter vanaf de rijksweg A1 moeten onder meer de rampenbestrijding en zelfredzaamheid altijd worden geëvalueerd (aandachtspunt).

Water

Op grond van het Bevt is het Twentekanaal aangemerkt als groene route (weinig transport) en de IJssel als zwarte route (frequent transport). Uit berekeningen is gebleken dat er zelfs bij extreme groei van het transport nagenoeg geen PR 10-6 contour op de oevers terecht komt. Wel is er voor de Geldersche IJssel een zogenaamd plasbrandaandachtsgebied vastgesteld waarbinnen de gemeente terughoudend moet zijn met het toevoegen van kwetsbare objecten. Dit gebied ligt voor de Geldersche IJssel op 25 m van de begrenzingslijn van de vaarweg. Het GR en gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over de IJssel is kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde. De 1% letaliteitsafstand (het invloedsgebied) van de Gelderse IJssel bedraagt 35 meter. Het Bevt maakt het gehele gebied tot 200 m vanaf de oeverlijn van de Geldersche IJssel een aandachtsgebied (aandachtspunt).

Binnen de gemeente Lochem vindt over de Geldersche IJssel en het Twentekanaal vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Deze vaarwegen hebben geen PR 10-6 contour (buiten de oevers).

Het GR en gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over de IJssel is kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde.

Voor de Geldersche IJssel is een zogenaamd plasbrandaandachtsgebied vastgesteld waarbinnen de gemeente terughoudend moet zijn met het toevoegen van kwetsbare objecten (aandachtspunt).

Buisleidingen

Binnen de gemeente bevinden zich een aantal hoge druk aardgasleidingen en een defensieleiding voor het transport van brandbare vloeistof K1, K2, K3. Deze leidingen lopen voornamelijk door het buitengebied. De ligging van de buisleidingen binnen de gemeente Lochem is hieronder in figuur 2.2 met rode stippellijn (hogedrukaardgasbuisleidingen) en groene lijn (defensiebuisleiding) weergegeven.

In de gemeente Lochem zijn ten aanzien van het plaatsgebonden risico vanwege de hogedrukaardgas- en defensiebuisleidingen zowel in de huidige als in de geprojecteerde situatie geen knelpunten aanwezig

In de gemeente Lochem zijn ten aanzien van het groepsrisico vanwege de transportleidingen geen knelpunten aanwezig.

Buisleidingen binnen gemeente Lochem.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van een buisleiding is plaatsgebonden risico PR 10-6 de grenswaarde en moet het groepsrisico (GR) worden verantwoord (aandachtspunt).

Hoe gaat dit in de toekomst:

Voor Externe Veiligheid is het ook niet mogelijk om de regels te versoepelen. De gemeente Lochem kan er wel voor kiezen om scherpere eisen te stellen.

Geur (veehouderijen)	
Wat blijft hetzelfde?	Wat wordt anders?
<ul style="list-style-type: none"> • Standaardnormen en minimumafstanden • Afwijken naar boven en beneden mogelijk • Geurbelasting berekenen voor dieren met geuremissiefactor (o.a. varkens en kippen) • Minimumafstanden voor dieren zonder geuremissiefactor (o.a. koeien en paarden) en voor specifieke categorieën geurgevoelige gebouwen • Minimumafstanden voor andere agrarische activiteiten • Cumulatie alleen voor plannen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geurgevoelig gebouw of geurgevoelige locatie i.p.v. geurgevoelig object • Bebouwingscontour geur: hoger geurbeschermingsniveau • Geen geurbescherming tijdelijke afwijkingen (< 10 jaar)

Geur (industrie)	
Wat blijft hetzelfde?	Wat wordt anders?
<ul style="list-style-type: none"> • Standaardnorm voor zuiveringstechnisch werk • Middelvoorschriften voor met name genoemde activiteiten • Mogelijkheid voor eigen geurregels 	<ul style="list-style-type: none"> • Geurgevoelig gebouw of geurgevoelige locatie i.p.v. geurgevoelig object • Bebouwingscontour geur: hoger geurbeschermingsniveau • Geen geurbescherming tijdelijke afwijkingen (< 10 jaar) • Veel minder onderwerpen gereguleerd dan in Activiteitenbesluit • Meer maatwerkregels mogelijk • Meer vrije regelruimte

Geur (horeca)	
Wat blijft hetzelfde?	Wat wordt anders?
<ul style="list-style-type: none"> • Niets • Nu: geurvoorschriften in Activiteitenbesluit • Straks: geen landelijke regels geur horeca 	<ul style="list-style-type: none"> • Alles • Vrije regelruimte voor geur horeca

Geur (horeca)	
Wat blijft hetzelfde?	Wat wordt anders?
<ul style="list-style-type: none"> • Wet bodembescherming wordt ingetrokken • Aanpak saneringen wijzig niet: <ul style="list-style-type: none"> - Melding - Standaard aanpak van saneringen 	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingswet kijkt meer naar nieuwe gevallen • Bevoegd gezag uitgangspunt is decentraal, tenzij • Ruimte voor gebiedseigen beleid <ul style="list-style-type: none"> - Gebied aanwijzen waar geen bodemonderzoek nodig is voor wijziging of bouw - Gebied aanwijzen waar vrij grondverzet mogelijk is (lijkt op de huidige bodemkwaliteitskaart)

BIJLAGE 7. Wijzigingen bodem

In hoeverre wijken de toekomstige juridische mogelijkheden af van de huidige juridische mogelijkheden?

Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de huidige en toekomstige juridische mogelijkheden van de gemeenten om de bodemkwaliteit te beschermen. De huidige en toekomstige mogelijkheden zijn in de drie onderstaande schema's uiteengezet. In de schema's volgt er bij elke juridische mogelijkheid een conclusie in hoeverre de toekomstige juridische mogelijkheden afwijken van de huidige juridische mogelijkheid. Door de onderstaande schema's ontstaat er een duidelijk overzicht in hoeverre de toekomstige juridische mogelijkheden afwijken van de huidige juridische mogelijkheden.

Schema belangrijke veranderingen

Bevoegd gezag voor het uitoefenen van juridische mogelijkheden ter bescherming van de bodemkwaliteit en bij het uitvoeren van bodemtaken.

Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	Belangrijkste verschillen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ingevolge artikel 87a van de Wbb is de provincie het bevoegd gezag en op grond van artikel 88, eerste lid en vijfde lid van de Wbb kan een aangewezen (grote) gemeenten het bevoegd gezag zijn. ➤ In bepaalde gevallen zijn alle gemeenten het bevoegd gezag, dit blijkt onder meer uit artikel 95 en artikel 28, vierde lid en vijfde lid van de Wbb. ➤ Omschreven in paragraaf 2.2.2, 2.3.1, 2.4, 2.5, 2.6 en 2.7. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ingevolge artikel 87a van de Wbb is de provincie het bevoegd gezag en op grond van artikel 88, eerste lid en vijfde lid van de Wbb kan een aangewezen (grote) gemeenten het bevoegd gezag zijn. ➤ In bepaalde gevallen zijn alle gemeenten het bevoegd gezag, dit blijkt onder meer uit artikel 95 en artikel 28, vierde lid en vijfde lid van de Wbb. ➤ Omschreven in paragraaf 2.2.2, 2.3.1, 2.4, 2.5, 2.6 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ingevolge artikel 87a van de Wbb is de provincie het bevoegd gezag en op grond van artikel 88, eerste lid en vijfde lid van de Wbb kan een aangewezen (grote) gemeenten het bevoegd gezag zijn. ➤ In bepaalde gevallen zijn alle gemeenten het bevoegd gezag, dit blijkt onder meer uit artikel 95 en artikel 28, vierde lid en vijfde lid van de Wbb. ➤ Omschreven in paragraaf 2.2.2, 2.3.1, 2.4, 2.5, 2.6

Toepassing van grond en baggerspecie.

Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	Belangrijkste verschillen
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Voor het toepassen van grond en baggerspecie zijn de regels van het Bbk en Rbk van toepassing ➤ Omschreven in paragraaf 2.4.3. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het toepassen van grond en baggerspecie is een activiteit onder de Omgevingswet. Het Bbk en Rbk is toereikend genoeg en heeft voldoende afzetmogelijkheden. Er zullen slechts enkele verbeterpunten worden opgenomen. ➤ In paragraaf 4.2.2. omschreven. 	<p>Niet</p> <p>Het toepassen van grond en baggerspecie is een activiteit onder de Omgevingswet. De regels van het Bbk en Rbk voor het toepassen van grond en baggerspecie zullen onder het toekomstige recht worden overgenomen met wellicht enkele verbeterpunten.</p>

Bestemmingsplan naar omgevingsplan		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	Belangrijkste verschillen
<p>➤ Ingevolge artikel 3.1. van de Wro worden er meerdere bestemmingsplannen voor verschillende gebieden binnen het beheergebied van de gemeenten vastgesteld.</p> <p>➤ Bij het opstellen of een functiewijziging in het bestemmingsplan moet er op grond van artikel 3.1.6, eerste lid sub d van het Bro Jo. 3:2 van de Awb worden gekeken of de bodemkwaliteit past bij de huidige of toekomstige functie.</p> <p>➤ Het is (indirect) verplicht om in het bestemmingsplan een bodemparagraaf op te nemen, dit vloeit voort uit artikel 3.1.6, eerste lid sub d van het Bro.</p> <p>➤ Omschreven in paragraaf 2.5.</p>	<p>➤ Ingevolge artikel 2.4 van de Omgevingswet moet er één omgevingsplan voor het gehele beheergebied van de gemeenten vastgesteld.</p> <p>➤ Voor het toedelen van functies in het omgevingsplan dient de gemeenten rekening te houden met de bodemkwaliteit op grond van artikel 4.2 van de Omgevingswet.</p> <p>➤ In het omgevingsplan worden algemene regels opgenomen voor de bodem. In ieder geval zal het normenkader voor activiteit bouwen van een bouwwerk met een verblijfsfunctie, de aandachtsgebieden en eventueel omgevingswaarden voor de bodem worden opgenomen in het omgevingsplan.</p> <p>➤ Omschreven in paragraaf 4.1.</p>	<p>Geheel</p> <p>Er wordt één plan opgesteld voor het gehele beheergebied van de gemeenten. In plaats van specifieke regels bij een gebied van de gemeenten worden er algemene regels opgesteld voor het gehele beheergebied ter bescherming van de bodem. In het omgevingsplan zullen in ieder geval algemene regels met betrekking tot het normenkader voor activiteit bouwen van een bouwwerk met een verblijfsfunctie, de aandachtsgebieden en eventueel omgevingswaarden voor de bodem worden opgenomen in het omgevingsplan. De bodemparagraaf verdwijnt.</p>

Bodemonderzoek		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	Belangrijkste verschillen
<p>➤ Bestemmingsplan</p> <p>De gemeenten beoordelen of de bodemkwaliteit past bij de huidige of toekomstige functie op basis van historische informatie, bodemkwaliteitskaart of beschikbare bodemonderzoeken. Indien er te weinig informatie is, dan zijn de gemeenten verplicht om een bodemonderzoek te verrichten, ingevolge artikel 3.1.6, eerste lid sub d van het Bro Jo. 3:2 van de Awb.</p> <p>➤ Omgevingsvergunning</p> <p>Het verrichten van een bodemonderzoek is verplicht, ingevolge artikel 8, vierde lid Wonw, bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor bouwen als het gaat om een bouwwerk zoals bedoeld in artikel 8, derde lid sub a tot en met c van de Wonw.</p> <p>➤ Bouwverordening</p> <p>In de bouwverordening van de gemeenten is omschreven wanneer iemand verplicht is tot het verrichten van een bodemonderzoek. De gemeenten is verplicht om de onderzoeksverplichting op te nemen op grond van artikel 8, vierde lid sub a van de Wonw.</p>	<p>➤ Bij het toedelen van functies in het omgevingsplan beoordeelt de gemeenten of de functie past bij de bodemkwaliteit op basis van historische informatie, bodemkwaliteitskaart of beschikbare bodemonderzoeken. Indien er te weinig informatie is, dan zijn de gemeenten verplicht om een bodemonderzoek te verrichten.</p> <p>➤ De gemeenten is verplicht om aandachtsgebieden aan te wijzen in het omgevingsplan.</p> <p>➤ Bij een voorgenomen activiteit in een aandachtsgebied is het verplicht om een bodemonderzoek te verrichten.</p> <p>➤ Bij een omgevingsvergunning voor bijvoorbeeld specifieke bouwactiviteit kan de gemeente een specifieke eis koppelen, zoals het doen van een bodemonderzoek.</p> <p>➤ Omschreven in paragraaf 4.1.</p>	<p>Grotendeels</p> <p>Op basis van verschillende wetten is het verplicht om bodemonderzoek te doen en in de toekomst is het enkel verplicht op grond van de Omgevingswet. Bij het toedelen van functies moet er nog steeds worden gekeken of de bodemkwaliteit past bij de functie. Als er te weinig informatie beschikbaar is dient de gemeenten ook onder het toekomstige recht een bodemonderzoek te verrichten. De verplichting voor een bodemonderzoek geldt bij een voorgenomen activiteit in een aandachtsgebied. Daarnaast kan de gemeenten bij een omgevingsvergunning als specifieke eis stellen dat er verplicht een bodemonderzoek verricht moet worden.</p>

Meldingsplicht		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	Belangrijkste verschillen
<p>➤ Bij de volgende gevallen is er sprake van een meldingsplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingevolge artikel 27 en 41 van de Wbb als er een bodemverontreiniging wordt ontdekt; • Ingevolge artikel 28 van de Wbb bij plannen voor het saneren van een verontreiniging; • Bij het toepassen van grond en baggerspecie of bouwstoffen op grond van artikel 32, eerste lid van het Bbk en artikel 42, eerste lid van het Bbk. <p>➤ Omschreven in paragraaf 2.2.3, 2.2.4, 2.3.5.</p>	<p>➤ Er wordt voornamelijk gebruik gemaakt van algemene regels en daarom zal er slechts bij uitzondering een meldingsplicht gelden.</p> <p>➤ Omschreven in 4.1.</p>	<p>Geheel</p> <p>Alleen bij (nog vast te stellen) uitzonderingen moet er een melding worden gemaakt bij het bevoegd gezag.</p>

Schema historische bodemverontreinigingen

Wettelijke verankering		
Huidige juridische mogelijkheden	Toekomstige juridische mogelijkheden	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>De huidige juridische mogelijkheden met betrekking tot de aanpak van de historische bodemverontreiniging zijn in paragraaf 2.2.3. omschreven. Hieronder worden de uitgangspunten weergegeven.</p>	<p>De toekomstige juridische mogelijkheden met betrekking tot de aanpak van historische bodemverontreiniging zijn in paragraaf 4.4.2. omschreven. Hieronder worden de uitgangspunten weergegeven.</p>	

Bevoegd gezag		
Huidige juridische mogelijkheden	Toekomstige juridische mogelijkheden	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>D ➤ De provincie (artikel 87a van de Wbb) of de aangewezen (grote) gemeenten (artikel 88, eerste en vijfde lid van de Wbb) zijn het bevoegd gezag bij de gevalsgerichte aanpak.</p> <p>➤ Bij een niet ernstige bodemverontreiniging en de overige niet meldingsplicht gevallen zijn alle gemeenten bevoegd, ingevolge artikel 28 lid vier en lid vijf van de Wbb.</p>	<p>➤ De gemeenten zijn het bevoegd gezag bij de activiteitgerichte aanpak, dit vloeit voort uit artikel 2.3 van de Omgevingswet.</p>	<p>Gedeeltelijk</p> <p>De gemeenten waren onder het huidige recht in bepaalde gevallen het bevoegd gezag. Onder het toekomstige recht zijn de gemeenten in alle gevallen het bevoegd gezag.</p>

Verantwoordelijkheid		
Huidige juridische mogelijkheden	Toekomstige juridische mogelijkheden	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ De veroorzaker is verantwoordelijk voor de bodemverontreiniging. De veroorzaker is verplicht om de bodemverontreiniging aan te pakken.</p>	<p>De eigenaar is verantwoordelijk voor de bodemverontreiniging. De eigenaar is verplicht om de bodemverontreiniging aan te pakken volgens algemene regels, dit wordt in het Aanvullingsbesluit Bodem opgenomen.</p>	<p>Geheel Niet de eigenaar maar de veroorzaker is verantwoordelijk voor de bodemverontreiniging en is daardoor verplicht om de bodemverontreiniging aan te pakken volgens algemene regels als dat nodig is.</p>

Aanpak		
Huidige juridische mogelijkheden	Toekomstige juridische mogelijkheden	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ Bij de gevalsgerichte aanpak wordt er gekeken of het om een geval van ernstige en spoedeisende bodemverontreiniging gaat. Ingevolge artikel 36 van de Wbb en de risicobenadering op grond van artikel bijlage 2 circulaire bodemsanering.</p>	<p>➤ Bij de activiteitgerichte aanpak wordt er pas naar de bodemkwaliteit gekeken wanneer daar een natuurlijke aanleiding voor is, dit is bij een voorgenomen activiteit. De activiteit bepaalt de benodigde bodemkwaliteit</p>	<p>Geheel Er wordt niet meer gekeken of het om een geval van ernstige en spoedeisende bodemverontreiniging gaat. Pas bij een voorgenomen activiteit wordt er naar de bodemkwaliteit gekeken. Indien er geen sprake is van een voorgenomen activiteit wordt er niets met de bodemverontreiniging gedaan.</p>

Saneren		
Huidige juridische mogelijkheden	Toekomstige juridische mogelijkheden	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ Saneren is verplicht als het gaat om een ernstig en spoedeisende bodemverontreiniging. Op grond van artikel 38 van de Wbb.</p>	<p>➤ Het saneren van een bodemverontreiniging is alleen verplicht als daardoor de benodigde bodemkwaliteit kan worden bereikt voor de activiteit.</p>	<p>Geheel Saneren is niet meer verplicht. Er wordt alleen gesaneerd als dat nodig is om de benodigde kwaliteit voor de activiteit te bereiken.</p>

Het doel van saneren		
Huidige juridische mogelijkheden	Toekomstige juridische mogelijkheden	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ Bij sanering staat functiegericht saneren centraal op grond van artikel 38, eerste lid van de Wbb. Dit houdt in dat de bodem tenminste geschikt moet zijn voor de toekomstige functie. Het verbeteren van de bodemkwaliteit staat hierbij voorop.</p>	<p>➤ Het doel is om de benodigde bodemkwaliteit te bereiken voor de activiteit. Hierbij staat hetgeen wat er op of in de bodem gaat gebeuren centraal.</p>	<p>Gedeeltelijk Bij functiegericht saneren staat het verbeteren van de bodemkwaliteit voorop, terwijl in de toekomst hetgeen wat er op of in de bodem gaat gebeuren centraal staat. Het gaat om de benodigde bodemkwaliteit voor de activiteit.</p>

Bevoegdheden		
Huidige juridische mogelijkheden	Toekomstige juridische mogelijkheden	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ Bevoegd gezag kan de sanering alleen afdwingen bij een spoedeisende bodemverontreiniging d.m.v. het opleggen van een bestuursrechtelijke sanctie. Op grond van artikel 95, vierde lid van de Wbb</p>	<p>➤ Bevoegd gezag kan slechts optreden bij een bodemverontreiniging met onaanvaardbare risico's.</p>	<p>Geheel De bevoegdheid om bestuursrechtelijk handhavend op te treden vervalt.</p>

Bodemverontreiniging met onaanvaardbare risico's		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ Een bodemverontreiniging met onaanvaardbare risico is een spoedeisende bodemverontreiniging en moet dan ook gesaneerd worden, zoals hierboven omschreven is. Hierbij gaat het onaanvaardbare risico's ten opzicht van de gezondheid en de verspreiding van de bodemverontreiniging. Op grond van bijlage 2 van de circulaire bodemsanering.</p>	<p>➤ Als er een bodemverontreiniging met onaanvaardbare gezondheidsrisico's wordt aangetroffen, dan is de eigenaar verplicht om gezondheidsrisico beperkende maatregelen te nemen.</p> <p>➤ Als de eigenaar het nemen van deze maatregelen nalaat, dan kan het bevoegd gezag de maatregelen voor hem nemen en de kosten op hem verhalen.</p>	<p>Geheel</p> <p>Het verplicht saneren wordt bij een bodemverontreiniging met onaanvaardbare risico's wordt vervangen met de verplichting voor de eigenaar om risico beperkende maatregelen te nemen. Het gaat in de toekomstig enkel nog om de onaanvaardbare gezondheidsrisico's. De onaanvaardbare risico's in verband met de kans op verspreiding van de bodemverontreiniging vervalt. Daarnaast kan het bevoegd gezag geen bestuursrechtelijke sanctie opleggen aan de eigenaar. Het bevoegd gezag kan daarentegen wel de risico beperkende maatregelen voor de eigenaar nemen en de kosten vervolgens op hem verhalen.</p>

Toevalvondst		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ Als er bij toeval een bodemverontreiniging wordt ontdekt wordt er ook gekeken of er sprake is van een ernstig en spoedeisend geval van bodemverontreiniging. De voorgaande juridische mogelijkheden gelden ook bij een toevalsvondst.</p>	<p>➤ Alleen bij een toevalsvondst met onaanvaardbare gezondheidsrisico's moet de eigenaar onmiddellijk risico beperkende maatregelen treffen. De eigenaar is niet verplicht om te saneren. Voor saneren kan hij wachten op een natuurlijk moment.</p> <p>➤ Net als bij de normale bodemverontreiniging met onaanvaardbare gezondheidsrisico's kan het bevoegd gezag de maatregelen voor de eigenaar nemen en de kosten op hem verhalen. Op grond van artikel 19.2a van de Concept Aanvullingswet Bodem.</p>	<p>Geheel</p> <p>Bij een toevalsvondst met onaanvaardbare gezondheidsrisico's moet de eigenaar onmiddellijk risico beperkende maatregelen treffen. Onder het huidige recht zou de grond gesaneerd moeten worden dat is in de toekomst niet nodig. Het bevoegd gezag heeft hierbij ook de bevoegdheid om de maatregelen te treffen voor de eigenaar.</p>

Schema nieuwe bodemverontreinigingen

Wettelijke verankering		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	In hoeverre wijkt het straks af?
De huidige juridische mogelijkheden met betrekking tot nieuwe bodemverontreinigingen zijn in paragraaf 2.2.4. omschreven. Hieronder worden de uitgangspunten weergegeven.	De toekomstige juridische mogelijkheden met betrekking tot nieuwe bodemverontreinigingen zijn in paragraaf 4.2.3. omschreven. Hieronder worden de uitgangspunten weergegeven.	

Bevoegd gezag		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	In hoeverre wijkt het straks af?
➤ Bij de preventieve zorgplicht zijn de gemeenten het bevoegd gezag op grond van artikel 95 van de Wbb en bij de herstelplicht zijn de provincie of een aangewezen (grote) gemeenten het bevoegd gezag.	➤ Bij de specifieke zorgplicht zijn de gemeenten het bevoegd gezag.	Gedeeltelijk De gemeenten zijn voor zowel de zorgplicht als voor de herstelplicht het bevoegd gezag.

Verantwoordelijk		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	In hoeverre wijkt het straks af?
➤ De veroorzaker is verantwoordelijk om een nieuwe bodemverontreiniging te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Op grond van artikel 13 van de Wbb.	➤ De veroorzaker is verantwoordelijk om een bodemverontreiniging te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.	Niet De veroorzaker blijft verantwoordelijk voor het voorkomen, het beperken en het ongedaan maken van een nieuwe bodemverontreiniging.

Zorgplicht		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	In hoeverre wijkt het straks af?
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Algemene zorgplicht De algemene zorgplicht bestaat uit een zorgplicht en een herstelplicht. ➤ De algemene zorgplicht is bij alle gevallen van toepassing. ➤ Op grond van artikel 13 van de Wbb. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bij de specifieke zorgplicht zijn de gemeenten het bevoegd gezag. ➤ Specifieke zorgplicht wordt opgenomen in het Aanvullingsbesluit Bodem. Grondslag artikel 4.3 van de Omgevingswet. De specifieke zorgplicht bestaat uit een zorgplicht en herstelplicht. ➤ De algemene zorgplicht is enkel van toepassing op activiteiten die onder de Omgevingswet zijn geregeld. Er zal ruimte gecreëerd worden voor bedrijven om de aanpak van een bodemverontreiniging meer in te passen binnen de ontwikkelingen en processen van het bedrijf. 	Gedeeltelijk De specifieke zorgplicht bestaat ook uit een zorgplicht en herstelplicht. De specifieke zorgplicht heeft echter een minder ruime reikwijdte dan de algemene zorgplicht. De specifieke zorgplicht is namelijk alleen van toepassing bij activiteiten die onder de Omgevingswet zijn geregeld. Daarnaast krijgen bedrijven waarschijnlijk meer ruimte om de aanpak van de bodemverontreiniging meer in te passen binnen de ontwikkelingen en processen van het bedrijf.

Bevoegdheden		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ Bij het schenden van de zorgplicht zijn alle gemeenten bevoegd om aan de veroorzaker een bestuursrechtelijk sanctie op te leggen en de gemaakte kosten op de veroorzaker te verhalen. Op grond van artikel 95 van de Wbb.</p>	<p>➤ Bij de specifieke zorgplicht is het bevoegd gezag verplicht om bestuursrechtelijk en de gemaakte kosten op de veroorzaker te verhalen of strafrechtelijk handhavend op te treden.</p>	<p>Grotendeels Naast de bevoegdheid om bestuursrechtelijk handhavend op te treden krijgt het bevoegd gezag ook de mogelijkheid om strafrechtelijk handhavend op te treden.</p>

Ongewoon voorval		
Huidige juridische kader	Toekomstige juridische kader	In hoeverre wijkt het straks af?
<p>➤ Een ongewoon voorval is een (plotse) actuele gebeurtenis of een afwijkende gebeurtenis die een verontreiniging of aantasting van de bodem tot gevolg heeft en waarbij ingrijpen vereist is.</p> <p>➤ Onder het ongewoon voorval valt ook een calamiteit.</p> <p>➤ Het bevoegd gezag is op grond van artikel 30 van de Wbb de provincie of een aangewezen (grote) gemeenten.</p> <p>➤ De regels van de algemene zorgplicht zijn van toepassing en snel ingrijpen is vereist. Daarnaast zijn de artikelen 30 tot en met 35 van de Wbb van toepassing.</p> <p>➤ Omschreven in paragraaf 2.1. en 2.2.4.</p>	<p>➤ Een ongewoon voorval is een actuele gebeurtenis die een verontreiniging of aantasting van de bodem tot gevolg heeft en waarbij snel ingrijpen vereist is.</p> <p>➤ Onder het ongewoon voorval valt ook calamiteit.</p> <p>➤ Regels van de specifieke zorgplicht zijn onverwijld van toepassing.</p> <p>➤ Ingevolge artikel 19.4 van de Omgevingswet kan het bevoegd gezag de veroorzaker direct verplichten tot het nemen van maatregelen en kan aanwijzingen geven aan de veroorzaker.</p> <p>➤ Indien de veroorzaker nalaat deze maatregelen te nemen kan het bevoegd gezag, ingevolge artikel 19.5 van de Omgevingswet, deze in voor de veroorzaker nemen en de kosten op hem verhalen.</p> <p>➤ Omschreven in paragraaf 4.4.4.</p>	<p>Gedeeltelijk De definitie van een ongewoon voorval blijft hetzelfde onder de Omgevingswet. De specifieke zorgplicht blijft van toepassing deze is overigens bijna hetzelfde als algemene zorgplicht (zie hierboven). In afdeling 19 van de Omgevingswet zijn er specifieke artikelen opgenomen die bij een ongewoon voorval van toepassing zijn. Hierdoor kan het bevoegd gezag maatregelen nemen indien de veroorzaker dit nalaat en de daarbij gemaakte kosten op de veroorzaker verhalen.</p>

Algemene aanbevelingen

- Het Aanvullingsbesluit Bodem is nog niet bekend en hierdoor is het mogelijk dat er nog een aantal veranderingen kunnen plaatsvinden. Het is daarom wenselijk dat de medewerkers van team Milieu informatieve- en studiebijeenkomsten bijwonen over het onderwerp bodem in de Omgevingswet. Op die manier kunnen zij nieuwe kennis vergaren over het nieuwe bodembeleid en blijven zij op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bodem in de Omgevingswet.
- In 2018 wordt het Aanvullingsbesluit Bodem waarschijnlijk pas bekend. Het advies is om in combinatie met dit onderzoeksverslag te kijken naar het Aanvullingsbesluit Bodem. Als er uit het Aanvullingsbesluit Bodem blijkt dat er verschillende onderdelen veranderd zijn, dan moet er worden gekeken naar de gevolgen en welke mogelijkheden de veranderingen met zich meebrengen.
- Het is goed om contact hebben met pilot gemeenten die in de omgevingsvisie of in het omgevingsplan het onderwerp bodem hebben opgenomen. De kennis en ervaringen van de pilot gemeenten kunnen goed van pas komen bij het opstellen van de omgevingsvisie of het omgevingsplan.

Inhoudelijke aanbevelingen

- De specifieke zorgplicht is slechts van toepassing bij activiteiten binnen de Omgevingswet. Er moet overwogen worden of het wenselijk is om een algemene zorgplicht voor de bodem op te nemen in het omgevingsplan door middel van een maatwerkregel. Met een algemene zorgplicht kan er voorkomen worden dat er nieuwe bodemverontreinigingen ontstaan buiten de activiteiten om waarop de specifieke zorgplicht van toepassing is.
- De ruimte die wordt gecreëerd bij het aanpakken van bedrijven wordt nog in het Aanvullingsbesluit uitgewerkt. Indien er uit het Aanvullingsbesluit Bodem blijkt dat er beleidsvrijheid bestaat is het van belang om na te denken over het opstellen van voorwaarden, zoals een termijn waarbinnen een bedrijf de nieuwe bodemverontreiniging moet aanpakken.
- Voor de activiteit bouwen van een bouwwerk met een verblijfsfunctie moet er een normenkader worden vastgesteld in het omgevingsplan. Voor bepaalde gebieden in het beheergebied kan het wenselijk zijn om gebruiksvoorwaarden vast te stellen. Hierbij moet er worden nagedacht over de gebiedskwaliteit en het type bodemgebruik.
- In het omgevingsplan kunnen er omgevingswaarden voor bodem worden opgenomen. Het is wenselijk om te overwegen voor welke gebieden eventueel omgevingswaarden voor bodem worden vastgesteld. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat de omgevingswaarden voor bodem bindend zijn voor de gemeente Lochem. De omgevingswaarden moeten gemonitord kunnen worden en er kan een verplichting voortvloeien tot het vast stellen van een programma.
- Vooruitlopend op de Omgevingswet kan het team Milieu eventuele ambities voor de bodem nu al op papier zetten, waardoor de gemeente zich zal onderscheiden van andere gemeenten en wat past binnen de gemeenten Lochem. Hierdoor hoeft er bij het vaststellen van de omgevingsvisie alleen te worden beoordeeld of de ambities uiteindelijk haalbaar zijn of niet. Als de ambities haalbaar zijn worden ze opgenomen in de Omgevingswet.

BIJLAGE 8. Positionering RWS

Samenwerking BG-schappen (vergunningverlening & handhaving)

- RWS blijft BG voor activiteiten op/rond Rijkswegen (vv / hh).
- Het exacte gebied wordt thans op kaart begrenst ("beperkingengebied hoofwegen")
- Als een initiatief daar zowel van gemeente als RWS vergunning behoeft (=samenloop) dan kan de initiatiefnemer kiezen voor één vergunning =>
  - Gemeente beschikt
  - RWS geeft advies en heeft instemmingsrecht
  - termijn is 4 weken langer
  - Zonder beide handtekeningen mag aanvrager niet beginnen
  - Beiden kunnen handhaven
- Nodig: elkaar snel vinden (al in het voortraject), digitaal stelsel op orde voor deze situaties, afspraken over informatievoorziening (algemeen op site en in contact initiatiefnemer)

RWS NN

De Omgevingswet

Samenwerking BG-schappen (vergunningverlening & handhaving)

- Rivierbed (IJssel) en Rijkskanalen (Twentekanaal)
- Er blijft een separate beschikking voor wateractiviteiten bestaan (bij samenloop RWS-waterschap beschikt waterschap in beginsel)
  - Afstemming met gemeentelijke omgevingsvergunning belangrijk (nu vaak via bepalingen in bestemmingsplan geborgd)
  - HH blijft bij waterbeheerders
  - Het exacte gebied wordt thans op kaart begrenst ("beperkingengebied hoofdwatersen")
  - Nodig: waarborgen voor het elkaar snel vinden (al in het voortraject),

RWS NN

De Omgevingswet

Omgevingsplannen

- Nodig: Waarborg dat RWS tijdig wordt geconsulteerd (ambitie zou o.a. moeten zijn: wij hoeven niet meer in te spreken)
- Formele consultatieplicht is impliciet (verplicht Bro 3.1.1 vooroverleg vervalt, consultatie Waterbeheerder niet verplicht)
- Wel: plicht om de gevolgen voor watersystemen te betrekken en de generieke plicht om belanghebbenden te consulteren.
- Borg dat gerekend wordt met bindende beperkingen in BKL (o.a. rond hoofdwegen, rijksvaarwegen, rijkswateren, nationale buisleidingstroken).
- Vrijere regelruimte (mengpaneel milieu) o.a. lucht, geluid, externe veiligheid => raakvlakken RWS. Dus overleg met wegebeheerder.

Omgevingsvisies

- Landelijke Omgevingsvisie in voorbereiding
- Rijkwaterstaat heeft een inhoudelijke inzet bepaald richting prov/gem omgevingsvisies:
"Geel in omgevingsvisies"
- uitspraken generiek (alle omgevingsvisies)
- uitspraken mbt Gelderse overheden

Overig

- Landelijke Omgevingsvisie in voorbereiding
- Rijkswaterstaat heeft een inhoudelijke inzet bepaald richting provincie omgevingsvisies:
  - “Geel in omgevingsvisies”
  - uitspraken generiek (alle omgevingsvisies)
  - uitspraken mbt Gelderse overheden
- Rijkswaterstaat gaat niet meer onteigenen voor alle overheden => elke overheid kan dat

Inzet Geel in Omgevingsvisies (alle visies)

- A. Koppel initiatieven aan de vervangingsopgaven van infrabeheerders om integrale duurzame gebiedsontwikkeling te bevorderen, bij voorkeur met de vernieuwde MIRT-aanpak.
- B. Pak bereikbaarheidsopgaven programmatisch aan, als onderdeel van een brede, gebiedsgerichte benadering.
- C. Stimuleer het gebruik van infrastructuur en gebouwen van overheden voor duurzame energieopwekking en -opslag.
- D. Speel adaptief in op onzekere ontwikkelingen in bijvoorbeeld klimaat, bevolkingsgroei en economische ontwikkeling en borg de adaptieve werkwijze in het uitvoeringsinstrumentarium van de omgevingsvisie.
- E. Veranker de deltabeslissingen en de voorkeursstrategieën van het Deltaprogramma.
- F. Streef naar robuuste verbindingen, van deur tot deur voor de weggebruiker en van verlader tot afnemer voor de vaarweggebruiker. Stimuleer de verschillende (vaar) wegbeheerders het hoofd(vaar)wegennet en de regionale (vaar)wegennetten als één geheel te beschouwen, in het gebruik, bij aanleg en bij beheer en onderhoud.
- G. Zet stevig in op de ontwikkeling van innovatieve informatiesystemen om wegen, vaarwegen en watersystemen veilig, duurzaam en efficiënt te benutten.
- H. Neem de Omgevingswijzer op in het uitvoeringsinstrumentarium van de regionale omgevingsvisies om de maatschappelijke meerwaarde van projecten te maximaliseren.

Geel in de delta – inzet Gelders omgevingsvisies

- A. Blijf bij het invullen van de hoofdpogaven uit het MIRT voor Arnhem-Nijmegen en de Stedendriehoek de samenwerking met de weg- en waterbeheerders opzoeken en voortzetten.
- B. Vertaal in de omgevingsvisies de ambities op het gebied van logistiek in eisen aan wegen en vaarwegen en schets een helder toekomstbeeld voor het vervoer over water.
- C. Denk actief mee over het ontwikkelen van synchromodaal gebruik van de mobiliteitsnetwerken en geef hier aandacht aan in de omgevingsvisies, in het bijzonder voor de corridor Rotterdam-Duitsland (A15, Waal, Betuweroute).
- D. Stimuleer samenwerking tussen wegbeheerders om mobiliteitsnetwerken robuust te houden, gegeven de kwetsbaarheid van oeververbindingen (bruggen over de grote rivieren).
- E. Geef het thema duurzaamheid - met circulaire economie als onderdeel daarvan - concreet vorm binnen de verschillende projecten in de provincie en stimuleer de opzet van een grondstoffenbank.
- F. Benut de kennis en ervaring van Rijkswaterstaat bij de uitvoering van het Gelders Energieakkoord.
- G. Bied ruimte voor dijkversterkingen en rivierverruiming langs de Rijntakken.
- H. Besteed aandacht aan de afstemming tussen natuur en hoogwaterveiligheid, gezien de diverse taken van de provincie op het gebied van natuur in en langs de rivier.
- I. Zet in op hechte samenwerking met alle andere overheden rond het IJsselmeergebied op basis van gezamenlijke doelstellingen, een gezamenlijke investeringsstrategie en een kennis- en innovatieagenda.
- J. Geef aandacht aan eventuele bereikbaarheidsopgaven op het Gelderse hoofdwegennet als gevolg van de ontwikkeling van Lelystad Airport.
- K. Zet in op betere samenwerking met Duitsland, onder meer bij grensoverschrijdende vraagstukken op het gebied van mobiliteit en waterbeheer.

BIJLAGE 9. Communicatie- en participatieplan Omgevingswet**Communicatie- en participatieplan Omgevingswet**

14 April 2017

Iedereen wil een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Maar daarvoor moet je wel goede afspraken met elkaar maken. Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is te complex en versnipperd. Er zijn meer dan twintig wetten en honderden regelingen. Ook is voor inwoners en ondernemers vaak niet duidelijk wat per gebied wel en niet mogelijk is. Daarom komt er een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het mooier, schoner en veiliger maken van de leefomgeving. De nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De leefomgeving staat centraal. Een ander uitgangspunt is dat afwegingen zoveel mogelijk op decentraal niveau gemaakt worden.

De Omgevingswet heeft vier belangrijke verbeterdoelen:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet gaat niet om het verbeteren of optimaliseren van de bestaande situatie en manier van werken, maar om het echt anders doen. Werken volgens de Omgevingswet vraagt om integrale planvorming en -uitvoering, waarbij elke overheid en ketenpartner zijn rol kent en neemt, evenals inwoners en ondernemers.

Elke gemeente, provincie, waterschap en ook het Rijk maakt in de nabije toekomst één integrale omgevingsvisie. In die visie komen alle aspecten voor het betreffende gebied samen: ruimtelijke ordening, bouwen, wonen, ondernemen, evenementen, infrastructuur, mobiliteit, natuur, milieu, water, geluid, luchtkwaliteit, toerisme, recreatie, monumentenzorg et cetera. Deze visie wordt vertaald in één set regels die bepaalt wat waar wel en niet mag.

Bij het maken van die visies, regels en plannen hebben inwoners, ondernemers en belangenorganisaties de kans om in een vroegtijdig stadium mee te denken over wat wel en niet mogelijk is, in plaats van achteraf. Dit vergt van bewoners en bedrijven wel, dat zij actief gebruik maken van deze mogelijkheid en inbrengen welke plannen zij hebben in een buurt of gebied. Bij de keuze van communicatiemiddelen moet hier dus nadrukkelijk rekening worden gehouden.

Medio 2020 treedt de Omgevingswet op zijn vroegst in werking. De invoering van de Omgevingswet gebeurt fasegewijs. We willen zorgen voor een flexibel pakket aan middelen dat we doelgericht kunnen inzetten voor iedere communicatievraag die in dit kader op het pad komt.

Dit communicatie- en participatieplan beschrijft hoe de communicatie aangepakt kan worden en welke (externe) ondersteuning daar eventueel bij nodig is.

De communicatieaanpak

We formuleren een aantal speerpunten als onderlegger van de communicatiestrategie.

Iedereen op de hoogte

We willen dat iedereen alle informatie over de Omgevingswet snel en makkelijk kan vinden. Dat betekent dat we online zorgen voor een centrale plek waar alle actuele informatie gebundeld is (op de website en via intranet).

Flexibel

Omdat veel dingen nog niet duidelijk zijn, en er nog volop keuzes moeten worden gemaakt, zal ook de inhoud van dit communicatie- en participatieplan enigszins dynamisch zijn. We zorgen daarom voor een flexibel pakket aan middelen dat we doelgericht kunnen inzetten voor iedere communicatievraag die in dit kader op het pad komt.

Concreet en herkenbaar

Een grote uitdaging is om het onderwerp 'Omgevingswet' concreet te maken. Het is voor velen nog een abstract begrip. We maken het leuk en uitnodigend en gebruiken herkenbare voorbeelden en situaties van alle dag.

Klant als uitgangspunt

In complexe trajecten zien we vaak een focus op een deelprobleem en dat het uiteindelijke doel op de achtergrond verdwijnt. Om dit te voorkomen willen we alle communicatieonderwerpen brengen vanuit het perspectief van de klant en van het uiteindelijke doel waar we naar streven.

Basisboodschap

We willen de link houden met de landelijke begrippen eenvoudig en beter, maar het gaat wel om de Lochemse invulling. We willen ook duidelijk maken dat het een gezamenlijk proces is. We hanteren de volgende basisboodschap/ oproep die in de middelen terugkomt:

Omgevingswet Lochem: Samen werken aan onze leefomgeving

Iedereen wil een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Daarvoor maken we in de gemeente Lochem afspraken met elkaar wat op welke plaats mogelijk is. De nieuwe Omgevingswet maakt maatwerk mogelijk zodat goede initiatieven kansen krijgen. We willen wat goed is behouden en samen met u werken aan verbeteringen in onze mooie gemeente. Zo zorgen we ervoor dat Lochem een plek is waar je graag wilt zijn.

Herkenbare stijl

Communicatie is effectiever wanneer de ontvanger snel herkent wie de afzender is en over welk onderwerp het gaat. In dit programma willen we daarnaast ook vaak complexe onderwerpen op een laagdrempelige manier voor het voetlicht brengen. Het beeldmerk dat is ontwikkeld kan hiervoor goed als basis worden gebruikt.

Doelgroepen

De Omgevingswet heeft een behoorlijke impact op de gemeentelijke organisatie. Er komen nieuwe, integrale instrumenten, de werkwijze zal onder de loep genomen moeten worden, de dienstverlening wordt aangepast en de rol van de overheid en de medewerkers zal veranderen. Het is daarom van belang om iedereen die hier mee te maken krijgt vroegtijdig te betrekken bij het invoeringstraject.

Interne doelgroepen

Voor de interne communicatie zijn er verschillende doelgroepen te onderscheiden. Allereerst is er de projectorganisatie. Deze bestaat uit een programmateam en drie projectgroepen te weten Dienstverlening, Architectuur en Wetgeving. Daarnaast hebben we te maken met het bestuur, het management en de organisatie. De organisatie is daarbij nader te onderscheiden in een gedeelte waarvan het werkproces direct geraakt wordt door de invoering van de Omgevingswet en een gedeelte die meer indirect te maken krijgen met de Omgevingswet of waarvan het goed is om op de hoogte te zijn van de veranderingen. We laten in dit plan het regulier overleg tussen stuurgroep, projectgroepen en raads werkgroep in verband met dit programma buiten beschouwing.

Samengevat zal de interne communicatie zich richten op de volgende doelgroepen:

- College B&W
- Gemeenteraad/raads werkgroep
- Direct betrokken medewerkers
- Indirect betrokkenen medewerkers

Externe doelgroepen

Naast communicatie met interne partijen, is het ook van belang dat externe partijen betrokken worden bij de invoering van de Omgevingswet. Vanuit het programma is er al een overlegstructuur met VNOG, ODA, Rijkswaterstaat, Provincie, WRIJ, GGD, buurgemeenten, regio's Stedendriehoek en Achterhoek. Deze laten we hier buiten beschouwing.

Gedurende het traject zal de externe communicatie zich richten op de volgende doelgroepen:

- Inwoners algemeen
- Ondernemers
- belangenverenigingen (vanuit bewonersgroepen en vanuit andere invalshoeken, deze brengen we nader in kaart!)

Communicatiedoelstellingen

Een overall doelstelling voor communicatie is dat alle betrokkenen een goede basiskennis over de omgevingswet hebben en het gevoel ervaren dat er weliswaar veel moet gebeuren, maar dat 'we het samen doen'. Het moet voor iedereen duidelijk zijn wat de verbinding is tussen de deelprojecten, het totale programma en het einddoel. Doelgroepen ervaren het als een logisch en samenhangend geheel. Ze hebben het gevoel dat er ruimte is voor eigen inbreng en voelen zich betrokken bij het proces. In alle stappen, bij elke keuze stellen we de klant centraal. Zodat het uiteindelijk voor de klant, maar ook voor onszelf 'eenvoudiger, beter en snel' wordt.

Het invoeringstraject bestaat uit 4 fasen.

- Fase 1: Bewustwording
- Fase 2: Inventarisatie
- Fase 3: Beleidskeuzes
- Fase 4: Implementatie

Elke fase kent zijn eigen dynamiek en ook zijn eigen aandachtspunten met betrekking tot de communicatie.

Fase 1 en 2

Gedurende de eerste 2 fases is het belangrijk dat zowel intern als extern mensen weten dat de Omgevingswet er aan komt, wat de wet inhoudt en wat die voor hen betekent. Deze informatie moet via alle gemeentelijke kanalen beschikbaar zijn/worden. We informeren alle doelgroepen over de reikwijdte van de Omgevingswet, het te doorlopen invoeringstraject en de mogelijke consequenties van de Omgevingswet voor het werk. Denk aan andere vormen van interne samenwerking, het aanpassen van de verschillende werkprocessen en de informatievoorziening. Ook wordt gestart met de veranderingsopgave die de Omgevingswet met zich meebrengt. In deze projectfase zal het veelal nog zenden zijn maar aan het einde van deze fase zal de wederkerigheid in de contacten groter worden.

Fase 3 en 4

In fase 3 en 4 nemen we de doelgroepen mee in de beleidskeuzes die we maken. Daarbij gaat het vooral om de groep inwoners. De communicatie is dan behalve op informeren, meer gericht op het betrekken en participeren.

Om de omgeving te betrekken bij de Omgevingswet moet je je omgeving kennen. Hoe slagen we erin om de juiste personen en partijen te spreken? Op een manier die bij ons (de gemeente) en vooral bij hen past?

Er zijn sessies geweest om de verschillende spelers in beeld te brengen. (Bijlage actorenanalyse).

Daarbij is het volgende bepaald:

- wie zijn de voornaamste spelers
- wat zijn hun belangen
- welke onderlinge relaties hebben ze
- hoe groot is hun invloed is op de omgeving binnen de kaders van de Omgevingswet

NB> Dit kan wellicht worden herhaald, omdat deze analyse al enige tijd geleden plaatsvond.

Wanneer we uitgaan van de mate van betrokkenheid van de doelgroepen, krijgen we de volgende doelstellingen voor communicatie:

- meeweten: doelgroep moet op de hoogte zijn;
- meedenken: het is belangrijk dat de doelgroep meedenkt;
- meewerken: het is belangrijk/ cruciaal dat de doelgroep meewerkt;
- meebepalen: het is belangrijk (of onvermijdelijk) dat de doelgroep meebeslist.

Gedurende het proces, en afhankelijk van het thema, kunnen verschillende doelgroepen ook verschillende rollen hebben. Daarom werken we per rol een set communicatiemiddelen uit.

Communicatiemiddelen

We kiezen voor een set aan middelen waarbij zoveel mogelijk ruimte is voor interactie. Ook kiezen we voor een mix in online en offline middelen zodat we een breed publiek kunnen bereiken. In de praktijk blijkt dat een groot deel van de doelgroep zich wel roert op social media maar zij gaan veel minder gemakkelijk in op uitnodigingen om fysiek te verschijnen op een bijeenkomst. Sociale media zijn zowel geschikt om denkkraft van burgers te benutten als om informatie te delen. Fysieke (offline) en digitale (online) participatie kunnen elkaar versterken door online discussies te voeren en daarnaast bijeenkomsten te organiseren. Daarbij gaan we dus ook heel nadrukkelijk naar mensen toe.

Interne middelen

Meeweten en meedenken (doelgroep moet op de hoogte zijn en het is belangrijk dat de doelgroep meedenkt)		
	Wat	Voor wie
online	Informatie op intranet (themapagina)	<ul style="list-style-type: none"> • Direct betrokken medewerkers • Indirect betrokkenen medewerkers • College B&W
	Nieuwsbrief over het project	<ul style="list-style-type: none"> • College B&W • Gemeenteraad
offline	Interactieve themabijeenkomst	<ul style="list-style-type: none"> • Direct betrokken medewerkers • Direct betrokken medewerkers • Gemeenteraad • College B&W
	Informatie via teamoverleg (highlights)	<ul style="list-style-type: none"> • Indirect betrokken medewerkers
Meewerken en Meebepalen (het is belangrijk / cruciaal dat de doelgroep meewerkt, meebeslist)		
	Wat	Voor wie
online	-	-
offline	Interactieve sessie	<ul style="list-style-type: none"> • Direct betrokken medewerkers • Gemeenteraad • College B&W

Externe middelen

Meeweten (doelgroep moet op de hoogte zijn)		
	Wat	Voor wie
online	<p>Op de website van gemeente Lochem maken we een speciaal gedeelte waar alle informatie, nieuws etc. over dit onderwerp te vinden is.</p> <p>Hier komen alle lijnen samen. Sociale media zoals Facebook, Twitter en LinkedIn voor informatievoorziening naar verschillende doelgroepen. Daarbij zorgen we voor veel videocontent (filmpjes van max. 1 minuut) en visuele ondersteuning in de vorm van infographics. Met gericht online adverteren via Facebook en Twitter kun je specifieke doelgroepen bereiken mocht dat nodig zijn. Met de hastag #omgevingswet-Lochem kun je aandacht vestigen op het thema.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alle doelgroepen • Alle doelgroepen
offline	(Thema)pagina in Berkelbode waar dieper kan worden ingegaan op wat er speelt.	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners • Ondernemers

Meedenken (het is belangrijk dat de doelgroep meedenkt)		
	Wat	Voor wie
online	<p>Sociale media zoals Facebook, Twitter en LinkedIn zijn ook geschikt voor interactie met verschillende doelgroepen. Daarbij kunnen polls en stellingen oproepen tot reactie en meedenken.</p> <p>Inzet burgerpanel: om te weten te komen hoe de doelgroepen denken over bepaalde onderwerpen is de inzet van het burgerpanel een handig middel. Het burgerpanel is nieuw en de Omgevingswet is een prachtige aanleiding om dit concreet in te zetten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alle doelgroepen
offline	<p>Informatielokaal: in de verschillende grotere kernen kunnen we een leegstaand pand inrichten waar op regelmatige tijden informatie wordt gegeven. Daar kunnen we inloopspreekuren organiseren waarbij wethouder, raadsleden en evt. andere betrokken partners ook aanwezig zijn.</p> <p>Een roadshow waar we op de markt/ op straat met mensen in gesprek gaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners • Ondernemers • Inwoners

Meewerken (het is belangrijk dat de doelgroep meedenkt)	
Wat	Voor wie
online	-
offline	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners • Belangenverenigingen • Ondernemers
Interactieve bijeenkomst. Vorm aangepast aan doelgroep: voor jongeren organiseren we bijv. een Lagerhuisdebat bijv. in de hogere klassen van Het Staring college zodat ook jongeren aangespoord worden om mee te denken over de toekomst van hun eigen leefomgeving.	

Meebepalen (het is belangrijk (of onvermijdelijk) dat de doelgroep meedenkt)	
Wat	Voor wie
online	-
offline	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners • Ondernemers • Gemeenteraad • Collega B&W
Democratische besluitvorming Als het nodig is dat doelgroepen meebepalen welke keuzes worden gemaakt, dan wordt een ander proces in werking gesteld (stemmen? Referendum?)	

NB. Als dat mogelijk is kunnen we ook een aparte website creëren waar meer interactie mogelijk is (bijv. met een interactieve kaart, de mogelijkheid om ideeën in te dienen, een forumdiscussie, etc. Ok het delen van foto's en filmpjes zijn op de huidige website minder goed mogelijk.

Communicatiekalender

We werken de communicatiekalender verder uit in overleg met programmateam en de drie projectgroepen. De verschillende processen en trajecten zijn benoemd en het is duidelijk wat in welke fase er wordt gecommuniceerd. Zo is ook goed te zien hoe de verschillende doelgroepen worden geïnformeerd en betrokken en ook waar combinaties kunnen worden gemaakt. Voor de inhoudelijk betrokken medewerkers van de gemeente is het makkelijker om het overzicht te krijgen en te zien waarbij aangehaakt kan worden. Doelgroepen krijgen zo niet vanuit verschillende hoeken gefragmenteerde informatie, maar juist in samenhang en met het totaalbeeld in zicht. Deze kalender is een dynamisch document dat moet worden ingevuld door de inhoudelijk betrokkenen binnen Lochem. En kan steeds worden bijgesteld en aangevuld.

Actorenanalyse

Bepaal de voornaamste spelers

1. Verzamel een groep van 4 tot 8 collega's om de actorenanalyse te maken. Kies voor deelnemers met verschillende achtergronden en kennis van de relaties. Je kunt er ook een paar externen bij vragen. Diversiteit in de groep is belangrijk, omdat iedereen geneigd is in zijn eigen kringetje te denken.
2. Bedenk met elkaar met welke (interne en externe) spelers je te maken hebt. Dit kunnen (groepen) personen zijn, maar ook organisaties. Om de spelers in kaart te brengen kan de volgende onderverdeling helpen: beslissers, uitvoerders, gebruikers, leveranciers. Of bedenk een andere onderverdeling.
3. Inventariseer welk belang ieder van de genoemde spelers heeft bij de Omgevingswet (het product).
4. Geef aan welke relaties er tussen de verschillende spelers bestaan (bondgenoten, tegenstanders, afhankelijkheid etc.). Dit kan bijvoorbeeld consequenties hebben voor de volgorde waarin je verschillende spelers in je proces betreft.
5. Stel daarna vast hoe belangrijk de diverse spelers zijn voor je project. Ben je voor het wetslagen afhankelijk van deze speler? Kan de speler een succesvolle uitvoering tegenhouden, of kan hij juist een belangrijke positieve impuls geven? Geef het belang met een score aan (1 = speler van belang; 2 = speler van groot belang; 3 = speler van cruciaal belang).

Welke rol voor welke speler?

Nadat je stap 1 tot en met 5 hebt doorlopen en zo een omgevingskaart hebt gemaakt, bepaal je welke rol je aan iedere speler wilt toekennen. Kies steeds uit de volgende rollen:

- meeweten: speler moet op de hoogte zijn;
- meedenken: het is belangrijk dat speler meedenkt;
- meewerken: het is belangrijk/ cruciaal dat speler meewerkt;
- meebeslissen: het is belangrijk (of onvermijdelijk) dat speler meebeslist.

In welke fase

Tenslotte concludeer je uit de verzamelde gegevens in welke fase(n) iedere speler betrokken moet worden. Onderscheid daarbij ten minste twee fasen: beleidsvorming en –uitvoering. Maar het is goed mogelijk dat je kiest voor een verdere onderverdeling in fasen.

BIJLAGE 10. Organogram programmaorganisatie

